

AK :: BPK :: EMK :: FMK :: GEO :: KTK :: MÉK

Megszavazták: a Berzsényi Dániel Főiskola Sopront választotta

BERZSENYI DÁNIEL FŐISKOLA

VIVAT
ACADEMIA

2007 : 1 : JANUÁR - FEBRUÁR

Az Opus Design Award 2006. szemüveg tervezési pályázat nyertesei között szerepel Komlószy- Szvetné Szabó Klára Petra, az Alkalmazott Művészeti Intézet III. éves hallgatója. A japán pályázatra beadott pályamunkáját a zsűri oklevéllel ismerte el.

ZIP szemüveg:

Szemüvegemet a körülöttem élő emberek ihlették. Édesapám rendszeresen elhagyta a szemüvegtokját. Innen jött az alapötlet. Összecsukható szemüveget lehet kapni az üzletekben, de sehol sincsen olyan, ami egyben tok is.

Használata egyszerű: a szemüveget középén kettéhajtjuk és belezipzárazzuk a fejpánt részbe.

Praktikus: mert megvédi a lencsét a karcolódástól és a kosztól. Egészen kicsire összecsukható így bármikor zsebre vágható. A rejtett zipzárnak köszönhetően nem akad bele a hajba. A gumis pánt állítható, így bármilyen fejméretre jó. Összehajtva csupán akkora, mint egy mobiltelefon.

TARTALOM

2	Egy hajóban evezünk - interjú Prof.Dr.Faragó Sándor rektorral	23	A Magyar Kultúra Napja A Nyugat-magyarországi Egyetemen
4	Beigazolódtott a jóslat - interjú Prof.Dr.Gadányi Károlyllyal, a BDF rektorával	24	„Játékország” fából készült kincsei az Erdészeti Múzeumban
5	A Nyugat-magyarországi Egyetem ajánlatai a Berzsenyi Dániel Főiskolának (%)	25	A Sopron Divízió hatása a kanadai erdészetre
6	A versenyképesség kulcsa a minőségi képzés - interjú Dr.Németh Istvánnal a BDF Gazdasági Tanácsa elnökével	26	Fiatal gazdák továbbképzése Mosonmagyaróváron
7	A Nyugat-magyarországi Egyetem ajánlatai a Berzsenyi Dániel Főiskolának	26	Jó évet zárt a Mezőgazdasági Szakemberek Mosonmagyaróvári Klubja
8	„Hatalmasabb a példa a szónál”- interjú Prof.Dr.Takáts Péterrel	27	A Magyaróvári Akadémia vendég hallgatója volt Gróf Bethlen István
10	„Elérkezett az építkezés ideje, mindannyiunk számára” - interjú Dr. Fodor Tamással, Sopron polgármesterével	28	Meghívó a „Gazdálkodás a következő 50 év felé” rendezvényre
12	Bemutatjuk Mosonmagyaróvár új polgármesterét	29	Terítéken a Magyar Vadász Enciklopédia
13	Fiatal gazdák továbbképzése mosonmagyaróváron	30	Hamvas Béla: A rántottleves
14	Felavatták a GEO Karrierirodát	31	Borbély József: Kell egy lusta nap
15	Vízkezelés-gazdálkodás az Európai Unióban	32	Selmebányáról Sopronba- Egy kert rövid története
16	Házi TDK a GEO-n	33	Hírünk a világban
17	Eredményes TDK a Benedeken	35	Dr. Lükő István: Súlyponti ország
18	Nyílt Nap és kampány a leendő hallgatókért	36	Nyomorultak – kicsit másképpen
18	Svájc felé nyit a BPK	36	Felhívás egyetemi színjátszó kör alapítására
19	Színvonalas gólyabál		
19	Sítáborban jártak		
20	Finisben az első mérnökstanár évfolyam Óváron		
22	Milyen távol van tőlünk az Európai Felsőoktatási Tér-ség?		
23	Hamburgi diákok jártak Sopronban		

Vivat Academia

A Nyugat-Magyarországi Egyetem lapja

Apáczai Csere János Kar - Győr,
Benedek Elek Pedagógiai Kar - Sopron,
Erdőmérnöki Kar - Sopron,
Faipari Mérnöki Kar - Sopron,
Geoinformatikai Kar - Székesfehérvár,
Közgazdaságtudományi Kar - Sopron,
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar - Mosonmagyaróvár

V. évfolyam, 1. szám
2007. január - február

Főszerkesztő: Hargitai Gábor, hargitaig@nyme.hu
Olvasószerkesztő: Tóth András tothandras@nyme.hu
A szerkesztőbizottság:
Dr. Albert Levente, lalbert@emk.nyme.hu (EMK)
Balázsik Valéria, bv@geo.info.hu (GFK)
Dr. Bácsatyai László, bacsaty@emk.nyme.hu (EMK)
Dr. Borbély József, cscsilla@ktk.nyme.hu (KTK)
Gecseyné dr. Papp Katalin, papp@atif.hu (ATFK)
Horváth Attila, ahorvath@atif.hu (ATFK)
Lükő István, iluko@fmk.nyme.hu (FMK)
Lengyel Zita, zitalengyel@777westel.hu (EMK)
Németh Viktória, vik@netposta.net (FMK)

Mészáros Ágnes (KTK)
Raffai Balázs, raphi@freemail.hu (FMK)
Szemerey Tamás, tszemerey@fmk.nyme.hu (FMK)
Takács Judit, takacs.judit@bepf.hu (BPFK)
Dr.Tenk Antal, tenka@mtk.nyme.hu (MÉK)
Tóth Mariann, mtoth@nyme.hu
Vincze Judit, vinczej@mtk.nyme.hu (MÉK)

A címlapfotó: Hargitai Gábor
A szerkesztőség címe:
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Tel.: 99/518-683; 518-365
e-mail: vivatacademia@nyme.hu

Kiadja: Nyugat-Magyarországi Egyetem
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Faragó Sándor rektor

Design: Szarka Judit Gabriella és Szarka Zsófia Adrienn
A tördelés a NyME Kommunikációs Irodájában történik
Levélátvitel: PrePress Grafikai Stúdió, Sopron
Felelős vezető: Sziklai Zsolt ügyvezető
Nyomás: Lővér-Print Nyomdaipari Kft., Sopron
Felelős vezető: Priszinger Imre ügyvezető
ISSN 1589-8091
Terjeszti a Nyugat-Magyarországi Egyetem

EGY HAJÓBAN EVEZÜNK

„...attól kezdve, hogy a döntés megszületett, egy hajóban evezünk. Ha a hajóban levő utasok nem jönnek ki egymással, és a civakodás során léket kap a hajó, akkor az senkinek sem jó. A Nyugat-Magyarországi Egyetem eddigi hét éves integrációs gyakorlata azt mutatja, hogy okosan, bölcsen, szakmai alapon minden problémát meg lehet oldani, még ha a vita nem is kerülhető el. Ez maradéktalanul bebizonyosodott.” Interjú Prof.Dr. Faragó Sándor rektorral.

-Miért volt fontos, hogy a Nyugat-Magyarországi Egyetem megnyerje magának a szombathelyi Berzsenyi Dániel Főiskolát?

-Erre több magyarázat és indok lehet, megközelítés kérdése, hogy melyiket tartjuk fontosnak. Lényeges, hogy ne csak a saját érdekeink motiválják az egyesülést. Nagy empátiával kell kezelnünk azt is, hogy a másik félnek milyenek az elképzelései, céljai, mert ha a kettőnk céljai nem találkoznak, az egyesülés pusztán adminisztratív lépés. Azt hiszem, hogy most érkezett el a lélektani, történelmi pillanat és esély, hogy ez bekövetkezzon és, hogy így következzen be. Kollégáimmal készítettünk egy anyagot, amelyben felvázoltuk azokat a víziókat, melyek mentén gondolkodtunk. Megismerve a szomszéd főiskola elképzeléseit világossá vált, hogy ezek nem állnak távol egymástól, s ezt egyértelműen alátámasztotta a szombathelyi főiskola szavazása. Nyugat-Magyarországon egyelőre nincsen olyan nagy egyetem, amely a Budapest-központúságot, illetve az Tisza-túl túlsúlyában jelentkező aránytalanságot kiküszöbölte volna a hazai felsőoktatásban. Mi a középmezőnyben voltunk a 15.000 hallgatónkkal. A Berzsenyi Dániel Főiskolával egyesülve, létrejön egy olyan tízkarú egyetem, amely a felsőoktatási palettát szinte teljes egészében lefedi. A 22 ezres hallgatói létszám pedig önmagában olyan bázist jelent a hozzá kapcsolódó három új karral, infrastruktúrával, amely valóban súlypontos felsőoktatási területté teszi ezt a régiót. Ez volt tehát az első ok. A második az, hogy a régióban szeretnénk volna maradni, mivel ennek rengeteg előnye van. Itt elsősorban az EU régióra gondolok és az európai pályázati lehetőségekre, regionális forrásokra. Meg kell említeni azonban, hogy a régiók különböző szocio-ökonomiai, ökológiai alapjai miatt eltérőek az igényei a felső- és közoktatásban. Mi a régióban ennek a jelentős gazdasági potenciálnak is szeretnénk kielégíteni az igényeit, hiszen az itteni gyáraknak, üzemeknek, gazdálkodó egységeknek, bankoknak, szüksége van szakemberekre. De szüksége van persze a klasszikus humán vonalnak is: az iskoláknak és más közoktatási intézményeknek. Hihetetlenül jó lehetőségek kínálkoznak az új egyetem számára, hiszen campusaink végig az osztrák határ mellett vannak. A régió kitágul, a légiessé váló határokkal átnyúlhat Burgenland és általánosságban Ausztria területére is.

-Ez azt jelenti, hogy külföldi diákokra nagyobb hangsúlyt számít az egyetem?

-Ez megkerülhetetlen lesz a jövőben. Egyrészt a belső lehetőségeink hatékonyabb kihasználása miatt, másrészt mivel Ausztriában, Bécsen kívül nincsen más egyetem ezen a vidéken. Egyszerűen könnyebb átjárni egyetemre Felsőörből, vagy Kismartonból Sopronba, mint 80-100 km-t utazva Bécsbe. Ráadásul ez utóbbi drágább is. További előny a magas tudományos potenciál, hiszen a minősített oktatók száma csaknem 400. Olyan kutatási erőt fogunk képviselni, amely az oktatás

Prof.Dr.Faragó Sándor, a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektora

mellett jól tudja pozicionálni a középeurópai régióban ezt az egyetemet. Sok évszázados tradíción, de szellemiségében mindenképpen XXI. századi egyetemet kívánunk létrehozni. Ezért mindenkinek, különösen a szombathelyi kollégáknak sokat kell tenni. Ők ezzel a döntéssel kifejezték, hogy a főiskolai léttel szemben egyetemi létet akarnak. Tudjuk, hogy ehhez minőségi előrelépésre van szükség, amit közösen biztosan meg tudjuk tenni.

-A képzési területek hogyan fognak alakulni az egyesült intézményben?

-Szombathely számára a pedagógusképzés, a neveléstudomány területén látunk kiemelkedési lehetőséget. A mostani Nyugat-magyarországi Egyetemen is vannak pedagógiai karok, de úgy gondoljuk, hogy elsősorban a mesterképzéseket fogjuk Szombathelyre telepíteni. Nem zárom ki persze, hogy más, esetlegesen nem pedagógiai orientáltságú mesterképzésre is szükség van a mostani pedagógiai karainkon. A doktori iskolák terén kezdetben talán programokkal, később önálló neveléstudományi doktori iskolát alapítva szeretnénk Szombathelyre koncentrálni. Ez a terület lenne Szombathely specifikuma, de természetesen a Bölcsészettudományi Karon, a Természettudományi Karon, s a Testnevelési és Művészeti Karon egyaránt igyekszünk a mesterképzést, és olyan jövőképet biztosítani, amely a felsőoktatási piacon erőssé teheti az új szerve-

zeti egységeket.

-Három helyen folyik pedagógiai képzés. Nem okoz majd feszültséget ezek egyeztetése?

-Nem merem bátran mondani, hogy viták nem lesznek, hiszen most is vannak viták, de a viták által megy a világ előre. A kollégák jól felmérték azt, hogy mi lesz e döntés következménye. Azzal együtt, a jövő dönti majd el, mely képzések életképesek, és melyek nem. Ezt a jelentkezők létszáma egyértelműen mutatja majd. Mi arra törekszünk, hogy a kínálat jó legyen. Ha vannak átfedések, és itt megemlíthetem a tanító szakot Szombathelyen és Győrben, vagy más szakokat is, az andragógiát, a testnevelés, a rekreáció szakterületeket, ezeknél szerencsére a bolognai folyamat lehetővé teszi a szakirányokra való szétválást. Tehát például elképzelhető, hogy az alapot mindenki egyformán tanulja, aztán ha valaki művelési területet akar váltani, akkor a győri hallgató a speciális területe miatt átmege Szombathelyre, a szombathelyi pedig Győrbe. Az is előfordulhat, hogy ez nem közben történik meg, hanem mindjárt az elején, amikor a művelési területet ki kell választani. Ugyanezt mondhatjuk az egészségneveléssel kapcsolatos kérdésekre is. Vannak olyan területek, amelyekben Győr, s olyanok, amelyekben Szombathely jó. Azt mondtam a kollégáknak Szombathelyen, hogy attól kezdve, hogy a döntés megszületett, egy hajóban evezünk. Ha a hajóban levő utasok nem jönnek ki egymással, és a civakodás során léket kap a hajó, akkor az senkinek sem jó. A Nyugat-magyarországi Egyetem eddigi hét éves integrációs gyakorlata azt mutatja, hogy okosan, bölcsen, szakmai alapon minden problémát meg lehet oldani, még ha a vita nem is kerülhető el. Ez maradéktalanul bebizonyosodott.

-Az egyesülés egyfelől érinti az oktatás területét, másfelől fontos gazdasági vonatkozásai vannak. Rektor úr az utóbbi téren teljes függetlenséget ígért a főiskolának. Hogyan lehetséges ez egy integrált intézményben?

-A jogszabály lehetővé teszi egy regionális egyetemi központ létrejöttét, amelynek ez egyfajta önállóságot jelent. A centrum önállóan végezheti – és ez is benne van az ajánlatunkban – az oktatás szervezését, a kutatásokat, és önállóan kell gazdálkodnia. Tehát az önállósággal nem csak lehetőségek nyílnak meg, hanem a kötelezettségek vállalását is szükségessé teszi. A központot rektorhelyettes vezeti majd, akinek a rektor által leadott jogköre lesz. Ha pedig ilyen jogköre van, ehhez hozzátartozik a gazdasági önállóság is. A felsőoktatási törvény szerint korlátozott, de önálló bankszámlával rendelkezik majd, amellyel mindent magukban meg tudnak, meg kell tudniuk oldani. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy minden változatlan marad. Nyilván azért akartak valamelyik egyetemmel fúziót alkotni, mert szükségük van azokra szakmai, tudományos segítségükre, amelyek ezt a három, pillanatnyilag főiskolai kart a lehető legrövidebb időn belül egyetemi karokká emelik.

-Egy új intézménnyé alakulás szervezeti változást is von maga után. Ez a Nyugat-magyarországi Egyetem szerkezetében milyen átalakulást jelent?

-Praktikusan semmit, mert mint említettem a regionális egyetemi központ az egyetem minden funkcióját ellátja. Sopronra néhány adminisztratív feladat hárul, például hogy ezt a rendszert be kell tagolni a statisztikákba, és így tovább. Biztosan változni fog a szenátus összetétele, hiszen a 7 kar képviselője nem fogja tudni ellátni 10 kar képviselőjét. Az ottani 3 kart, a HÖK-öt és az ottani nem oktató dolgozókat is képviselnie kell. A két szenátusból és a két Gazdasági Tanácsból egyet kell majd létrehozni.

-Az új egyetemnek hogyan fog alakulni az arculata?

-Arculati kérdésben annyiban fog változni, amennyiben a működési spektrumunk változik. Az, hogy lesz bölcsészettudományi karunk, óriási lehetőséget jelent. A természettudományi karral megint más hallgatói és tudományos szférát közelíthetünk meg. 2000-ben azt tapasztaltuk, amikor a négy intézmény integrációja volt, hogy új szelek fújnak és ezek valahogy máshogyan kavarják az itteni szellemi rendszereket. Más szemszögből mutatják meg a dolgokat. Bejöttek a pedagógiai karok, a humán szféra, a filozófus gondolkodásmód, a művészek az AMI-val. Bizonyos képzéseket, hozzájuk tartozó kutatási témákat, vagy valamely doktori programot elszigetelten nem tudunk működtetni. A természettudományi kar a kémiával, földrajzzal, biológiával közösen új mesterszakokat tud alakítani. Ez azt is jelenti, hogy az ilyen irányú tudományos képzés és az ehhez csatolódó kutatási szellemiség gyökeresen megváltoztathatja az oktatói és bizonyos értelemben a hallgatói kör szellemiségét is.

-Az új intézménynek mi lesz a neve?

-Ha van már imázsunk és minden kéthétben változtatjuk a nevünket, akkor kéthetente újra kell építenünk magunkat. Azt hiszem, hogy ezalatt a 7 év alatt a Nyugat-Magyarországi Egyetem neve itthon is külföldön is elfogadtatott. Ha megint nevet változtatnánk, akkor azokban a nemzetközi kapcsolatainkban, amelyek Ausztráliától Vancouverig, Helsinkitől Fokvárosig húzódnak, megint magyarázkodhatnánk, hogy mi tulajdonképpen ugyanaz az egyetem vagyunk, csak új nevünk van. Ez semmiképpen sem volna praktikus. Már az előzetes tárgyalásokon mind a két oldal elfogadta, hogy az egyetemnek Nyugat-Magyarországi Egyetem lesz a neve. Ez kifejezi azt, amiről korábban már beszéltünk, hiszen ennek a régióknak egyik fontos szellemi és tudományos központja. Ugyanakkor a központnak utálnia kell arra, hogy a szombathelyi három kar a történelmi Savariában működik. Nem szeretném azonban, ha „veszendőbe menne” a Berzsényi Dániel név, annál is inkább, mert Berzsényi neve híd Szombathely és Sopron között, hiszen Berzsényi Sopronban tanult az evangélikus líceumban. Ezért javasoltam a főiskola vezetésének, hogy a Berzsényi Dániel név a Bölcsészettudományi Kar nevében maradjon meg.

-Mikor fog startolni az új egyetem és milyen képzésekkel?

-A képzések nagyjából adottak az alapképzési szakokat illetően. A működő, vagy előkészítés alatt álló mesterszakokat illetően a NYME rendelkezik engedélyekkel. Ez alapvetően jogi kérdés. Elő kell készítenünk a közös Szervezeti és Működési Szabályzatot és ami fontosabb, hogy új alapító okiratot kell készítenünk. Ennek birtokában és a szenátusi döntések dokumentációjával fordulhatunk a miniszterhez, hogy a felsőoktatási törvény 36. paragrafusa szerint az egyesülés mellett döntötünk. Ezután a miniszter beterjeszti az Országgyűlésnek és az pedig meghozza a döntést. Hogy ez mikor következik be részint rajtunk, részint a miniszteren múlik. Áprilisban módosítják a felsőoktatási törvényt, tehát ha ki tudjuk használni ezt a durván két, két és fél hónapot ennek a dokumentációgyűttesnek a kidolgozására, és be tudjuk terjeszteni, akkor jövőre megalakulhat az intézmény. Az összecsiszolódásra bizonyára szükség lesz átmeneti, talán egy éves időszakra. Ez azt jelenti, hogy 2008-at már egységes intézményként fogjuk kezdeni.

Hargitai Gábor

BEIGAZOLÓDOTT A JÓSLAT

2007. január 31-én Szombathelyen nyílt szavazással nyilvánította ki akaratát a Berzsényi Dániel Főiskola Szenátusa az intézmény jövőjét illetően. Úgy döntöttek, a Nyugat-Magyarországi Egyetemmel alakítanak új egyetemet.

Prof.Dr.Gadányi Károllyal, a főiskola rektorával a két intézmény múltjáról, lehetőségeiről, jövőjéről beszélgettünk.

-A Nyugat-Magyarországi Egyetem és a Berzsényi Dániel Főiskola egyesülése évtizedes együttműködés gyümölcse. 15 éve kezdődtek el azok a folyamatok, amelyek eredője a január 31-i szavazás eredménye. Hogy emlékszik vissza erre az időszakra?

-Igen, sőt ez talán már 1959 óta tart, amikor a régióban megjelent a Berzsényi Dániel Főiskola. Ekkor költözött át a jogelődünk, a Kőszegi Tanítóképző Szombathelyre. 1971-től a Pécsi Tanárképző kihelyezett tagozata volt. Aztán '74-ben Pécs elengedte a kihelyezett tagozat kezét. Kezdetből volt a két intézmény között, ha nem is hivatalos együttműködési program. Nem voltunk idegenek egymás számára. Faragó rektor úrral főként nem voltunk ismeretlenek egymásnak, hiszen ő abban a kapuvári gimnáziumban tanult, ahol én tanítottam. A rektor úr tanítványom volt, akire nagyon büszke vagyok.

A 90-es évek elején változásnak indult a magyar felsőoktatás. A földrajzilag is közelebb álló intézmények keresték azokat a lehetőségeket, hogyan tudnának együttműködni. Létrejött az úgynevezett NYERSZ, a Nyugat-magyarországi Egyetemi Regionális Szövetség. Ennek is abban volt nagy jelentősége, hogy általa jobban megismerhettük egymást. A Nyugat-Magyarországi Egyetem és BDF nagyon szerencsés ebből a szempontból, hiszen ott is és itt nagyon sok hazai és külföldi kapcsolat alakult ki. 2000-ben valódi szervezeti integráció jött létre, ebből azonban a BDF kimaradt. A főhatóság döntése szerint ennek az intézménynek a megyében és a szűkebb régióban egyéni utat kellett járnia. Felmerült, hogy önálló egyetemmel kellene fejleszteni, de ehhez a feltételek nem voltak adottak. A főiskola erőteljes belső fejlesztésbe kezdett. Épületeket vásároltunk meg, újítottunk fel. A 1,5 milliárdos beruházás eredménye a könyvtár, az informatikai rendszerünk, a regionális felsőoktatási forrásközpont. Ebbe hoztuk be a Megyei Pedagógiai Intézetet is. Ez országos szinten is unikumnak számított, mert ennek a főprofilja a tanárképzés, a pedagógusképzés volt. 2002-2003-ban ismét mutatkozott egy integrációs hullám, de ez inkább külső, fölülről vezérelt kényszernek látszott és talán épp ezért volt sikertelen.

Most pedig az új felsőoktatási törvény az intézmények közötti együttműködés jogilag is legmagasabb lehetőségének az egyesülést tekinti, amikor két, vagy több intézményből egy új jön létre. Ekkor több, a környezetünkben levő egyetem, így a Pécsi Tudományegyetem is képbe került. A Nyugat-Magyarországi Egyetem is nagyon jó partnernek mutatkozott. Elsőként nyilvánította ki, hogy ebből a két intézményből új egyetemet szándékozik létrehozni, amelynek Szombathelyen egyetemi központja lesz. Ez teljes mértékben megfelelt a főiskola és a város elképzeléseinek.

-Mely érvek szóltak még a NYME mellett?

-Az elsődleges, hogy ennek az intézménynek a filozófiája nagyon közel áll a főiskoláéhoz. Az sem elhanyagolható szempont, hogy földrajzilag is közelebb helyezkedik el, de a hason-

Prof.Dr. Gadányi Károly, a szombathelyi Berzsényi Dániel Főiskola rektora

ló gondolkodásmód meghatározó volt a tárgyalási folyamatokban. Mi gyakran beszélünk hálózati egyetemről, aminek a definícióját a NYME adta. Iváncsics János, a NYME korábbi rektora a gyors integrációnak nem volt híve. Egy alkalommal itt azt mondta, s ez nekem akkor humorosnak tűnt, hogy ha majd szakmailag és tudományosan úgy tudunk együttműködni, hogy eredményeket is tudunk felmutatni, akkor az isten sem ment meg bennünket attól, hogy egyesülünk. Beigazolódtott a jóslata. A két intézmény között rutinná vált az áttanítás, oktatóink a NYME-en habilitáltak, a KTK-nak kihelyezett képzése van nálunk. Nagyon jó együttműködés alakult ki az Apáczai Karral, a Benedek Elek Pedagógiai Karral, amelynek dékánja Dr. Szála Erzsébet nálunk oktatott, sőt tanszéket vezetett. Tehát annyi volt a közös pont, hogy logikusan következett ez a választás. További érv, hogy nincsenek párhuzamos szakok. Egy intézményen belül lehetőleg ne legyen két természettudományi, jogi, vagy bölcsész kar! Az egyesülés lehetővé teszi, hogy nem kell taktikázni, melyik fél maradjon meg. Mindannyian tudjuk, hogy ugyanazt a formát nem tarthatjuk fenn. Még akkor sem, ha az egyik helyen BA képzés van, a másikon mesterképzés, mert csupán a mesterképzésből nem lehet megélni. Ha idetesszük az egyiket, oda a másikat, az egyiknek sem jó. Ilyen problémák a NYME-n belül nem lesznek. Több, mint 22000 hallgatónkkal az ország 6. legnagyobb egyeteme leszünk, ahol már valódi szakmai kínálatról beszélhetünk.

-Szóba került a pedagógiai képzés. Ön tehát úgy gondolja, hogy nem fog megváltozni e téren az intézmény oktatási szerkezete?

-Földindulás szerű dolog nem történhet. A beiskolázási körzet más, ezért én semmi veszélyt nem látok benne, sőt úgy érzem, hogy még meg is erősíthetjük egymást. Rendelkezünk gyakorló iskolával, nagyon jó általánossal és gimnáziummal, ahogy Sopron és Győr is. Ezek közoktatási feladatokat is ellátnak. A városok fontos intézményei, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy a két felsőoktatási intézmény a város életének kovácsa legyen. Sopront és Szombathelyt még közelebb tudja hozni, s ez jelentős üzenetet hordoz a városok, a régió szempontjából.

-A NYME és a BDF eddig is meghatározó szerepet töltött be a régió életében. Hogyan fog ez változni az egyesüléssel?

-A szombathelyi főiskola mindenképpen profitálni fog ebből. A jelentkezési arányok is biztos meg fognak változni. Mi közel 7000 hallgatót, több milliárdos vagyont, vagy ami pénzzel kifejezhetetlen: szellemiséget viszunk be. Ez kölcsönösen gazdagítani fog bennünket. A természettudományi, a mérnöki, a bölcsész karok eltérő gondolkodásmódokat képviselnek, amelyek közeledni fognak egymáshoz és előbb-utóbb inspirálni fogják egymást. Természetesen ez nem megy egyik napról a másikra. Csiszolódnuk kell, mint a gyémántnak.

-Említette, hogy a NYME szellemiségét közel érzik a saját intézményük filozófiájához. Konkrétan mire gondolt?

- Ugyan csak egyszer-kétszer látogattam a teljes vezetőség egymáshoz, de láttuk az udvaron, a folyosón az emberek közötti kapcsolat mélységét. Én itt 7000 emberrel vagyok köszönő viszonyban. Máshogy nem is tudom elképzelni az életemet. Ezt tapasztaltuk ott is. Aki benne van az intézményben, ha csak vendégként is, már nem idegen. Nos, ez nagyon fontos motívum, amit nem lehet parancsszóra, egy-két hónap alatt létrehozni. Olyan érték, amiből naponta profitálunk. A kollégáimra is mély benyomást tett ez a tapasztalat.

-A NYME nagyfokú önállóságot ígért a főiskolának. Mennyiben játszott ez szerepet a döntés meghozásában?

-Ez rendkívül fontos, de nagy jelentősége van annak is, ahogy Faragó rektor úr ezt kommunikálta. Azt mondta: teljes önállóság és teljes felelősség. Egyik nem megy a másik nélkül. Az egyesülés után a főiskola egyetemként fogja folytatni az életét. Ez olyan minőségi ugrás, amit azonban nem Sopronban kell megugrani, hanem Szombathelyen. Persze nem üres kézzel megyünk ebbe a házasságba, hiszen közel száz a minősített oktatók száma. Úgy gondolom, hogy ez az egyesülés nagyon erős katalizátor lesz, amely felgyorsítja a tudományos és kutatómunkát, nem csak itt, hanem Sopronban is. Az önállóság kérdésével kapcsolatban nyilvánvaló, hogy nekünk viszonylagos, vagy teljes önálló gazdálkodásunk lesz, mint ahogy eddig is megvolt a karok gazdálkodása. Ez még nagyobb felelősséget von maga után. Mindkét felet még racionálisabb gazdálkodásra serkenti.

-Milyen előnyöket fognak a diákok tapasztalni az egyesülés kapcsán?

-A hallgatók egy helyen tudják elvégezni az alap-, a mester- sőt a doktori képzést is. Doktori iskola nem jön létre egyik napról a másikra. A Soprontól várt támogatás az egyesülést követően már nem külső, hanem belső segítség lesz, és mint tudjuk, a családon belül jobban megoldható minden.

-A főiskola az egyesülés után mint Regionális Egyetemi Központ fog működni, és ha igaz, már neve is van: Savaria.

-Igen, ugyan ez a fantázianév mint hirtelen ötlet merült fel, de már sok helyről visszahallottam. Egyesek szerint Szombat-

helyen már minden Savaria: mozi, az utca, az általános iskola, a középiskola. Ennek ellenére szerintem nem rossz név, mert egyrészt könnyen kiejthető, másrészt a történelmi múltunkat idézi. Felmerült az is, hogy legyen Berzsényi Dániel Egyetem, hiszen Berzsényi Sopronban tanult. A Nyugat-Magyarországi Egyetem elnevezés piacképes, elfogadott, ismert név. Jól lefordítható nyugati nyelvekre. Jó volna, ha a Bezsenyi nevet megőriznénk, például a Bölcsész Kar nevében. Fontos a név, de elősorban a szakmára kell koncentrálnunk.

Hargitai Gábor

A NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM AJÁNLATAI A BERZSENYI DÁNIEL FŐISKOLÁNAK

Az új egyetem keretei között az alábbi előnyös pozíciókat kínáljuk az egyesülésben résztvevő szombathelyi intézménynek és egységeinek:

- *Az egyesüléssel egy időben megalapítjuk a szombathelyi egyetemi központot, amely a BDF valamennyi jelenlegi szervezeti egységét megtartja.*
- *Garantáljuk az egyetemi központ jogszabályok szerinti gazdasági önállóságát.*
- *Mivel a központ minden egyetemi feladatot ellát, ezért semmilyen központi befizetési kötelezettség nem terheli Szombathelyt.*
- *Teljes szakmai önállóságot biztosítunk az oktatásban.*
- *Kari és Központ szintű kutatási önállóságot ajánlunk.*
- *Garantáljuk a jelenlegi oktatási paletta maradéktalan megőrzését.*
- *Prioritásként kezeljük a pedagógusképzés minden szintjét.*
- *Elismerjük a tanárképzés területén Szombathely vezető szerepét. Szakmai segítséget adunk ahhoz, hogy a Berzsényi Dániel Főiskolán oktatott hagyományos tanár szakok MA/MSc akkreditálása megvalósuljon és az erre épülő Neveléstudományi Doktori Iskola Szombathelyen mihamarabb megalakuljon.*
- *Meglévő pedagógusképzéseinket összehangoljuk, szakirányokban különválasztjuk, így nem leszünk egymás belső konkurensei.*
- *Az előző pontok megállapításaira hivatkozva kijelenthetjük, hogy garantálni szándékozunk valamennyi dolgozó egyeztetési biztonságát.*
- *Érdekeltek vagyunk benne és ezért a Nyugat-Magyarországi Egyetem hét kara mindent megtesz, hogy bővüljön Szombathelyen a BA/BSc szakok száma, és erős MA/MSc szakok induljanak.*

(%)

A VERSENYKÉPESSÉG KULCSA A MINŐSÉGI KÉPZÉS

A Büki Gyógyfürdő elnök-vezérigazgatója Dr. Németh István a Nyugat-Magyarországi Egyetem címzetes egyetemi docense, s egyben a szombathelyi Berzsenyi Dániel Főiskola Gazdasági Tanácsának elnöke. Büki irodájában a két intézmény jövőjének gazdasági aspektusáról beszélgettünk.

-A piaci viszonyok átfogó ismeretét bizonyosan kamatoztatni tudja a főiskola, illetve az egyetem Gazdasági Tanácsában is. Milyen lépésekre van szüksége az intézménynek az egyesülés után, hogy erős pozíciót szerezzen a felsőoktatás piacán?

-Korábban, a felsőoktatási törvény módosítása előtt más intézményi rendszer működtette a felsőoktatási intézményeket. A külső társadalmi és gazdasági kapcsolatokat a társadalmi tanácsok szervezték, amelyekben közjogi méltóságok, a tudomány, a gazdaság és a közélet más szereplői voltak jelen. A főiskola társadalmi tanácsának voltam az elnöke. Megpróbáltunk a társadalmi-gazdasági igényekhez igazodni, ami az oktatásban korábban nem volt jellemző. Az oktatási rendszerünk egészségtelen volt és tulajdonképpen ma is az. Egyes képzések aránytalanul túlsúlyba kerültek, másokból pedig hiány keletkezett, főleg a középfokú oktatásban. A hangsúly nagyon eltolódott a felsőoktatás irányába. Nem lehet reális igénye a gazdaságnak arra, hogy egy korosztály 45%-a felsőoktatásban vesz részt. A fejlett nyugati országokban, ahol a foglalkoztatási igény eltolódott a szolgáltatások irányába, ez 30%. Nálunk ez óriási túlképzésként jelentkezik a munkaerőpiacon, ami azt jelenti, hogy akik diplomával rendelkeznek nagyon nehezen vagy nem a tanulmányaiknak megfelelően tudnak elhelyezkedni. Ebben némi segítséget jelent a bolognai rendszer bevezetése. A felsőoktatási intézmények rákényszerültek arra, hogy a divatos képzések felé mozduljanak el és nem nagyon nézték, hogy a végzősök hogyan fognak az életben megkapaszkodni. A társadalmi tanácson keresztül is igyekeztünk közelíteni a gazdasági igényeihez a főiskola oktatási szolgáltatásait, azt a műszaki középfokú szakképzés irányába befolyásolni, illetve megteremteni néhány, most már alapszaknak mondott képzést. Ilyen például az ipari termék és formatervező, vagy műszaki menedzser szak, amit viszonylag kis kutatási, gyakorlati bázissal is meg lehetett teremteni. Amikor a Gazdasági Tanács júniusban megkapta a jogosultságait, először is felmérte a főiskola helyzetét és arra a következtetésre jutott, hogy az önálló egyetemmé válás ebben a környezetben nagyon kockázatos. 10-15 éven belül nem várható és 5 éves távlatban még a főiskolai lét is bizonytalanná válhat. Világossá vált, hogy a főiskolának lépnie kell. Ehhez jól jött a felsőoktatási törvény átalakulással kapcsolatos törvényi lehetőség, az egyesülés. Ez ugyanis lehetővé teszi, hogy a főiskola át tudja menteni az értékeit egy új egyetem alapításába, olyan egyetemmel karöltve, amelyik megfelelő partner ebben az egyesülési rendszerben. A Gazdasági Tanács úgy látta, hogy olyan egyetemet kell választani, amellyel a versenyképesség megnövekszik, a fenntarthatóság pedig biztosított. Ehhez megfelelő nagyságrendű kell, hogy legyen. Sopron mellett szóló egyik lényeges tényező, hogy ha az egyetemi formáció kiegészül a főiskola 6500 hallgatójával, akkor ez már kb. 22000 hallgatót számlál, universitas jellegű, nagy hálózati egyetem. A másik ilyen feltétel az oktatási paletta ki szélesítése volt. Ez pedig azért szükséges, hogy szinte az egész

Dr. Németh István a Büki Gyógyfürdő Zrt. Elnök igazgatója, a Berzsenyi Dániel Főiskola Gazdasági Tanácsának elnöke

piaci szegmenst le tudja fedni és meg tudja valósítani a két, három, négy fokozatú képzés lehetőségét egy intézményen belül. Minél nagyobb a kínálati skála, a szakterületi választék, annál gyorsabban tud reagálni a piac változásaira, a gazdaság igényeire. Van hozzá ereje, hiszen csak át kell csoportosítani az erőit és, ha van miből, ezt elég könnyen meg tudja tenni. A harmadik pedig az, hogy az állami felsőoktatásból az állam lassan kezd kivonulni, illetve a természeti és műszaki tudományok irányába orientálja a támogatását, máshonnan pedig elveszi a támogatási forrásokat. A jogi, közgazdasági képzés területéről és más humán képzési területen, esetleg a tanárképzés területéről is elvonnak. Égetővé vált a gazdaság erejének bevonása a kutatás-fejlesztésbe, innovációs tevékenységekbe, a szponzori lehetőség miatt. A Gazdasági Tanács döntésében és javaslatában meghatározó volt az is, hogy a régió gazdasága milyen állást foglal ebben a kérdésben és nagy örömmel szolgált, hogy az egész Nyugat-dunántúli régió példátlanul egységesen közös egyetemet akart. Miután Győr nem tudta ezt az egyesülési feltevélt teljesíteni, egy nagy versenytárs maradt: a nagy fejlődési dinamikával rendelkező Pannon Egyetem. Ennek a hálózati elképzelései hasonlóak voltak, de a régió kívül esik. Ez nyilvánvalóan nem döntő érv. A Nyugat-Magyarországi Egyetem mellett nagyon fontos tényezőként esett latba, hogy már kialakult kapcsolataink voltak, amelyek megalapozták a bizalmat. És így az várható, hogy egy olyan universitas alakul, amely a határ

mellett helyezkedik el, érzékeny az idegen nyelvű képzésre is, s a meglevő erősségek nem pusztán egymás mellé rendeződnek, hanem multiplikátor hatás révén erősítik is egymást és megindulhat egy sokkal progresszívebb fejlődés, mint ami korábban tapasztalható volt.

-A felsőoktatásban mekkora szerepe lesz a marketingnek, a PR-nak?

-Óriási. Sokkal nagyobb, mint amekkorát korábban gondoltak. Ezen a téren van még mit tenni a szombathelyi főiskolán is, és ahogy látom, a NYME-en is.

-Paradox helyzet: hangsúlyozzuk a PR-t, a marketinget, hogy minél több hallgatót csábítsunk ide, másfelől ahogy Ön is említette, a túlképzés miatt a kilépő fiatalok nem jutnak munkához.

-Azt gondolom, hogy amikor szakembereket alkalmaz valamely cég, vagy akár a közalkalmazotti szféra is, akkor egyre inkább megnézik, hogy honnan kapta a diplomáját. Be kell látni, hogy amikor a felsőoktatási intézményekben felduzzasztották a hallgatói létszámot, mert a sok hallgató hozza a fejkvótákat, az a minőség rovására ment. A marketingben a teljes oktatási struktúrának, a lehetőségeknek szerepelnie kell. Főleg a kilépő oldal az érdekes. A hozam, amit a felsőoktatási intézmény, mint lehetőséget, pozíciót biztosít a hallgató számára. Vagyis elsősorban a képzést kell olyan magas szintre hozni, hogy a diplomának magas legyen a piaci értéke. Mit tud megteremteni a friss diplomás a saját maga számára, mikor kilép az egyetem kapuján? Az állásbörzén érvényesítenie kell azt a tudást, amit kapott. Ezeknek a példáknek kell a marketing és a PR tevékenység előterébe kerülni.

Hargitai Gábor

Dr. Németh István a Körmendi Kölcsey Ferenc gimnáziumban érettségizett. 1964-ben felvették a budapesti Építőipari és Műszaki Egyetemre, ahol mint okleveles építőmérnök végzett. A pályát egy földmérési szakközépiskolában, Szombathelyen kezdte, ahol 2 évig dolgozott, majd onnan az ország egyik legnagyobb tervező intézetének nyugat-dunántúli irodáját megalapítva szakosztályvezetőként dolgozott. Az 1970-es évek közepén az akkori Erdészeti és Faipari Egyetemen tájrendező és környezetvédelmi szakon szerzett diplomát. 1981-től igazgatóhelyettes főmérnök a Csatornázási Műveknél. A rendszerváltás után privatizált Megyei Gyógyfürdő Vállalat részvénytársasággá alakításához létrehozott előkészítő bizottságot vezette. Azóta a Büki Gyógyfürdő elnök-vezérigazgatója. Tevékenysége nyomán a társaság megőrizte a vagyonát. A Nyugat-Magyarországi Egyetem címzetes egyetemi docense. Doktori fokozatát is itt szerezte.

A NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM AJÁNLATAI A BERSZENYI DÁNIEL FŐISKOLÁNAK

• A tíz egyetemi kar tudásbázisán közös – eddig nem indíthatott MA, MSc szakokat tervezünk.

• Önálló doktori programokat alapíthatnak, kezdetben a már meglevő doktori iskoláinkban. Későbbiekben a szombathelyi karokon működhetnek doktori iskolák, amelyhez rendelkezésre áll nagyszámú minősített oktatónk segítségével.

• Mindezek alapján megvalósul a felsőoktatás legteljesebb, négy fokozatú lineáris rendszere a Szombathelyen gondozott tudományterületeken.

• Regionális tanár-továbbképző központ alapítását kezdeményezzük Vas, Zala, valamint Győr-Moson-Sopron megyék igényeinek ellátására, amely egyúttal lehetőséget ad minden kar számára a régió déli részében tovább/átképzések tartására is, a bolognai folyamat élethossziglani tanulást meghirdető koncepciójának szellemében.

• Idegen nyelvű képzések indítása – nemzetközi kooperációval – mind a mester szakok, mind a PhD programok területén közösen és hatékonyabban megvalósulhat.

• A tudományosan minősítettek nagy száma és a művelt tudományterületek széles spektruma lehetővé teszi közös, interdiszciplináris kutatási programok kidolgozását és elnyerését, nemzetközi szinten való közös fellépést.

• Lehetőség nyílik a Nyugat-magyarországi Egyetemen jelenleg is működő Környezetvédelmi Kooperációs Kutatóközpont (KKK), Regionális Egyetemi Tudásközpont (RET) és Agrártudományi Centrum (ATC) tevékenységének bővítésére Szombathely irányában.

• Szombathelyt földrajzi elhelyezkedése alkalmassá teszi arra, hogy a Nyugat-Dunántúli Régió déli részében képviselje az egyetem valamennyi karának érdekeit.

• A régió északi felében a soproni, mosonmagyaróvári és győri karok teszik ugyanezt a szombathelyi karok támogatására.

• Szorgalmazzuk az egyetemen belüli infrastruktúra jobb és kölcsönös kihasználását.

• Kezdeményezzük a humánerőforrás fejlesztését, a fiatal oktatók sikeres életpálya modelljének megvalósítását, a tudományos minősítések mielőbbi megszerzését.

• Megvizsgáljuk és közös intézményfejlesztési tervünkben szerepeltetjük és megvalósítjuk a szombathelyi karok infrastrukturális elképzeléseit.

• Mindehhez az egyetem által a Nemzeti Fejlesztési Terv II. szakaszában megpályázott összegek fedezetet jelenthetnek.

„HATALMASABB A PÉLDA A SZÓNÁL”

Prof. Dr. Takáts Péter, a Faipari Mérnöki Kar egyetemi tanára, mint a karon folyó oktatást irányító dékánhelyettes már bizonyította jó vezetői adottságait, 2006 júliusától pedig, oktatási rektorhelyettesként teszi ezt. Aki munkakapcsolatba kerül vele, azonnal tapasztalja, hogy rendkívül precíz, nagy munkabírású, a vezetést szolgálatnak tekintő, a kollégáit tisztelő és segítő munkatárs, aki példamutatással fejelemez.

-Közismert sikeres sportpályafutása segítette a vezetői attitűdjét, vagy a beosztottként megélt tapasztalatait?

-Oktató - kutató, s vezetői munkám során mindenkor a teljességre igyekeztem törekedni. Egy-egy komolyabb feladat előtt azt szoktam mondani munkatársaimnak - akiket soha nem tekintettem beosztottjaimnak -, hogy csak annyit kérek tőlük, amennyit önmagamtól is megkövetelek. Ez a felfogás példásan működött az oktatási dékánhelyettességem idején.

Hogy honnan a precizitás? Úgy gondolom, a gének soha nem hazudnak. Egy példás családi élet, amilyenek én is részese voltam, minden ember életében meghatározó. Édesapám -aki árvagyerekként, nővére segítségével nőtt fel, s gazdag polgári családokban tanította a kevésbé tehetséges osztálytársait koszt és némi ruházkodás ellenében-, példaértékű volt számomra. Három, kiemelkedően sikeres jogi egyetemen töltött félév után, a háborút követően, három éves fogságából hazatérve nem folytathatta tanulmányait, mert választania kellett az egyetem és köztünk, illetve a megélhetés biztosítása között. Ő bennünket választott, a családját. Ezért fogadtuk meg a bátyámmal - aki gépészmérnök -, hogy mindketten doktori fokozatot szerzünk, hogy ezzel még életében adjunk számára elégtételt, s egyben örömet. Ez az én munícióm, amelyet az anyai ágon örökölt, híres nagyenyedi becsület és kitartás még teljesebbé tett. Az SMAFC kupagyőztes (1969) kosárlabda csapat tagjaként megélt sikeres sportpályafutásom csak tovább erősítette személyiségem és ma is segíti vezetői tevékenységem. Az óhatatlanul előforduló kudarcok pedig, megsokszorozták az akaraterőmet. Ami a munkát illeti, az a véleményem, hogy ahol nincs rend, fegyelem, ott nem lehet siker sem, a rendtelenségben könnyen átláthatatlanná válhat minden, s akadozik a gépezet.

-Nagyot változott a világ a felsőoktatásban, óriási felelősség hárul az oktatásért felelős vezetőkre. Milyen célkitűzéssel kezdett a hét kar oktatási tevékenységének koordinálásához?

-Meggyőződése, hogy jó eredményt az élet bármely területén, így az oktatásban, kutatásban és nevelésben is csak közösen, a szó legnemesebb értelmében vett csapatmunkával lehet elérni. Sportnyelven, egyformán fontos szerep háruljon az irányító játékos (rektor, rektorhelyettesek) mellett a szakmai és erőnléti munkát végző edzőkre, segédedzőkre (dékánokra, dékánhelyettesekre, főtitkárra, gazdasági főigazgatóra), a kiemelkedő oktató jellegű és védőmunkát végző csapattársakra (vezető oktatókra, adjunktusokra, tanársegédekre, doktoranduszokra), s az erőcsatárok által megszerzett, lepattanó labdákat követő assziszt passzokra, pontszerző játékosokra (szakfelelősökre, szakirányfelelősökre). Emellett meg kell becsülni az oktatást elősegítő menedzsment, a technikai-és segítő szervezetek (rektori hivatal, dékáni hivatalok, gazdasági hivatal, intézeti ill. tanszéki adminisztrátorok, stb.) munkáját, hogy kö-

Prof. Dr. Takáts Péter, a Faipari Mérnöki Kar egyetemi tanára

zös erőfeszítéssel meg tudjunk birkózni az előttünk álló nem kis feladatokkal.

Úgy érzem, hogy az elmúlt félév ezt részben már igazolta, gondolok itt a közös munkával elkészült szabályzatokra, az Intézményfejlesztési Tervre és a MAB számára összeállított akkreditációs anyagokra. A hét kar munkám során az egyetem szempontjából mindig azonos értékűnek tekintettem, ugyanúgy támogattam, s a jövőben sem teszem másként. Tonk Emil szavai tehát rendkívül aktuálisak: „Vezetni annyi, mint dolgozni mások eredményéért és sikeréért”.

-A piacgazdaságra jellemző versenyhelyzet ma már az egyetemek számára is meghatározó. Az oktatási piac kihívásaival szemben milyen „fegyvere” van egyetemünknek?

-A minőségi oktatásnak, a kari autonómiának és a felnőtt képzésnek kell a mi titkos fegyvereinknek lennie. A feladatunk tehát az, hogy a lehető legjobb szakembereket bocsássuk ki, akik a maguk területén kiemelkedő ismeretekkel rendelkeznek, s kiváló nyelvtudással is bírnak, tehát un. Eurodiplomával rendelkezzenek. A karok esetében fontosnak tartom egy sajátos arculat kialakítását, különös tekintettel az eladhatóságra, amely az elkövetkezendő időben erős marketing és PR tevékenységet fog igényelni, szoros kapcsolatban az idegen nyelvű képzések mielőbbi beindításával. A felnőtt képzés keretein belül az élethosszig tartó tanulás, a sokat emlegetett Lifelong Learning (LLL) egyetemünk számára egy kitörési pont lesz, mely várhatóan nem csak oktatási, szakmai szempontból, hanem gazdasági aspektusból sem lebecsülendő eredményeket hozhat intézményünknek.

-A munkatársai, beosztottjai és vezetőtársai mellett Önnek nagyon fontos a hallgatókkal, a fiatal kutatókkal és oktatókkal való kapcsolata, az egyetem rendezvényein való részvétele. Hogy jut ideje minderre?

-Mai napig biztos vallom, hogy mi oktatók vagyunk a hallgatókért és nem a hallgatók érettünk. Az NYME oktatói pedig, úgy gondolom ezen túl küldetésstudattal is rendelkeznek. A selmeci hagyományok ugyanis mindenkor köteleznek bennünket. A felelősségünk tehát rendkívül nagy, különösen a megváltozott oktatási rendszerben, ahol évfolyamokról gyakorlatilag már nem beszélhetünk, ezért napjainkban soha nem látott módon felértékelődik a sajátos balek-firma kapcsolat jelentősége. Ezért, amikor csak tehetem, mint „öreg firma” igyekszem részt venni a kari rendezvényeken és szakestélyeken. Mindezt jó időbeosztással sikerül megoldanom, miután minimum egy hétre előre igyekszem megtervezni dolgaimat. A magam részéről a legnagyobb elismerésnek tartom, ha egy végzős „évfolyam” érdemesnek tart arra, hogy korsó és szalagavató szakestély keretében, adományozó oklevéllel ellátott diszkorsóval értékeli elsősorban oktatói, szakmai és pedagógiai munkámat.

-Az Ön kutatói-feltalálói, s oktatói tevékenysége mindig figyelemreméltó volt. A vezetés nem akadályozza a jó tanárt, a sikeres tudományos kutatót?

-Kellően átgondolt életvitel mellett szerintem minden összeegyeztethető. Azt nem tagadom, hogy az utóbbi időben egyre tovább maradok bent az egyetemen és ma már az sem ritka, ha a hétvégén legalább egy napot az intézetben töltök. Ilyenkor a hétközi esetlegesen elmaradt, vagy befejezetlen munkán dolgozom, amely kutatási feladat, zárójelentés, vagy netán éppen az oktatással kapcsolatos elképzelés. Várhatóan a közeljövőben jelenik meg „Szervetlen kötész kompozitok” c. könyvem, mely a faipari mérnöki mesterszak (MSc.) hasonló néven szereplő tantárgyának szakirodalmát fogja képezni. A legfontosabb feladatom az elmúlt félévben a NYME hét kara akkreditációs munkájának koordinálása volt, amely igazi csapatmunkát igényelt, így ezúttal egy kissé kevesebb idő jutott a tudományos munkára. Mindezek ellenére sikerült befejezni két innovációs kutatást, megoldást találni egy faanyagszárítással kapcsolatos és egy, a sörgyártás melléktermékeként keletkező hulladék anyagnak, az úgynevezett kovaföld iszapnak cementkötésszerű kompozit termékben történő hasznosítására, mely munkát tovább kívánjuk folytatni felüzemi kísérletek irányába. Jelenleg a négy éves OTKA kutatásom zárójelentésének az elkészítésén dolgozom.

-Bölcsészként is érdeklődéssel hallgattam a felfedezett kompozit termékéről szóló, jól követhető előadását. Avassuk be az olvasókat is!

-A környezetvédelem mindig is nagyon közel állt hozzám. Középiskolai tanulmányaim a Berzsenyi Dániel Gimnázium biológia-kémia tagozatos osztályában végeztem, ahol végleg „megfertőződtem” a természet szeretetével és védelmével, amelyhez már korábban még az is hozzájárult, hogy 57 évvel ezelőtt, az egyetemről mintegy 150 méterre születtem és már kis gyermekként a botanikus kertet jártam. A tudományos munkám három „hulladékból” (erőművek füstgázának kéntelenítéséből származó füstgázgipsz, cellulózgyári rostiszap és mésziszap) egy közös - újként hasznosuló - termék, az ún. gipszkötésszerű rostlemez előállításában öltött testet, mely időközben német és magyar szabadalmat is kapott, s a szárazépítésben előszeretettel használatos gipszkartonnál jobb tulajdonságokkal rendelkezik. Ezt fejlesztettem tovább a gipszkötésű

formatestek kutatása és előállításának irányában, mely a közel múltban beadott akadémiai doktori értekezésem alapját képezte.

-Garay szerint „Boldog csak úgy lehet férfitársa, ha méltó hölgy a koronája.” A megállapítás az Ön esetében telitalálat, hisz a sikerei hátterében igen tiszteletreméltó asszony áll. A mai fiatalok félnek a családalapítástól, mivel biztatja őket?

-A mi munkánk és sikereink valóban szinte elképzelhetetlenek biztos családi háttér nélkül, amelyre úgy gondolom, több példát láthatunk, s ilyen az én „háttországom” is. Nagyon szerencsésnek mondhatom magam, mert a feleségem - aki az intézményünk egyik karán szerzett diplomát, óvónőként a szeretetteljes támogatást, személyiségfejlesztést, a végtelen türelmet, megértést, biztatást nemcsak a munkahelyén teszi nagy örömmel és megelégedéssel, hanem a családban is, különös tekintettel rám nézve. Ami a mai fiatalokat illeti, el kell ismerni, hogy nincsenek könnyű helyzetben. A családalapítás ideje egyre inkább kitolódik, mivel igyeksenek megfelelő végzettséget szerezni és jó egzisztenciális körülményeket teremteni a párválasztás előtt. Ez pedig, szülői segítség nélkül egyre nehezebb, sőt sok esetben lehetetlen. A lakásprobléma véleményem szerint az egyik sarkalatos pont, amely intézményünk fiatal oktatóinál és dolgozóinál is egyre nagyobb gondot jelent, ezért az e téren nyújtandó segítséget - a megtartásuk érdekében - a jövő egyik kiemelt feladatának kell tekintenünk. Egyébként a türelmet, megértést és toleranciát tartom a jó párkapcsolat legfontosabb alapelemeinek, erre törekedjenek, s akkor nincs mitől félniük.

-Az Ön példamutatása a családban ugyancsak érvényes, ezért is kölcsönöztem I. Leó pápa gondolatát a beszélgetésünk mottójaként. Már két gyermeke halad a nyomdokain, de erről inkább meséljen a büszke apa!

-A sport meghatározott szerepet játszott a családukban, ugyanis mindenki, még a feleségem is rövidebb, vagy hosszabb ideig a kosárlabda bűvöletében élt. Krisztián fiam, kiváló kosárlabdázó, műszaki szakoktatói diplomával rendelkezik, s elvégezte a Faipari Mérnöki Kar keretei között a menedzser szakmérnöki posztgraduális képzést is. Munkája mellett intenzíven tanulja az angol nyelvet. Alexandra lányom, sokáig versenyszerűen úszott igen eredményesen, később a Soproni Postás junior csapatában -edzőségem ideje alatt- sikerrel kosárlabdázott, közgazdász diplomát szerzett. Doktori szigorlatát letéve, tanársegédként oktatja a jövőbeli faipari mérnököket és informatikusokat, miközben a SMAFC női egyetemi kosárlabda csapatát is erősíti. A család legfiatalabbja Dalma, most befejezte nagyon szép eredménnyel a nyolcadik osztály első félévét a Hunyadi János Iskola sporttagozatos osztályában és szintén tehetséges kosárlabda játékosnak tartják. A sport a mi esetünkben is igazolja azt a megállapítást, hogy a tanulással mindenkor jól összeegyeztethető, sőt sok esetben azt igen eredményesen segíti is.

-Ön a konyhában is remekalkotó. Kaphatunk egy jó receptet?

-Nem tagadom, szeretek főzni és talán ez is része, ha kis mértékben is a kísérletező kutatói vénámnak. Karácsonykor például az én feladatom a töltött káposzta elkészítése. A receptjét még édesanyámtól tanultam, szívesen átadom a Vivat Academia olvasóinak.

Tóth Mariann

„ELÉRKEZETT AZ ÉPÍTKEZÉS IDEJE, MINDANNYIUNK SZÁMÁRA”

Dr. Fodor Tamás polgármester partnernek tekinti az egyetemet

-Tipikus hétköznapi délelőtt, nyüzsög az egész Polgármesteri Hivatal. Sajtótájékoztatókon adják egymás kezébe a kilincset az újságírók és tévések, majd az önkormányzat szakemberei, akik Dr. Fodor Tamás polgármesterhez érkeztek megbeszélésre. A hivatali roham átmeneti mérséklődését kihasználva tettem fel kérdéseimet a mindig nyugodt, kiegyensúlyozott városvezetőnek, aki a Nyugat-Magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Karának oktatójaként került a polgármesteri székbe.

-Polgármester úr, eltelt a polgármesteri poszt átvételétől számított első száz nap. Lehet olvasni az újságokban, látni-hallani a televíziós csatornákon, és tapasztalni élőben is, hogy nem tétlenkedik az új városvezetés. A sok munka mellett mennyi ideje jut tanításra?

-Ebben az új helyzetben a tanítás egy kicsit háttérbe szorult az életben, hiszen a városvezetői posztot főállásként töltöm be, de nem szeretnék eltávolodni az eredeti szakmámtól sem. Minimális óraszámot megtartok, mert úgy gondolom, szakmailag szükséges, hogy bent maradjak a vérkeringésben, élő kapcsolatban legyen az egyetemmel. Vannak még olyan folyamatban lévő kutatások is, melyeket ifjú kollégáim, a doktoranduszaim, tanársegédekem visznek tovább az irányításom alatt. Már öt-hat éve együtt dolgozunk, vége felé közeledik a doktori témájuk. Felelősséggel tartozom azért, hogy be is fejezzük azt a munkát, amit elkezdtünk.

-Tanítványaiiban, munkatársaiban bizonyára felmerült a kérdés: milyen céllal vállalta a polgármesteri jelölést?

-A közéletben már régóta aktívan tevékenykedtem, tagja voltam a Fidesz helyi csoportjának, ilyen értelemben ennek, a város érdekében való munkálkodásomnak volt a végkifejlete a polgármesteri jelölés. Ami óriási kihívás számomra, hiszen nem mindennap kérnek fel valakit polgármesteri poszt betöltésére a magyar politikai élet legnagyobb ellenzéki pártjának részéről. A Fidesz- MPSZ támogatásával lettem polgármester, és amikor elfogadtam ezt a posztot, tisztában voltam vele, hogy a mai politikai-gazdasági viszonyok között nagyfokú felelősséggel jár a város irányítása. Azonban nem szeretek megfutamodni az új kihívások elől. Úgy gondolom, ha a sors erre a helyre irányított, akkor kötelességem ugyanúgy megfelelni ezen a szinten is, mint ahogy eddig megfeleltam az oktatás és a kutatás területén. Ígyekszem mindenben a város érdekeit szolgálni.

-Az egyetemhez fűződő személyes kötődését, hogyan kívánja a továbbiakban felhasználni? Városvezetőként miben tud javára lenni az Alma Maternek?

-A most betöltött pozíciónak az mindenképpen egy pozitív vonzata, hogy az eddig is sokat hangoztatott egyetem és város közötti kapcsolatot ezután sokkalta jobban meg tudjuk valósítani, mint korábban. Tökéletesen ismerem az egyetemet, és bizony látom azokat a lehetőségeket, amelyeket eddig nem használtunk ki teljes mértékben. Úgy gondolom, a „két fél” között mindenképpen közéleti kapcsolódási pontokat kell keresnünk. Ennek első, nagyon szép példája az '56-os emlékünnepe volt, amit együtt ünnepelt az egyetem régi és mai hallgatósága, tanári kara és a város polgárai. Ezt szeretnénk tovább folytatni, hogy erős, működő, élettel teli kötődés alakuljon ki Sopron la-

Dr. Fodor Tamás Sopron polgármestere

kói és az egyetem polgárai között.

Természetesen, ahol tudok, fellépek, és jó értelemben vett lobbizási tevékenységet is folytatok az universitas érdekében. Mint ahogy tettem ezt a Berzsényi Dániel Főiskola „házastárs kereső” dilemmájakor is, amikor rektor úr megkért, hogy nyilatkozzam a város részéről: támogatjuk a Nyugat-Magyarországi Egyetem és a szombathelyi főiskola között létrejövő esetleges integrációt. Hogy is lehetnének ennek a törekvésnek ellene, tudván azt, hogy a NYME ezáltal hallgatói és oktatói létszámát kibővíthetné, illetve Szombathellyel közösen olyan fejlesztésekre pályázhatnánk, melyek nem csak Sopront, de az egész régiót előrelendítenék.

-Minden felelős gondolkodású városvezető tisztában van azzal, hogy a településén található universitas „nagy kincs”. Sopronban tervezik, hogy az egyetemen összpontosuló szellemi bázist felhasználják valamilyen módon?

-Ugyan még nagyon az út elején járunk, de már elkezdődtek a munkálatok. Első körben felkértem Dr. Székely Csabát, a Közgazdaságtudományi Kar dékánját, hogy készítsenek egy komplex tanulmányt a város gazdaságának élénkítése, fejlesztése céljából. Amennyiben megjelennek olyan vállalkozók, akik innovációt szeretnének megvalósítani Sopronban, akkor a kezükbe tudunk majd adni egy tanulmányt, mely hozzásegíti a befektetőket ahhoz, hogy naprakészen tájékozódhassanak a helyi viszonyokról. Sopron másik sarkalatos pontján, a turizmus területén, szintén körvonalazódik egy tanulmányterv készítése. Mindeközben azon dolgozunk, hogy sikerüljön a város környékére ipari beruházást telepíteni. Természetesen itt nem vasöntödére gondolok, hanem a 21. század iparára, ami környezetbarát, energiatakarékos, és munkahelyeket teremt

a város polgárai számára. Sopron jelenlegi helyzetében létfontosságú, hogy munkahelyhez jussanak a polgárai, hiszen a bevételeit nem tudja tovább növelni. Most készítjük a költségvetést, és anyagi helyzetünket vizsgálva jól kirajzolódik előttünk a jelenlegi mozgásterünk. A számokból egyértelműen kiderül, hogy sürgősen bevétel növekedést kell produkálnunk a város számára, illetve hatékonyabbá tenni az eddigi működését. Ebben szintén partnerként tekintünk az egyetemre. Az elkövetkezendő időszak feladata lesz a közös pályázati lehetőségek feltárása, elsősorban az informatikai fejlesztések területén. Gondolkodunk azon is, hogy egy közös könyvtár működtetésével a város és az egyetem is jobb infrastruktúrát tudna biztosítani, mintha ezt külön-külön tennék.

-Városi szinten mit tesznek annak érdekében, hogy az egyetemen végzett friss diplomásoknak, hazánkban, azon belül is Sopronban maradjon a tudása, szakértelme?

-Ez egy fontos kérdés. Semmiképpen sem gondolom azt, hogy a magyar fiataloknak külföldön kellene boldogulnia. Úgy vélem, Magyarországon kell az alapidipomát megszerezniük, de úgy, hogy a végleges megszerzés előtt töltsenek el hosszabb-rövidebb időt külföldön. Ez óriási lehetőség nem csak a nyelvtanulás, de a nyugati világ eltérő oktatási rendszerének megismerése és a külföldi szakmai körökkel való kapcsolatépítés szempontjából is. Utána azonban vissza kell jönni, megszerezni a diplomát és itthon kamatoztatni a világlátással batyuba gyűjtött tapasztalatot, tudást.

-Tehát polgármester úr azt mondja, hogy a fiatalok itthon boldoguljanak. De a végzősöknek, diplomázásuk után lenne például munkahelyük az önkormányzatnál, vagy az önkormányzati cégeknél?

-Mindenképpen számítok a fiatalokra a város fejlesztésében, előremozdításában, ezért szeretnék a jövőben minél több ifjú munkaerőt alkalmazni. Ezzel a kijelentéssel természetesen nem akarom megbántani az idősebb korosztályt, de azt látom, valahogy egészségesebb arányt kellene kialakítani az idős és az ifjú kollégák között. A fiatalok számára már most is van pályázható álláshelyünk, jelenleg épp pályázati referenst keresünk. Az biztos, hogy a későbbiekben is lesz lehetőség az önkormányzati munkába való bekapcsolódásra, amennyiben a profilnak megfelelő végzettséggel rendelkező diplomásokról van szó. A jelenlegi városvezetés gondolkodásában jelentős helyet foglalnak el a fiatalok. Egyik választási ígéretünk például az volt, hogy igyekszünk anyagilag támogatni a felsőoktatásban tanuló tehetséges soproni fiatalokat, abban az esetben, ha a „fejlesztési hozzájárulás” néven elhíresült tandíjat bevezetik.

-Mi a véleménye erről az elhíresült tandíjról?

-Nem tartom helyesnek, mert egy olyan negatív kontrasztelekciót fog előidézni, aminek a nemzet látja majd kárát. A saját bőrömmön is érzem. Három gyermekem tanul, közülük kető - a 21 és 23 éves fiam - Budapesten, a 12 éves kislányom, még itthon, Sopronban. Pontosan tudom, mibe kerül a gyerekek ellátása. Az átlag családok számára ez már így is komoly anyagi terhet jelent, és ha ezt még megfjelik 100-150 ezer Ft-os plusz költséggel, tehetséges diákok érvényesülése elé emelnek leküzdhetetlen akadályt. Az egyetemen eddig is tapasztaltam, hogy jó képességű hallgató azért fejezte be előbb a tanulmányait, mert testvére is szeretett volna belépni a felsőoktatásba és a család két gyermek finanszírozását nem tudta vállalni. Egy külföldi példával élve, a német alkotmány kimondja, hogy minden német állampolgárnak joga van tanulni. Nálunk is biztosítani kellene ezt a feltételt. Tudom, hogy most egy gazdasá-

gilag erős országot hoztam fel példának, de ha ők fontosnak tartják, hogy a képzésükben ne legyenek anyagi korlátok, akkor nekünk még inkább ezt kellene képviselnünk, hiszen a mi fejlődési esélyünk az unión belül egyértelműen a szellemi teljesítményünkben rejlik.

-Külföldi megítélésünkről saját tapasztalatokat is szerezhett, amikor Amerikában vendégkutatóként dolgozott.

-Mérnök-matematikusként dolgoztam odakint és annyi dicsőretet a magyarokra vonatkozóan még soha nem hallottam, mint a tengerentúlon. Ott tehetséges nemzetnek tartanak minket, elismerik a magyar elmét, presztízst jelent magyar kutatónak lenni. A hazai oktatást sokat lehet szidni, de biztos, hogy nagy koponyákat adtunk a világnak. Kérdés, hogy ezen a színvonalon az új, bolognai rendszerű képzés bevezetésével megnyit fognak rontani, mert hogy jobb nem lesz, az biztos. A németek ezt is okosan csinálták. Ők azt mondták, csak azoknál az intézményeknél vezet be, akik saját maguk is szeretnék. Sőt, az ottani oktatási kormányzat fönntartotta a jogát arra, hogy ha ez a két vagy több fokozatú oktatás nem éri el a célját, akkor beavatkozik. Nálunk arról egyelőre szó sincs, hogy felügyelő szemmel tekintené erre a folyamatra. Egyszerűen megy minden a maga útján, ahogy megy, az eredményessége pedig a jövő titka.

-A soproni Faipari Mérnöki Karon szerezte első diplomáját. Milyen muníciót adtak a későbbi pályafutásához az itt töltött egyetemi évek?

-Első és legfontosabb hozadéka az volt, hogy szakmailag remek háttérrel kaptunk, mind alap -, mind szaktudományi szinten. Kitűnő matematika, fizika, kémia és mechanika oktatásban részesültünk. Ehhez a szellemi töltekezéshez adódott hozzá az az emelkedett érzés, hogy egy olyan régi, patinás, komoly szellemiséget hordozó intézmény hallgatói lehetünk, mely mindenkit átítatott hagyományaival. Ez a közös értékek mentén való gondolkodás nemcsak a hallgatók közti, de az oktatók és hallgatók közti baráti, bajtársi szellemet is erősítette. Ma is, egykori hallgatóként bárhol találkozunk a világban, mintha megállt volna az idő, ott folytatjuk az eszmecserét, ahol annak idején abbahagytuk. A hagyományörzés mai formáját, bizonyos pontokon bírálom, mert úgy vélem, hogy jóval több tartalommal kellene megtölteni ezeket a közösségi eseményeket, mint amennyire a mai fiatalok teszik. Vissza kellene térni a nemes értékű, ősi selmeci hagyományokhoz. Hivatalba lépésem első napjaiban Selmebányán vettem részt egy egyetemi találkozáson, ahol a jogutód intézmények hallgatói, vezetői gyűltek össze. Itt tárgyaltunk arról, hogy Sopron és Selmebánya között testvérvárosi kapcsolatot hozzunk létre. Bár már korábbi próbálkozások is voltak, az ottani politikai helyzet miatt sorra kudarcba fulladtak ezek a kezdeményezések. Most nagy örömmre, talán lehetőség nyílik arra, hogy testvérvárosunkká fogadjuk egyetemünk egykori bölcsőjét, Selmebányát, és tovább töltekezhünk az onnan eredő szellemiséggel.

Takács Judit
főiskolai tanársegéd
(NYME-BPK)

BEMUTATJUK MOSONMAGYARÓVÁR ÚJ POLGÁRMESTERÉT

Szabó Miklós egy Zala megyei kicsi faluban, Homokkomáromban született. Az egyetemi évek után Mosonmagyaróváron, a Kossuth Lajos Gimnáziumban kezdte tanári pályáját. Főállásban 15 évet töltött a katedrán, de még 2006-ban is adott órákat.

Ekkor választották a Lajta-parti város polgármesterévé

-Először is megkérdezem: szabad-e az interjút tegező formában elkészítenem, miután 20 év óta ilyen viszonyban vagyunk egymással?

-Természetesen, számomra a megtiszteltetés, a tiszteletet akár tegező, akár magázó formában meg lehet adni egymásnak. Nem ezen múlik két ember barátsága.

-Kémia-fizika szakos tanári képesítésed van és a helyi Kossuth Lajos Gimnáziumban kezdted tanári pályádat. Fiainktól tudom – mindkettőt tanítottad –, hogy jó tanár voltál, nagyon szerettek, (igaz a kémia tudásuk azóta már kissé „megkopott”). Miért hagytad oda a tanári hivatást?

-Ennek számos oka volt. Egyrészt csökkent bennem a lendület, bár a mai napig tanárnak tekintem magam. Megváltoztak a körülmények, más lett az iskolavezetés, és egyre kevésbé lehetett a fő feladatra, az oktatásra, nevelésre koncentrálni. Mind több adminisztrációs és egyéb terhet tettek a tanárok vállára, ami a lényegtől vonta el az energiákat. Egy ajánlatnak köszönhetően kipróbálhattam magam az üzleti életben. A lépést azóta sem bántam meg, hiszen minden területen sokat tanulhat az ember.

-Személyes ismeretségünk a '80-as évek közepén kezdődött, amikor segítettél nekünk a felvételi vizsgákon: felvételi dolgozatokat javítottál és a felvételi bizottságban szóbeliztettél kémiaiából.

-Bennem is élénken él az az időszak. Részint azért, mert fiatal, kezdő tanárként bekapcsolódhattam az egyetemi életbe. Másrészt azért, mert olyan személyes ismeretségek, esetenként barátságok indultak el akkor, amelyek azóta is tartanak. Soha nem felejttem el a felvételi vizsgát követő Duna-parti bogrács-partikat, ahol finomakat főztünk, jókat beszélgettünk és még ultiztunk is egy keveset. Jó visszaemlékezni azokra az időkre.

-Voltál a Bolyai-iskola igazgatója, majd rövid ideig az ún. versenyszférában próbáltad ki magadat. Mikor és hogyan kerültél kapcsolatba a politikai közélettel?

-1988-ban az MDF helyi szervezetének alapító tagjaként kezdtem politizálni, mert változást akart az ország nagy része, így én is. 1994-ben a helyhatósági választásokon, azt hiszem mindenki meglepetésére a majoroki városrész önkormányzati képviselőjévé választottak, s azóta folyamatosan tagja vagyok a testületnek. Lassan négy éve az MDF megyei elnöke, illetve az országos választmány elnökségi tagja vagyok.

-A Győr-Moson-Sopron Megyei Közgyűlés alelnökeként milyen feladatokkal foglalkoztál?

-Számomra kellemes teendőkkel bíztak meg: az oktatás, az ifjúság- és gyermekvédelem közel áll eredeti hivatásomhoz. Nemzetközi téren a Duna-menti Tartományok Munkaközösségében, valamint a dán kapcsolatokban képviseltem a megyét.

-Tavaly októberben polgármesterévé választott Mosonmagyaróvár. Hogyan élted meg ezt a nem kis bizalmat és persze nem akármilyen kihívást?

-Rendkívül nagy megtiszteltetés, ugyanakkor felelősség és

Szabó Miklós Mosonmagyaróvár polgármestere

kihívás egy ekkora település vezetése. Bár némiképp meglepetés volt, mégsem keltett bennem semmiféle riadalmat, vagy féltelmet a választás eredménye. Annak ellenére, hogy nagy vonalakban tisztában voltam a település pénzügyi helyzetével, láttam a benne rejlő lehetőségeket is. A több mint tízéves lemaradást persze nem lehet egyik pillanatról a másikra behozni, ezért türelmet kérek a város lakóitól.

-Hogyan fogalmaztad meg polgármesterséged „ars poetica”-ját?

-Ha kíváncsi vagy rá, megmondom: „Hideg fejjel, meleg szívvel és tiszta kézzel”. Azt szeretném, hogy figyelembe véve a város hosszú távú érdekeit, szakmailag jól előkészített döntéseket hozzon a testület.

-Kérlek, avass be bennünket a középtávra szóló terveidbe!

-A városi intézményhálózatot a lehetőségekhez szükséges igazítani. Szakképzési rendszerének nem a hagyományos elvárásoknak, hanem a mindenkori munkaerőpiaci igényeknek kell megfelelnie. A városnak olyan beruházásokat is kell indítania, generálnia, amelyek munkalehetőségeket teremtenek, és növelik az adóbevételeket. Így létre kell hoznunk egy működő

dő ipari parkot, s katalizálnunk a cégek idetelepülését. A polgármesteri hivatalnak és az önkormányzati tulajdonban lévő cégeknek minél rugalmasabban és gyorsabban kell kiszolgálniuk a városlakókat csakúgy, mint a nálunk letelepedni szándékozó vállalkozásokat. Jelen pillanatban azonban a város pénzügyi helyzetének stabilizálása a legfontosabb cél.

-Milyen elképzeléseid vannak a város és a kar együttműködésével kapcsolatban?

-Az egyetemi kar szerves része kell legyen Mosonmagyaróvárnak. Számos közös beruházást valósíthatunk meg, és kölcsönösen segíthetjük egymás fejlődését. Ilyen például a Vártó rehabilitációja, a vár épületének felújítása, az egyetem épület-együttesének városi csatornahálózatra kötése. Azt a szellemi potenciált, amivel az egyetem rendelkezik, ésszerű és célszerű lenne jobban bevonni a város közéletébe. Mi is örömmel vennénk, ha az intézmény oktatói és hallgatói aktív szerepet vállalnának a helyi civil szervezetek tevékenységében.

-Marad-e időd régi hobbidra, a focira?

-Nem titok, imádom a sportot, különösen a focit, ezért ha lehet, igyekszem nem kihagyni a hétfő esti összecsapásokat a Piarista-iskolában, s időnként még nagypályán is beszállok – persze kiegészítő emberként – a MITE megyei harmadosztályú csapataiba.

-Végül arra kérlek, hogy beszéljél a családról, a magánéleteredről!

-Feleségem továbbra is a Kossuth Lajos Gimnáziumban tanít, fiaim a Budapesti Corvinus Egyetem, illetve az ELTE hallgatói. Mindannyiunk számos elfoglaltsága miatt mostanában sajnos kevesebb időt tölthetünk együtt, és fájdalom, de kevesebb idő jut a baráti kapcsolatok ápolására is.

Hálásan köszönöm az interjút. A magam és a Vivat Academia Szerkesztő Bizottsága nevében szívből gratulálok polgármesterré történő választásodhoz. Sok sikert kívánunk felelősségteljes munkádhoz!

Dr. Tenk Antal

FIATAL GAZDÁK TOVÁBBKÉPZÉSE MOSONMAGYARÓVÁRON

Az elmúlt évben a Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kara adott otthont egy sajátos kurzusnak, a fiatal gazdák továbbképzésének.

A képzés három napos turnusokban indult két alkalommal: november utolsó, illetve december első hetében. A szervezők névsora tekintélyes: az Alma Mater egyetemi tanára Dr. Nagy Frigyes, mint a képzés kezdeményezője, s elindítója, Dr. Mikula Lajos a Fiatal Gazdák Magyarországi Szervezetének elnöke, illetve intézményként a kurzust finanszírozó Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium. A minisztérium képviselőjében Dr. Forgács Barnabás főosztályvezető tisztelte meg a résztvevőket az előadásaival.

Dr. Nagy Frigyes a képzés céljairól, magáról a képzésről, illetve annak lebonyolításáról a következőképpen vélekedik:

„A jövőben tervezett oktatási formák között prioritást élvez a gazdák képzése és szaktanácsadása. Gond, hogy a mezőgazdaságban dolgozóknak csak mintegy 12%-a tartozik a negyven év alatti, fiatal gazdának tekinthető korosztályhoz. A családi gazdaságok esetében ez az arány jobb, 30% körüli. A fiatalítás tehát társadalmi szempontból is felelősséggel jár. Mivel az Európai Unió is hasonló gondokkal küszködik, nem véletlen, hogy a Lisszaboni Stratégia szellemében a 2007-2013. évekre kiemelten kezeli a humán erőforrás fejlesztését, különös tekintettel a fiatal gazdák megkülönböztetett támogatására.

Az Unióba történő belépésünk előtt, 1998-2003 között is részesültek állami támogatásban fiatal gazdák. Az FVM felmérései szerint ebben az időszakban 364 fiatal gazda jutott összesen 4,036 MD Ft támogatáshoz, amely átlagosan mintegy 11 millió Ft-ot jelentett gazdánként. Csatlakozásunk óta megnyíltak az EU-források is. Egyidejűleg az idősebb gazdák korábbi nyugdíjba vonulási lehetősége is alkalmat nyújt fiatal gazdák számára birtokszerezésre és élethivatásszerű gazdálkodásra. A kiírt pályázatra 351-en jelentkeztek. Nekik az FVM az ország 19 helyszínén rendezett tájékoztatókat a tudnivalókról.

A fejlesztési elgondolások, a pályázatok elkészítése, a támogatások hatékony felhasználása elemi érdek. Sajnos ezen a területen nem a legjobbak a tapasztalatok. Fontos tehát a gazdák folyamatos és intenzív képzése, továbbképzése. Ennek szervezésére és lebonyolítására a Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karának EU Oktatási Központja vállalkozott. Messzemenő segítséget kapott a Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztériumtól, valamint az AGRYA szövetségtől, mely a fiatal gazdák érdekvédelmét, összefogását szervezi.

Az előadások tartására az FVM, az AGRYA, illetve az MVH gyakorlati kérdésekben tapasztalt tagjait, egyetemi oktatókat kértünk fel. A gyakorlati konzultációkat mindenhol a tulajdonos gazda bevonásával végeztük. A burgenlandi konzultációkat az ottani agrárkamara segítségével szerveztük.”

A képzés három napos kurzusokon, mintegy ötven fős csoportokban folyt. Az első nap előadásokat és konzultációkat tartottak a területet jól ismerő, neves szakemberek. A második nap szakmai tanulmányúton hazai fiatal gazdák mutatták be tevékenységüket, adták át tapasztalataikat. A harmadik nap osztrák fiatal gazdákat látogatott meg a csoport, hasonló célból. A szakmai utak kimondottan gyakorlati jellegűek voltak, gondolatformálóak, valamint gondoskodtak a vitalehetőségről. Karunk a képzés valamennyi személyi és tárgyi feltételeit biztosította a Gazdász Hotelben, Mosonmagyaróváron.

A tanfolyamra külön tankönyv (oktatási segédanyag) készült, Dr. Nagy Frigyes „Tudnivalók az EU-ról fiatal gazdák számára” címmel. A résztvevők tanúsítványt kaptak a tanfolyam elvégzéséről.

Vincze Judit
PhD-hallgató

FELAVATTÁK A GEO KARRIERIRODÁT

A Regionális Operatív Program keretében benyújtott pályázattal közel 50 millió támogatáshoz jutott karunk egy karrieriroda létrehozására. A támogatás 75%-ban EU, 25%-ban hazai forrásból származik. Az összeg felhasználásával megvalósított „iroda” átadására decemberben került sor.

Már a képzési időszakban fontos annak figyelembe vételére, hogy mely ismeretek kapnak nagyobb hangsúlyt az elhelyezkedéskor, segítenek a karrierépítésben. Többek között ez lesz az egyik fontos feladata az újonnan létrehozott karrierirodának. A BSc-képzéssel bevezetett hetedik félév miatt megnövekedett a kötelező gyakorlati időszak. Hallgatóink üzemi gyakorlatának támogatását az iroda biztosítja akkreditált gyakorláshelyekkel a pályázatban közreműködő partnereink által. Hasznos lenne a végzett hallgatók elhelyezkedésének, sorsuk alakulásának nyomon követése is, hiszen az adatok visszacsatolásával tudnánk még hatékonyabbá, piacképesebbé tenni képzésünket.

Az irodaavató ünnepségen Prof. Dr. Márkus Béla dékán ünnepi beszédében hangzottak el ezek a gondolatok. Különösen örülhetünk az iroda megnyitásának, mivel a GEO életében ezzel egy időben más fejlesztések is történnek. A Baross Gábor-pályázat révén a műszerparkunk is tovább korszerűsödik, bővül, és reményteljes tárgyalások folynak a volt Budai úti lakatanyaeépület felújításáról PPP keretében. Ezek együttesen eredményezhetik a GEO teljes megújulását, a képzés kibővülését.

A megnyitóra a Fejér Megyei Közgyűlés alelnöke Balsay István régi ismerősként érkezett, hiszen a Soproni Egyetem padjait koptatta valamikor. Köszöntőjében azt hangsúlyozta, hogy ezzel a létesítménnyel nem csupán karunk, hanem a város, a megye és a régió is gazdagodott.

Dr. Csapó Csilla Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának alpolgármestere szerint ez csak egy kezdeti lépés a további fejlődéshez, mely a felsőoktatáson túl a várost is

Dr. Márkus Béla és Dr. Szepes András az iroda ünnepélyes átadásán
fotó: Bődő Viktória

gyarapítja.

Prof. Dr. Faragó Sándor a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektora a karrieriroda létrejöttét a GEO életében erőteljes lendületet vett fejlődési folyamatba helyezte. Beszédében szolt a BSc/BA alapképzések beindításáról, az MSc mesterképzés akkreditációs anyagainak beadásáról és a nemrég elfogadott PhD geoinformatikai doktori programról, mely fontos mérföldköve a GEO egyetemi karrá válásának.

Az iroda várhatóan segítséget nyújt a hallgatói évek alatt, az elhelyezkedés időszakában, információkat gyűjt a munkába állást követően, és reméljük, hogy visszafelé is közvetít majd a sikeres szakemberek és valamikori Alma Materük között, segítve ezzel intézményünket.

Dr. Szepes András dékánhelyettes, a projekt menedzsere ismertette az iroda születésének történetét a pályázat benyújtásától a megvalósulásig. A tervek szerint eleinte regionális működési kör később országos kiterjedésű lesz, természetesen a felsőoktatási intézményekben nyíló további karrierirodákkal együttműködve. Az iroda jelenlegi partnerei a régió megyei földhivatalai, az Alba Geotrade Zrt., a Pannongeodézia Kft. és támogatói, a Fejér Megyei Munkaügyi Központ, valamint a GEO Hallgatói Önkormányzata. Ez utóbbi fő feladata a hallgatók és az iroda közötti kapcsolatépítés.

A szalagátvágást követően mindnyájan meggyőződhattünk arról, hogy az iroda a legkorszerűbb eszközökkel lett felszerelve, a kor és a feladat elvárásainak magas szinten megfelel. Tóth Erzsébet irodavezető készséggel áll a hallgatók és kollégák rendelkezésére. A személyes megkeresés mellett az iroda elérhető a <http://www.geo.info.hu/karrier> internetes címen is.

Balázsik Valéria - Dr. Szepes András

Balsay István, Dr. Márkus Béla és Dr. Faragó Sándor a szalag átvágásának pillanataiban
fotó: Bődő Viktória

VÍZKÉSZLET-GAZDÁLKODÁS AZ EURÓPAI UNIÓBAN - ÚJ PROJEKT A GEO-N

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Geoinformatikai Kara számos Európai Unió projektben vesz részt, a WAREMA (Water resources management in protected areas) projekt mégis különlegességnek számít tárgyköre miatt.

Bolygónkon a víz az élet egyik alapeleme. Ez az értékes természeti kincs nemcsak az ember pusztta létének, hanem minden gazdasági tevékenységének is előfeltétele, mégis világszerte számos területen okoz gondot a vízkészletek korlátozott volta.

Európa vízellátottsága a világ számos területéhez képest kedvező, a kontinens általános vízhiánytól nem szenved és rendkívüli vízproblémák, mint aszályok és árvizek is ritkábban jelentkeznek, mint a többi a kontinensen. A kérdés közelebbi vizsgálata azonban jelzi, hogy Európa vizeinek minősége távolról sem tekinthető kielégítőnek.

A vízkészletekkel szemben jelentkező számos és egyre növekvő igény miatt ezek csak hatékony jogi szabályozással őrizhetők meg a jövő nemzedékek számára.

A Víz Keretirányelv (VKI) minden vizet védelem alá helyez azzal a kinyilvánított céllal, hogy Európában 2015-re fenntartható vízhasználat mellett minden víz feleljen meg a „jó állapot” követelményeinek. A vizek mennyiségét és minőségét napjainkban fenyegető számtalan veszély felismerése rávilágít a víztakarékosság és a vízminőség-védelem fontosságára, amit az egyre növekvő vízigények is alátámasztanak. Ez kiemelt jelentőséget kölcsönöz a VKI hatékony végrehajtásának és ezáltal a következő nemzedék számára elegendő és magas minőségi követelményeknek megfelelő vizet biztosít. A fenntartható vízgazdálkodás az emberi élet előfeltétele.

Az imént vázolt cél eléréséhez szükséges jogi háttér kidolgozásában több száz, az ipar, a mezőgazdaság, a környezet- és fogyasztóvédelem területéről, valamint helyi és országos hatóságoktól meghívott szakértő vett részt. Bevonásuk lényeges, mert a tevékenységek széles köre vízhasználattal jár, ezért ők a legilletékesebbek arra, hogy álláspontjukat kifejtsek egy olyan politika kialakítása során, amely mindnyájunkat egyaránt érint. Így alakult ki az a széleskörű megállapodás, amely rögzíti a VKI célkitűzéseit, rendelkezéseit, és határidőkhöz köti azok megvalósulását. Ez a megállapodás 2000. december 22-én lépett hatályba. Az irányelv megköveteli az érintett országok együttműködését és fokozott részvételre ösztönzi az állampolgárokat, a nem-kormányzati szervezeteket és a különféle szintű hatóságokat, elősegítve ezzel a szoros ütemterv tartását.

A VKI előírása vízgyűjtő gazdálkodási terv készítését írja elő. Ezek a tervek egyes vízgyűjtőkre készülnek és valósulnak meg, vagyis azokra a természetes geológiai és hidrológiai egységekre, amelyekben a felvízi és alvízi érdekek, a helyi, regionális, országos hatóságok, valamint az érintettek találkoznak.

Hogyan tud ebbe egy projekt bekapcsolódni? A VKI előírásainak megfelelően a társadalom, az érintett szereplők részvételének előmozdítása a fő cél. Az Európai Unió által meghirdetett Interreg III B CADSES programon belül, olasz vezető partner által irányított projekt mintaterülete a Velencei-tó vízgyűjtője. A projekt 2006. jún. 1-jétől – 2008. május 5-ig tartó időt ölel fel, ami azért is előnyös, mert így a hazai hatósági munka elősegítésére is szolgál a társadalom bevonásának te-

kintetében.

Az együttműködésben négy Európai Unió tagállam vesz részt; mint vezető partner Olaszország egy, Görögország kettő, míg Csehország egy szervezettel kapcsolódott be a munkába. Magyarország két intézménnyel képviselteti magát; a Nyugat-Magyarországi Egyetem Geoinformatikai Karával és a Fejér Megyei Agrárkamarával.

A javaslatok kidolgozásához minden egyes partnernél egy teszterületet jelöltek ki, melyen keresztül a vízgazdálkodást elemezni kell. A vizsgálat kapcsán ki kell térni arra, hogy a helyi érintettekkel együttműködve hogyan lehetne egy olyan vízgazdálkodást létrehozni, mely beépíthető a védett területek (pl. Ramsar, Natura 2000, NVT Érzékeny Természeti Területek Programja) és a VKI rendszerébe.

A projekt főbb célkitűzései:

- Egy megvalósítható és fenntartható vidékfejlesztés kialakítása a helyi erőforrások hatékony felhasználásával.
- Elősegíteni a különböző természeti erőforrások (különösen a víz) felhasználhatóságát.
- Előremozdítani a részvételt és az együttműködést a föld és a víz menedzselésével kapcsolatban, beépítve azt egy egységes rendszerbe.
- Megmutatni a védett területeket, mint a fenntartható fejlődés zálogát a környező közösségek számára.

A Velencei-tó hazánk harmadik legnagyobb természetes tava, a vízgyűjtő területe meghaladja a 600 km²-t. Nemzetgazdasági, idegenforgalmi szempontból azonban a Balaton után kétségtelenül a második helyet foglalja el. Jelentős célpont mind a belföldi, mind a külföldi turizmus szempontjából. A tó különleges adottságokkal rendelkezik, nádasokkal tarkított sekély vizű és ezért a nyári időszakban gyorsan felmelegedő és fürdőzésre alkalmas. Mindezek mellett a külföldi vendégek esetében különösen fontos szerepet tulajdoníthatunk a tó évek óta javuló vízminőségének. A tájképi elemekben is gazdag Velencei-tó vízgyűjtője kimagasló érték a magyar állam számára, ez kifejezésre is jutott a Vértes tájvédelmi körzettel nyilvánításában (védett területei a Haraszt-hegy, Fáni-völgy, Pátrácos bükkös, Csíkvarsai-rét, sasbércek, kőfülkék), a Velencei-tó – Vértes üdülőkörzet létrehozásában, illetve a számtalan arborétum létesítésében.

A Velencei-tó déli partján, Agárdon 1977-ben termálvizet tártak fel. Turisztikai kínálatot bővítő hatása és az idenyt meghosszabbító szerepe miatt különleges értéket képvisel. A védett területek további bővítésének előkészítő munkálatai folynak. Rövid távon bővíthet a Madárrezervátum területe, védetté válhat a Császár-víz völgye – a Vértestől a Dinnyési Fertőig húzódó zöldfolyosó. Új természetvédelmi terület lesz a Zámolyi-tározó és közvetlen környéke. Hosszabb távon a Dinnyési-Fertő bővítését és a Velencei-hegység védelmét is tervezik.

Összefoglalva: A Velencei-tó és vízgyűjtője rendkívül jó mintaterületet jelent a projekt feladataihoz. A sokszínű tájhasz-

nálat és az egyes érdekeltek, érintettek vízgazdálkodáshoz való eltérő hozzáállása igen jó kiindulási alap. A területileg illetékes vízügyi igazgatóság feladataihoz is illeszkedő projekt alapját jelentő társadalmi részvétel valószínűleg igen érdekes megoldásokhoz vezet, aminek végső eredménye reményeink szerint egy, a hatóságok munkáját is elősegítő és támogató tervezési koncepció létrehozása, ami előmozdíthatja a fenntartható vízgazdálkodás létrejöttét és megvalósítását a vízgyűjtő területen. Mint tudjuk, a víz élet, és élünk is vele, de úgy, hogy a jövőbeli nemzedék számára is jó minőségű és kellő mennyiségű legyen! Ehhez azonban nem elég az egyes személyek pozitív hozzáállása, hanem széles körű együttműködésre van szükség, ezt az együttműködést segíti elő a WAREMA-projekt.

Horoszné Gulyás Margit
tanársegéd, témavezető

HÁZI TDK A GEO-N

2006. december 5-én rendezték meg a GEO-n a kari tudományos diákköri konferenciát.

A zsűri elnöki tisztét Dr. Ágfalvi Mihály főiskolai tanár látta el, tagjai Dr. Szabó Gyula professzor emeritus, Dr. Jancsó Tamás főiskolai docens, dékánhelyettes, Nagy Gábor tanársegéd és Fehér Balázs III. évfolyamos hallgató voltak. A konferencia során a következő négy diákköri dolgozatot mutatták be készítőik:

Sólyom Imre III. évf. hallgató

A domborzatfelmérés és domborzatábrázolás korszerű technológiai

Konzulens: Dr. Busics György – Balázsik Valéria

Závodi Péter III. évf. hallgató

Hossz-szelvény felvétel GNSS-módszerekkel

A zsűri elnöke Dr. Ágfalvi Mihály volt

A dolgozatok szerzői: Sólyom Imre, Orosz Réka, Vilics Szilvia, Závodi Péter

Konzulens: Dr. Busics György

Orosz Réka III. évf. hallgató

Térinformatikai rendszerek alkalmazásának lehetőségei a dömsödi önkormányzatnál

Konzulens: Guszlev Antal

Vilics Szilvia III. évf. hallgató

Az ismételt szintezések felhasználásával levezetett jelenkori vertikális felszínmozgások összehasonlítása a Quarter-időszak mozgásaival

Konzulens: Dr. Joó István – Gyenes Róbert

Az előadásokat élénk érdeklődés kísérte. A dolgozatok készítői a zsűri illetve a közönség által feltett kérdésekre válaszolva bizonyíthatták felkészültségüket. Mindnyájukkal kapcsolatban elmondható, hogy tudásuk a feldolgozott témában meghaladja a tananyagban előírtakat.

A dolgozatok értékelése a szokásos módon történt. Az előzetesen írásban leadott munkákat egységes szempontrendszer szerint értékelték. Az erre kapott pontszámokat a konferencián nyújtott teljesítmény (PowerPoint-bemutató, stílus, előadásmód, vitakészség, stb.) eredményével összesítve alakultak ki a végleges helyezések, melyeket az odaítélt pénzjutalmak és a szponzorok (ESRI Magyarország, Földmérési és Távérzékelési Intézet, Magyar Honvédség Geoinformációs Szolgálat) jóvoltából átadott tárgyjutalmak is tükröztek.

Mind a négy bemutatott dolgozat a maga területén értékes mű, így a döntés sem volt egyszerű.

Megosztott I. helyezést kapott Vilics Szilvia és Orosz Réka tudományos diákköri dolgozata, és azt követték a zsűri által szintén azonos színvonalúnak ítélt Sólyom Imre és Závodi Péter által készített dolgozatok. A zsűri az első helyezett pályamunkák Országos Tudományos Diákköri Konferencián való bemutatását javasolta, melyre 2007 áprilisában, Győrben kerül sor. Ezúton is köszönjük a konzulensek munkáját és a szponzoraink támogatását.

A TDK-dolgozatok készítőinek gratulálunk és értékeljük, hogy mindennapi feladataik mellett vállalkoztak a dolgozat elkészítésére, annak előadására, tanulságos délutánt szerezve az érdeklődőknek. Munkájuk alapján további tudományos tevékenységre biztatjuk őket.

Balázsik Valéria

EREDMÉNYES TDK A BENEDEKEN

Oktatók és hallgatók gyülekeztek november 28-án a NYME Benedek Elek Pedagógiai Kar Tanácstermében, ahol a Kari Tudományos Diákköri Konferenciára beérkezett dolgozatok bemutatására került sor. Ekkor a bemutatkozásra váró hallgatók még nem tudhatták, csak remélték, hogy a konferencia eredményesen ér véget, és mindegyikük továbbjut az országos megmérettetésre.

„Precíz, kidolgozott, értékes munkák. Sok hasznos, új információval, kutatási eredménnyel. Továbbjutásra javasoljuk őket.” – hangzott a Bíráló Bizottság döntése, miután a TDK dolgozatot készített hallgatók megtartották prezentációikat, és válaszoltak a zsűri „keresztkérdéseire”.

Ezúttal négyen vállalkoztak arra, hogy - a karon hallgatott tárgyakkal és az oktatók kutatási területeivel kapcsolatos témákban - színvonalas dolgozatban összegezzék tudásukat. Kocsispéter Edit IV. évfolyamos szociálpedagógus hallgató Jót tenni jól! című dolgozatában a Bőjte Csaba atya nevéhez fűződő Dévai Gyermekotthon lakóinak életét, életesélyeit mutatta be, kutatásaival kiegészítve. Konzulens tanára, Sámson Tímea főiskolai tanársegéd volt.

Polányi Hajnalka III. évfolyamos német nemzetiségi óvodapedagógus hallgató a kétnyelvű óvodák összehasonlítását választotta témájául, Zweisprachige Kindergarten in Österreich und Ungarn címmel. Munkáját Tárnok Péter főiskolai docens segítette konzulensként.

Sarang Judit III. évfolyamos hallgató művelődéstörténeti témát választott, ahogy Sarrang Renáta III. évfolyamos diplomás levelező tagozatos szociálpedagógus hallgató is. Judit A soproni iparfejlődés sajátosságai a XIX. században címmel készített dolgozatot, míg Renáta Széchenyi István törekvései a közlekedés reformjára című dolgozatával pályázott a továbbjutásra. Mindkettőjük konzulensi feladatait Alpárné Dr. habil Szála Erzsébet főiskolai tanár látta el.

A 15 perces előadásokat öt perces viták követték, majd jött a zsűri értékelése különböző szempontok alapján. A dolgozatok bemutatásakor a négy főből álló Bíráló Bizottság figyelte és pontozta az előadók stílusát, idővel való gazdálkodását, vitakészségét, valamint azt is, hogyan használják ki a szemléltető eszközök adta lehetőségeket. A bizottság elnöke, Dr. Teleki Béla

A bizottság elnöke Dr. Teleki Béla volt

ki Béla tanszékvezető, főiskolai tanár, a bizottság tagjai: Bucsy Gellértné dr. Ph.D. tanszékvezető, egyetemi docens, dr. Katona György dékánhelyettes, főiskolai docens és Kozák Csaba II. évfolyamos szociálpedagógus hallgató, a Hallgatói Önkormányzat delegáltja, egységesen színvonalasnak ítélték a felsorakoztatott dolgozatokat, ahogy a TDK elnöke, Gödéné dr. Török Ildikó tanszékvezető, főiskolai docens is. A kari TDK-t szervező és levezető tanárnő örömet fejezte ki, hogy idén is többen úgy gondolták, hogy a tanulás mellett, szabadidejükből áldoznak az elméleti és gyakorlati kutatómunkára értékes heteket, hónapokat. Az eredmény sem maradt el.

- Már az az önképzés is nagy lépcsőfoknak számít, hogy a hallgatók önállóan megkeresik szaktanáraikat, akiknek útmutatása alapján, saját kutatásokkal kiegészítve készítik el a szigorú követelményeknek megfelelő dolgozatukat. Az eredmény másik fele pedig az, amikor ezt az önálló munkát a környezet, az oktatók és diáktársak is elismerik. Erre volt szép példa a kari TDK, ahol mind a négy hallgató teljesítményét nagy taps fogadta, amikor kiderült, mindannyiukért izgulhatunk az áprilisban megrendezendő országos TDK-n – mondta Gödéné dr. Török Ildikó, majd hozzátette: eddig évről évre szép eredményekkel, első, második helyezésekkel és különdíjakkal tértek haza az országos konferencián részt vevő hallgatóink. Remélhetőleg, ez idén sem lesz másként.

Takács Judit
főiskolai tanársegéd
(NYME-BPK)

NYÍLT NAP ÉS KAMPÁNY A LEENDŐ HALLGATÓKÉRT

Nyílt Napra várta a továbbtanulásukat fontolgató diákokat a NYME Benedek Elek Pedagógiai Kara december 18-án és január 15-én. A hallgatók toborzása már az előző év végén megkezdődött, amikor a kar hallgatói és oktatói bemutatkozó előadásokat tartottak Sopron középiskolaiban.

A NYME Benedek Elek Pedagógiai Karára, ebbe a soproni székhelyű, nagy múltú intézménybe, évről évre mintegy 600 hallgató nyer felvételt. Az Országos Felsőoktatási Információs Központ felméréséből kiderül, hogy az ide járó hallgatók 79,5%-a úgy véli, ha újból választania kellene, ismét karunkat jelölné meg a jelentkezési lapon.

Ahhoz, hogy ezt a mozdulatot meggyőződésből végezhesék a diákok, tájékoztató jellegű Nyílt Napot szervezett a kar. A két alkalommal megrendezett programra ellátogató több száz érdeklődő hű képet kapott a pedagógiai kar képzéseiről, hasznos információkhoz jutott a felsőoktatási jelentkezéssel és annak buktatóival kapcsolatban. A nagy előadóteremben megtartott központi tájékoztató után több helyszínen zajlott tovább a program. Külön előadóterekben foglaltak helyet az óvodapedagógia és a szociálpedagógia szak iránt érdeklődő diákok, ahol a szakfelelősök és a szakon oktató kollégák adtak tájékoztatást a képzési követelményekről, a gyakorlatok és a nyelvoktatás mikéntjéről, a különböző specializációk felvételének lehetőségeiről. Az alapszakok mellett nagy érdeklődés mutatkozott a kar két felsőfokú szakképzése - a Csecsemő- és kisgyermek nevelő-gondozó, valamint a külkereskedelmi végzettséget nyújtó Gazdasági Idegen Nyelvi Levelező képzés - iránt is.

Az aulában a HÖK tagjai forró teával és friss pattogatott kukoricával invitálták egy kis beszélgetésre az intézményben még bátortalanul közlekedő diákokat, akik a hallgatókkal való beszélgetés során és a kivetítőn látható életképek segítségével a karon zajló diákélettel is ismerkedhettek.

Kuriózumnak számított az óvodapedagógia szak iránt érdeklődők körében, hogy a Nyílt Nap folyamán egy rövid óvodalátogatás erejéig, betekintheztek az egyetem Aranykapu Gyakorló Óvodájának életébe is.

A szociálpedagógia szak iránt érdeklődő diákok ez idő alatt a szociálpedagógiai-pedagógiai laborban ismerkedhettek a játékpédagógia tantárgy gyakorlati jelentőségével. Játsszóházban próbálhatták ki kez ügyességüket, kitartásukat, kreativitásukat, miközben beszélgethettek az oktatókkal, hallgatókkal. Mindemellett a Vizuális Tanszék is tárt ajtókkal várta az érdeklődőket, akik megtekinthették az ott folyó munkát, de akár be is szállhattak az agyagozásba, kerámiaázásba.

Nagy jelentőséggel bírt, hogy a diákok közvetlenül és kötetlenül, a leghitelesebb forrásból, az oktatóktól és a hallgatóktól informálódhattak. Ezen elképzelés mentén haladva járta végig a kar néhány oktatója, hallgatókkal együtt a soproni középiskolákat, valamint néhány megyénkben található gimnáziumot, ahol élményszerű, a kar képzéseit bemutató órákat tartottak a végzős diákságnak. A visszajelzések eddig kedvezőek, az viszont, hogy mindez az igyekezet valójában milyen eredményt hozott, csak február 15-e után fog kiderülni. Ekkor derül ki, hányan jelölték be a jelentkezési lapjukon továbbtanulásuk színhelyét a NYME Benedek Elek Pedagógiai Karát.

Takács Judit
főiskolai tanársegéd

SVÁJC FELÉ NYIT A BPK

Együttműködési tárgyalások a BPK és a Svájci Alkalmazott Tudományok Egyetemének Pedagógiai Kara között

Együttműködési tárgyalások céljából Svájcba látogatott január 17-19. között a NYME Benedek Elek Pedagógiai Kar küldöttsége: Alparné dr. Szála Erzsébet dékán, dr. Katona György dékánhelyettes és Babai Zsófia főiskolai adjunktus. A óvó- és tanítóképzést folytató Északnyugat-Svájci Alkalmazott Tudományok Egyetemének Pedagógia Kara még tavaly kereste meg a NYME-BPK-t, és hívta meg képviselőit Svájcba, egy lehetséges együttműködés reményében. A nemrég integrálódott, nyolc karból álló egyetem pedagógiai kara Aargau kanton Brugg városában található. A tárgyalások eredményeként a két kar megállapodott egy oktató, kutató és hallgató cserét is magában foglaló együttműködésben, melynek végleges szövegét Sopronban fogadja el és írja alá a két fél, idén tavasszal. A látogatás során a soproni küldöttség megismerkedett a svájci kar pedagógusképzésével, könyvtárával, egyik gyakorló óvodájával és a bruggi természettudományi múzeummal is, amelynek egyik vezetője soproni származású.

Dr. Katona György dékánhelyettes és Dr. Szála Erzsébet dékán a vendéglátókkal

SZÍNVONALAS GÓLYABÁL A NYME-BPK-N

Középiskolás diákéveimben mindig riasztott az iskolabálokon szokásos túlzott duhajkodás, a mértéktelen ivászat. Ezeknek a régi emlékeknek a hatására a december 7-én megrendezett kari gólyabált is ki akartam hagyni. Így is tettem volna, de csoporttársaim végül rábeszéltek a részvételre. Elsőéves hallgatóként mégsem maradhatok ki a részünkre szervezett hagyományos programból, meg kell néznem milyen bállal rukoltak elő a szervezők.

A Mediterraneo-ban megtartott rendezvény végül minden várakozásunkat felülmúlta. Folmeg Balázs és Budaházi Imre, a két szociálpedagógus hallgató igazán kitett magáért, szervezőként tökéletes munkát végeztek. Elegáns helyszínen, színvonalas programokkal vártak minket, elsőéveseket és a többi szórakozni vágyó hallgatót. Az emlékezetes est, dr. Katona György dékánhelyettes megnyitóbeszédével vette kezdetét, ezt követően egy pazar latin táncbemutató hozta lázba a jelenlévőket, Folmeg Balázs és táncpartnere prezentálásában. Balázs, versenytáncos múltjából fakadóan jó néhány hétig készítette fel nagy igyekezettel - sokszor éjszakába nyúlóan -, a nyitótáncra vállalkozó hallgatókat. Munkájuknak egy látványos koreográfia és az azt elismerő vastaps lett az eredménye.

Nagy várakozás előzte meg a Báلكirály és Báلكirálynő választást is. A legszebb férfiúként Juhász Gábor érdemelte ki a báلكirályi címet, míg a rendezvény legbájosabb leányzójaként Filus Krisztina fejére került a báلكirálynői korona. A királyi pár megválasztása után már nem volt megállás, mindenki ropota hajnalig. A táncparkett ördögei a Grammy együttes zenéjére rázhatták magukat a mediterrán környezetben, akik pedig megéheztek mulatozás közben, svédasztalról csemegézhettek az éttermi részben. A hangulat kitűnő volt, ahogy a társaság is. Az egyetem más karairól is sokan ellátogattak a rendezvényünkre, mely hajnali fél háromkor ért véget. Ekkor sajgó lábakkal ugyan, de sok-sok élménnyel és azzal a gondolattal indultunk hazafelé: „Megérte eljönni. Megérte itt lenni.” Köszönjük a szervezőknek!

Gudlin Tamás
I. évfolyamos szociálpedagógus hallgató
(NYME-BPK)

A hangulat kitűnő volt, ahogy a társaság is

SÍTÁBORBAN JÁRTAK A LEENDŐ ÓVÓNÉNIK ÉS ÓVODÁSAIK

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kara immár több mint 10 éve szervez minden év januárjában a leendő óvónénik és az óvodás korosztály számára sítábort.

Az idei évben a rossz hóhelyzet sem szegte kedvét a jelentkezőknek, nagy örömmel vágott neki a csapat a havas lejtők meghódításának. Az ausztriai Hochkar lejtőin az első nap nehézségei után a kicsik ügyesen kigyóztak a csúcsokról a völgybe. A nagyobbak is jól állták a sarat, bár itthon biztos el kell majd számolniuk a kék-zöld foltokkal.

A NYME-BPK Testnevelés Tanszékének oktatójaként fontosnak tartom, hogy minél több hallgató megismerkedhessen a síelés örömeivel. Manapság egyre több család életében van jelen ez a látványos, rekreációs téli sport, ezért a pedagógusképzésben is jelen kell lennie a síoktatásnak. A tábor alatt a hallgatók megtanulják, hogy a gyerekek mennyivel másképpen viselkednek a pályákon, mint az óvoda falai között. Kitartóbbak, fegyelmezettebbek és jobban ragaszkodnak pedagógusaikhoz, mint intézményi keretek között. A közös élmények pedig még szorosabbá fonják a pedagógusok és ovisaik kapcsolatát. Maradandó emlékként él a hallgatókban és a gyermekekben egyaránt az utolsó nap, mely síversennyel és ajándékesővel zárta le ezt a csodálatos hetet a síelés újdonsült és régi szerelmesei számára.

Simon István
főiskolai docens
(NYME-BPK)

Emlékezetes élmény hallgatóknak és gyerekeknek egyaránt

FINISBEN AZ ELSŐ MÉRNÖKTANÁR ÉVFOLYAM ÓVÁRON

A Mezőgazdaság- és Élelmiszer tudományi Karon 2003 szeptemberében indult először mérnöktanárképzés. Dr. habil Lükő Istvánt, a Tanárképző Intézet igazgatóját, Dr. Orbán József szakfelelőst, Ódor Ferenc c. egyetemi adjunktust, illetve három óvári hallgatót, Horváth Violetát, Kozma Adriennét és Bertók Istvánt kérdeztem a képzésről, a gyakorlati oktatásról, valamint tapasztalataikról.

Dr. habil Lükő István egyetemi docens: -Amikor először felmerült a gondolat, hogy agrár-mérnöktanárokat lehetne képezni Mosonmagyaróváron, akkor még éppen, hogy túl voltunk az integráción. Biztattak sokan, többek között Dr. Veszei Tibor professzor úr, aki később részt is vállalt az oktatásban, rajta kívül még Dr. Orbán József docens úr és Dr. Tenk Antal professzor úr is támogattak elképzeléseimben. A „hivatalos tárgyalások” 2002-ben kezdődtek, majd a kari egyeztetések és előkészítő megbeszélések után 2003 szeptemberében kezdődött az oktatás. Nagy volt a lelkesedés a mővári kollégák körében, a hallgatók is jelentős létszámban (40 fő) jelentkeztek és vették fel ezt a szakot. Így kiegészült a soproni mérnöktanárképzés egy újabb szakterülettel és helyszínnel. Talán nem kell most sem részletezni ennek a ténynek a jelentőségét, hiszen az agrárium munkaerő-piaci helyzete már akkor sem volt „rózsás”, tehát jó és hasznos kezdeményezésnek bizonyult a másoddiplomás képzési forma beindítása. A Faipari Mérnöki Kar vezetése is támogatta kezdettől fogva ezt az együttműködést, ami a két dékán által aláírt Együttműködési Megállapodásban, a tantervek jóváhagyásában és módosításában öltött testet.”

Ebben az évben – decemberben – fejezik be tanulmányaikat az első végzős évfolyam hallgatói ezen a szakon Óváron, tehát egy rövid összegezést, helyzetképet és nyilvánosságot megérdemel ez a tény. Mindezekről a kollégák és a hallgatók nyilatkoznak.

Dr. Orbán József egyetemi docens: „A képzés célja a mérnöki képzettségre építve olyan pedagógiai és pszichológiai ismeretekkel rendelkező tanárok képzése, akik képesek az adott szakma szakmai, elméleti és elméletigényes gyakorlati tantárgyainak az oktatására, illetve a tanulók személyiségének és képességeinek fejlesztésére.

A szak elvégzéséhez szükséges idő 9 félév, ebből az elméleti és gyakorlati tárgyak elsajátítására 8 félév, a tanítási gyakorlat megszerzésére, gyakorló iskolai környezetben plusz 1 félév áll rendelkezésre, majd a diplomavédés és a záróvizsga zárja a kurzust.

Jelenleg négy évfolyamon történik az elméleti- és gyakorlati oktatás. Az I. évfolyam hallgatói létszáma 10 fő – az alapszakon ők II. évesek -. A II. évfolyamon 21 hallgató tanul – ők alapszakon III. évesek -. III. évfolyamon 16 -, illetve IV. éven 32 a hallgatói létszám, az utóbbiak az alapszakokon V. évesek -. A mérnöktanár szakos hallgatók alapszakonkénti megoszlását a következő táblázat adatai mutatják:

Mérnöktanár Szak évfolyam/fő	Alapszak (hallgató)		
	Okleveles Élelmiszer- minőség- biz- tosító Agrár- mérnök	Okleveles Agrármér- nök	Okleveles Gazdasági Agrármér- nök
I. évf. / 10 fő	1	3	6
II. évf. / 20 fő	3	6	11
III. évf. / 16 fő	2	4	10
IV. évf. / 32 fő	6	7	19

Sajnálatos, hogy a szak, a bolognai rendszerre való átállás miatt jövőre nem indulhat. De nem szakad meg a „lánc”, hiszen akkreditált egy új szak, a Mezőgazdasági szakoktató szak, melyet Egyetemünk a BSc-képzésben már jövőre meg fog hirdetni. Tapasztalataim és a hallgatói visszajelzések alapján elmondható, hogy évről évre csökkent ugyan a mérnöktanári szakra beiratkozott hallgatók száma, de az érdeklődés a BSc-szakosok között viszont egyre nagyobb, mivel ők is két diplomával szeretnék befejezni az alapképzést. Terveink között szerepel egy felmérés elkészítése, melyet tavasszal szeretnénk megvalósítani, az első évesek körében, hogy megismerjük milyen igényei, illetve elképzelései vannak hallgatóinknak az új szakkal kapcsolatban. Amennyiben a BSc-szakon végzett hallgatók (alapszakosok) MSc/MA-képzésre jelentkeznek, úgy a szakoktatói képesítésre építve megszerezheti a jelenlegi mérnöktanári cím-

A mosonmagyaróvári vár

mel egyenértékű diplomát. Mindkét pedagógiai képzési forma költségtérítéses.”

Ódor Ferenc c. egyetemi adjunktus: „Az „Iskolai Gyakorlatok” tárgyainak keretében ismerkednek meg hallgatónk az iskolai környezettel, kollégiummal, a tanári munkaformákkal. Külső intézményekből előadókat hívunk, a pedagógia és nevelést érintő szakterületek művelői közül, de szakközépiskolákba is elmegyünk hospitálásra. Nagyon jó kapcsolat van kialakulóban a számunkra nélkülözhetetlen hospitálási tevékenységek helyszínét biztosító középiskolákkal. Név szerint:

-Bolyai János Általános Iskola és Informatikai és Közgazdasági Szakközépiskola (Mosonmagyaróvár);

-Újhelyi Imre Tejipari Középiskola (Csermajor);

-Csukás Zoltán Mezőgazdasági Szakközépiskola (Csorna);

-Batthyány Lajos Mezőgazdasági Szakképző Iskola (Pápa).

Ezt a kört remélhetőleg bővíteni tudjuk Tata, Kőszeg, Székesfehérvár, Vác és Tokaj szakirányú középiskolaival. A jelenlegi végzős mérnöktanárok létszáma ezt indokolja is. Napjainkban zajlik a mikrotanítások értékelése és konzultációja, valamint felkészítés az összefüggő pedagógiai gyakorlat teljesítésére. Elképzeléseink között szerepel, hogy a társadalomtudományon belül egy kis „pedagógiai műhely” alakuljon ki Óváron azokkal a tanár kollegákkal, akik ezen a szakon oktatnak. Én ehhez az oktatás gyakorlati és módszertani ismereteinek, valamint készségeinek fejlesztésével járulhatok hozzá. Már említettem, hogy a képzés gyakorlatai az Iskolai Gyakorlatok tárgyaiban futnak össze, így részemről jól megfigyelhető az a fajta fejlődés, amely a hallgatónknál a képzés során végbemeleg és a gyakorlati jártasságok, készségek fejlődésében is megnyilvánul. Természetesen vannak jobb tanári adottságokkal rendelkezők, és szintűgy, akiknek a tanári hivatás szerepeit nehezebb megtanulni, gyakorolni. Hallgatónk szívesen és aktívan vesznek részt a gyakorlati tevékenységekben, különösen azokban ahol már ők a „főszereplők”. Azt is szeretném jelezni hallgatónk felé, hogy a gyakorlati formák legnehezebb része még csak most következik a pedagógiai gyakorlatok teljesítésekor. Természetesen nem kisebb súlyú feladat lesz a diplomadolgozat elkészítése sem. Ezek teljesítéséhez legjobb tudással szeretnék hozzájárulni.”

Horváth Violetta, Kozma Adrienn és Bertók István végzős hallgatókat kérdeztem a tapasztalataikról, a jövőbeni kilátásaikról, illetve a mérnöktanár szakma „szépségeiről”.

-Milyen indíttatásból jelentkeztl a mérnöktanári szakra?

H.V.: -Szerettem volna a reáldiplomám mellé humán képesítést is szerezni. Szeretek emberekkel foglalkozni (főként gyerekekkel) és mivel anyukám is pedagógus, volt bennem némi otthoni indíttatás is. Nem mellékesen remélem, így nagyobb esélyem lesz megfelelő munkahelyet találni. Fontosnak tartom a mai világban a „több lábon állást”.

B.I.: -A jelentkezésemnek két oka volt. Az egyik és talán a fontosabb, hogy a családomban több generációban fellelhetőek a pedagógusok. Édesanyám is tanár, és így általa megismerhettem e hivatás szépségeit és árnyoldalait. A másik ok, hogy az alapszakommal egyszerre végezhetem el és mindjárt két diplomával rendelkezve talán több esélyem és lehetőségem lesz helytállnom önálló életemben.

- Mi volt a kedvenc tantárgyad és miért? Gondolom már kiválasztottad a diplomamunka témáját, címét. Melyik terület érdekel?

H.V.: - A pszichológia. Ez a részterület már korábban is nagyon foglalkoztatott, és olyan előadó segítségével tudtuk mind-

ezt elsajátítani, aki megfelelő szakmai háttérrel rendelkezett mind elméleti, mind gyakorlati téren.

A diplomamunkám címe: Gyermek- és ifjúságvédelem egy adott szakiskolában. Ezt a témát a konzulensemnel közösen választottuk ki, mert érdekel a téma, és van is megfelelő információ a dolgozatom megírásához.

-Szerinted mik a mérnöktanár szakma „szépségei”?

H.V.: - Jó dolog az általam megszerzett elméleti tudást, illetve tapasztalatot átadni másoknak. Fontos az esélyegyenlőség, hogy mindenki egyenlő feltételek mellett tudjon tanulni, új ismeretet elsajátítani. Célom a gyengébb képességűek felzárkóztatása, illetve a kiemelkedő tanulók megfelelő érvényesülésének elősegítése. Ehhez nagyon sok türelem, empátia szükséges.

K.A.: - A mérnöktanári szakma számos szépséggel bír. Ezek között szeretném megemlíteni elsősorban a tanári szakma szépségeit, valamint nem utolsó sorban azt a hatalmas és csodálatos tudás és ismeretanyagot, amelyet a minket oktató tanároktól, professzoroktól kaptunk.

B.I.: -A tanári pályának rengeteg szépsége van. A tanítás öröme csodálatos, ezt nem érti meg az, aki nem élte még át, mi is csak belekóstolhattunk, de az hihetetlen élmény volt. Az iskola a nevelés színtere, formáljuk, tanítjuk majd a diákokat, hatással leszünk az értékrendjük kialakulására, példaképekké válhatunk, szakembereket képezhetünk. Felelősségteljes munka, de természet közele is, és engem ez nagyon vonz benne. Az állat és növényvilág ismerete, szeretete, védelme nagyon fontos, és az agrár- mérnöktanár szakma szerves részét képezi.

-Mi a véleményed a képzésről, az oktatókról, a tárgyakról, a gyakorlatokról? Mennyire gyakorlatias a képzés? Van-e lehetőség szakirányok, szaktárgyak választására?

K.A.: - Szakirányok, szaktárgyak választására nincs lehetőség. A képzéssel elégedett vagyok. Negatívumként talán csak annyit szeretnék megemlíteni, hogy itt is, mint minden iskolában és szakon vannak úgynevezett „töltelék” tárgyak. A képzés gyakorlati részét megfelelőnek tartom, mivel lehetőségünk volt iskolák (tanórák) látogatására, valamint nekünk, saját magunknak is kell hospitálnunk és órákat tartanunk.

B.I.: -Véleményem szerint az ilyen kiegészítő nappali képzésnek megvannak a hátulütői, gyengeségei. A párhuzamos képzés következtében kevesebb időnk van a mérnöktanári szakra, ismereteink kevésbé alaposak, mint annak, aki normál nappali képzésben vesz részt. Szerencsére az oktatóink ezt figyelembe veszik és rugalmasabban állnak az oktatáshoz, vizsgákhoz. A tárgyak általában érdekesek, nekem a pszichológia volt a nagy kedvencem. Gyakorlatból bizony lehetne több is. A középiskolai óralátogatások izgalmasak voltak, az egész csoport örömmel fogadta és roppant tanulságos volt. Szakirányok és szaktárgyak választására tudomásom szerint nincs lehetőségünk.

-Mennyiben fogja befolyásolni a jövődet, ha mérnöktanár leszel? Mérnöktanári diploma birtokában milyen esélyeid és lehetőségeid vannak az elhelyezkedésre?

K.A.: - A mérnöktanári diplomával nem csak tanári végzettséget kapunk, hanem olyan általános humán végzettséget, tudást is, amelyet az élet bármely területén pozitívan tudunk hasznosítani. Maximálisan bízom abban, hogy ennek a végzettségnek a megszerzésével még tovább bővül számunkra az elhelyezkedési lehetőségek köre.

Vincze Judit
PhD-hallgató

MILYEN TÁVOL VAN TŐLÜNK AZ EURÓPAI FELSŐOKTATÁSI TÉRSÉG? AVAGY HALLGATÓI MOBILITÁSI LEHETŐSÉGEK 2007-BEN

Az EU tagországaiban a felsőoktatásban tanuló hallgatóknak mintegy 10-15%-a tekinthető mobilnak, azaz ennyi diák tölt el hosszabb-rövidebb időt külföldön felsőfokú tanulmányainak ideje alatt. A magyar felsőoktatásban a külföldön tanulmányokat folytató hallgatók aránya jóval kisebb, jelenleg 2% körülire becsülhető.

A hallgatók egy része szervezett módon vesz részt különféle mobilitási programokban, vagyis saját képzőintézménye szakmai kapcsolatai révén jut el külföldi intézményekbe és tölt ott anyagi és szakmai támogatással néhány hónapot. E programok közül európai szinten is a Socrates/Erasmus a legkiterjedtebb. Az Erasmus program szabályainak megfelelően csak olyan intézményben van lehetőség résztanulmányok folytatására, amellyel a küldő felsőoktatási intézmény (annak tanszéke vagy kara) már előzetesen kétoldalú megállapodást kötött. Ez erősen korlátozza a kiutazni vágyó hallgatók választását, ezért a célország megválasztásában döntően a nyelvismeret a meghatározó. A kiutazó hallgatókat a küldő intézmény választja ki. Az ösztöndíjak időtartama minimum 3, maximum 12 hónap. Ez függ a tanszéki/kari szerződésekben megadott hónapkerettől, de a fogadó egyetem félévbeosztásától is.

Az Erasmus mobilitás akadályai

Az Erasmus mobilitási programnak – bár az egységes európai felsőoktatási térség kialakítása kapcsán hangsúlyos szerepet kapott az elmúlt néhány évben – még mindig számos nehézséggel kell megküzdenie. Első számú akadályként említhetjük a pénzügyi nehézségeket, a többi tényező, mint a nyelvtudás hiánya, a tanulmányok elismerésének kérdése, a külföldi ügyintézés problémái stb. jóval hátrébb sorolódnak. A program költségvetésének mértéke hazánk uniós csatlakozásának évéhez képest ugyan nőtt, de ezzel párhuzamosan csökkent az egy hallgatóra jutó támogatás mértéke. A várthoz képest még napjainkban is viszonylag kevesen és alacsony ösztöndíjas támogatással vehetnek részt a programban. Az új tagországokat tekintve ez nem mindenhol van így. Példaként Csehországot említhetjük, ahol az oktatási kormányzat nemzeti forrásból az uniós keretet minden évben annak kétszeresével egészíti ki. A cseh gyakorlat nem egyedülálló, több európai országban is kiegészítő nemzeti hozzájárulással teremtik meg a mobilitás egyre javuló feltételeit.

Magyarországon a támogatás összege intézményenként (karonként) is változó, a szabályok szerint jelenleg legalább 200, legfeljebb 500 euró havonta. Az ösztöndíj és a kinti megélhetés különbözetét a hallgatóknak saját forrásból, illetve egyéb támogatási lehetőségek igénybevételeivel kell fedezniük. A hiányzó összeg előteremtéséhez – újabb pályázat benyújtásával – jó eséllyel kaphatnak támogatást ösztöndíjasaink az egyetem, ill. a karok alapítványaitól. A hallgatók gyakran nehezítik, hogy az ösztöndíjak odaítélésénél nincs a célországok szerinti megkülönböztetés, hiszen a megélhetési költségek országonként eléggé eltérőek. Célszerű lenne továbbá a hallga-

tók szociális körülményeit szem előtt tartó differenciálás is, hiszen az egyenlő elosztás – az ösztöndíjak alacsony összege miatt – esélyegyenlőtlenséget teremt a mobilitásban. Ez azonban jelenleg még nem jellemző, alig néhány hazai intézményben van differenciált elosztás.

A mobilitási programok vonzerejének növelésében egyre fontosabb a szerepe annak is, hogy miként kerül beszámításra a külföldön töltött tanulmányi idő. A magyar felsőoktatási intézmények beszámolóiból az olvasható ki, hogy az esetek nagy többségében elfogadják a külföldön folytatott tanulmányokat. Azokban az intézményekben, ahol még nem használnak ECTS*-konform rendszert, a tanulmányok beszámítása az intézmény hatáskörébe tartozik. Fontos, hogy az ösztöndíjat elnyert hallgató a kiutazás előtt felkeresse az adott félévben teljesíteni kívánt tantárgyak oktatóit és egyeztesse, milyen lehetőségei vannak a külföldi résztanulmányok beszámítására ab-

ban az esetben, ha kint vizsgát tesz a tárgyból, illetve ha itthon, hazatérést követően kíván vizsgát tenni úgy, hogy a tantárgyat külföldön hallgatta. Ebben az esetben nem érheti csalódás a hallgatót, és kevésbé fogja itthoni oktatóját rugalmatlansággal vádolni. Oktatónak, hallgatónak egyaránt tudnia kell, hogy az Erasmus mobilitási program céljaival nem összeegyeztethető, hogy a hallgatók külföldi résztanulmányaik miatt félét vesztítsenek.

Az Erasmus mobilitásban való részvétel előnyei

A közép-kelet európai régió egészében - ezen belül Magyarországon is - a külföldi ösztöndíjaknak igen nagy a presztízse. Ezt jelzi a nagyarányú hallgatói túljelentkezés is. Mindaddig, amíg viszonylag kevesen jutnak el külföldre felsőfokú tanulmányaik során, ösztöndíjasnak lenni már önmagában is versenyelőnyt jelenthet. A külföldi részképzésben való részvétellel előnyei közül - a szakmai ismeretek gyarapodása mellett - talán legfontosabb az idegen nyelv magas szintű elsajátítása, emellett nagyon fontos a más kultúrák megismerése, amely jóval nyitottabbá teszi a kint tanulókat. Egy külföldön eltöltött félév nagymértékben hozzájárul a hallgatók önállóságának, kreativitásának fejlődéséhez is. A megszokott és biztonságos környezetből való kilépés olyan képességeket és tulajdonságokat hozhat felszínre, amelyek talán rejtve maradtak volna a kint töltött idő nélkül. Ennek számos jele tapasztalható a hazatérő hallgatókon, s beszámolóikban maguk is gyakran kitérnek erre. Az ösztöndíjasok többsége szívesen meghosszabbítaná kinti tanulmányainak idejét, illetve később is visszamenne abba az országba, ahol ösztöndíjasként tanult. A már végzetek közül többen jelezték, hogy elhelyezkedésüknél a munkáltató értékelte a külföldön szerzett tapasztalatot az idegen nyelv magas szintű ismerete mellett.

Összegzőképpen elmondható, hogy a magyar hallgatók egyelőre jóval kisebb arányban jutnak el külföldre, hogy szakmai tapasztalatokat szerezhessenek, illetve nyelvet tanuljanak, mint nyugat-európai társaik. A szervezett programok jelentősége ezért nálunk nagyobb, és a tanulmányok magas költsége miatt erős a versengés az amúgy szűkös támogatási forrásokért. A mobilitásban való részvétel jelentős arányú növeléséhez és különösen a kedvezőtlenebb helyzetben levő intézmények ill. hallgatói csoportok lehetőségeihez juttatásához a támogatók szélesebb körére volna szükség, valamint az állami szerepvállalás további bővítése sem nélkülözhető. Csak ha már ennek látható jeleit tapasztaljuk, akkor mondhatjuk igazán, hogy jegek válhatnak az egységes Európai Felsőoktatási Térségbe induló vonatokra.

Wesztergom Viktorné
FMK Erasmus koordinátor

*ECTS = európai kredit-átszámítási rendszer

HAMBURGI DIÁKOK JÁRTAK SOPRONBAN

Az elmúlt év októberében a Hamburgi Egyetemről 33 Okleveles fagazda szakos hallgató jött Sopronba, az egyetemre és a Faipari Mérnöki Karra tapasztalatcserére. A csoportot látogatásáról kérdeztem Dr. Winkler András professzor urat, aki szervezője volt a programnak.

-Mi volt a látogatás célja és hány napig voltak itt?

-Hat napig voltak Sopronban és más városokban. A látogatás célja a Nyugat-Magyarországi Egyetem, a Faipari Mérnöki Kar, annak oktató és kutató munkájának megismerése, a magyar fafeldolgozó ipar tanulmányozása helyszíni példákon. Megismerkedtek továbbá a Nyugat-Magyarországi régió és Budapest műemlékeivel, természeti környezetével is.

-Milyen programot szerveztek a látogatóknak? Hol és mit láttak?

-Az NYME működéséről a Rectori Tanácssteremben én tájékoztattam a hallgatókat és kísérőiket. Dr. Molnár Sándor dékán úr a Faipari Mérnöki Karról adott ismertetőt. További programjaink voltak még: Sopron város és környékének megismerése, a fertődi Eszterházy kastély meglátogatása, a Panonhalmi Apátság, Pécs városa, Szombathely és Kőszeg városának meglátogatása. A program szakmai részét Sopronban a Sweedwood, Budapesten a Budapesti Furnér Művek, valamint a Falco Forgácslap gyárainak és bútorkészítő gyárainak a látogatása képezte.

-Mit tart a legsikeresebb programpontoknak, illetve eredményeknek, és miért?

-Legfontosabb a két egyetem ifjúságának a találkozása és eszmecseréje volt. Sokan cseréltek címet, telefonszámokat, ami aztán későbbi életükben is meghatározó lehet. A kísérő oktatók és az itteni kollégák között a kutató munkában történt előrelépés. További fontos eredmény volt, hogy vendégeink megismerhették a magyar fafeldolgozó ipar jelenlegi eredményeit, átalakulását és problémáit.

-A hallgatóknak és kísérőiknek mi volt a véleménye a tapasztalatról, az egyetemről és a karról?

-Nagyra értékelték az egyetem és a Faipari Mérnöki Kar kutatási eredményeit és az oktatás gazdagságát és sokszínűségét.

-Találkoztak soproni diákokkal és oktatókkal?

-Természetesen, hiszen a szakmai programok után több találkozt is szerveztünk a hallgatókkal együtt.

-Miben látja fontosságát és hasznosságát ennek a látogatásnak?

-A kapcsolat 1984 óta tart. A hamburgi diákok harmadszor látogattak el Magyarországra és egyetemünkre. A két egyetem között együttműködési megállapodás és hallgatói csere-szerződés alapján tartjuk a kapcsolatot és természetesen vesszük a további együttműködést, amit ez a látogatás is elősegített.

Sopron, 2007 február 7.

Dr. Lükő István

„JÁTEKORSZÁG” FÁBÓL KÉSZÜLT KINCSEI AZ ERDÉSZETI MÚZEUMBAN

Harmadik alkalommal csalogatta az Erdészeti Múzeumba a játszani szerető gyermekeket és felnőtteket a fajték kiállítás. A NYME Faipari Mérnöki Kar hallgatóinak munkáiból nyílt tárlat igazi kreatív kuckót kínált kicsiknek, nagyoknak egyaránt.

„Játszani hívom Önöket, kit kézzel, kit ésszel! Nézzék végig a kiállítási anyagot és gondoljanak eddigi játékményeikre. A hosszú téli esték kirakóira, az építőkockákból létrehozott csodapalotákra, a labirintusok kihívásaira vagy kedvenc fából készült tárgyaikra. Utazzanak a múltból a jelenbe! Nézzék a kiállított játékszereket, eszközöket, az értő szülő, nagyszülő szemével! Lássák meg, mire van gyermekeiknek szüksége, s ne felejtsek: „Játszani jó!” – ezekkel a szavakkal invitálta november 24-én nézelődésre a tárlatlátogatókat nyitóbeszédében Molnár Katalin, a NYME Benedek Elek Pedagógiai Kar főiskolai docense. S nem is nagyon kellett kérlelni az egybegyűlteket, a megnyitót követően azonnal birtokukba vették a hatalmas játékboltnak tetsző teret és próbálgatták a logikai játékok széles kínálatát: kínlódtak a furfangos ördöglakatokkal, varász kockákkal és tangramokkal, mellyel Napoleon is múlatta száműzetésének hosszú napjait Szent Ilona szigetén. A különböző bababútorok, négykerekű járművek és fából készült állatok sorában feltűnt a régi népi, családi összejövetelek egyik kedvenc játéka, a pörgettyű is, amivel több száz éve játszanak már az emberek. Ahogy beszédében Molnár Katalin meg is jegyezte: „A játékgyártás kulturális hagyományhordozó. A játékgyártók tehát hagyományörzők.”

Ebből a hagyományörzésből vették ki részüket a Faipari Mérnöki Kar azon hallgatói, akik felvették a „Fajték gyártás” fakultatív kurzust és Gerencsér Kinga habilitált egyetemi docens szakmai irányításával dolgoztak nemcsak a kreditpontokért, de azokért a mosolygós gyermekarcokért is, melyekből a kiállításon nem volt hiány. A kisemberek nagy igyekezettel ismerkedtek „játékország” fából készült kincseivel, melyek öntisztuló tulajdonságuk révén legalkalmasabbak a gyermeki játékokra. Ez a tulajdonság már csak azért is elengedhetetlen a

gyermekjátékoknál – hangzott el a megnyitón – mert az apróságok „szájukon keresztül” ismerkednek a világgal, gyakorolják képességeiket.

Az alkotóképesség olyan emberi tulajdonság, mely minden életkorban jelen van, más-más formában. Ám felnőttkorunkra csak akkor marad velünk, ha gyermekkorunktól tréninget kapott. Ehhez a tréningezéshez járultak hozzá a tárlaton kiállított tárgyak a faipari és erdőmérnök hallgatók tolmácsolásában. Azonban az is érezhető volt, hogy ezek a kiállítási tárgyak nem csupán egy feladat teljesítésének végtermékei voltak, hanem egyben szívvel-lélekkel végzett kreatív alkotások is. Közülük kettő, már szabadalmi oltalom alatt álló fajték. Egyik, az egy hasából kivágott, tíz elemet tartalmazó bababútor, Gerencsér Kinga és Babanecz Csaba tervezőmunkájának eredménye. A másik, a vakok számára készült érzékelést fejlesztő játék, Oláh Zsófia munkáját dicséri. Ő terméktervező szakirányon vette fel ezt a kurzust és ez volt a vizsgamunkája.

Összességében mind a negyven kiállításra készülő hallgató elégedett lehet magával, hiszen nemes ügy érdekében formázzák ezt a csodálatos, mindenkor élő, természetes anyagot. A jövő generációjának, a mai gyermekeknek készítenek kreativitást fejlesztő és gondolatébresztő játékszereket, az önkifejezés jegyében.

Takács Judit
főiskolai tanársegéd
(NYME-BPK)

A SOPRON DIVÍZIÓ HATÁSA A KANADAI ERDÉSZETRE

A kanadai Brit Kolumbia Erdészeti Szakembereinek Szövetsége (ABCFP) nem hivatalos versenyt rendezett a tagjai körében, keresve Brit Kolumbia erdészetének legbefolyásosabb személyiségét.

A Brit Kolumbiai Erdészeti Szakemberek Szövetségének több mint 5400 tagja van, a tagok sorában nyugdíjas professzorok, bejegyzett erdészek, műszaki szakemberek szerepelnek. Ez a szövetség a legnagyobb szakmai erdészeti szövetség Kanadában, az első, amely tagjainak sorában üdvözlí az erdészeti technológusokat is.

A szövetség a verseny után a nyilvánossághoz fordult, hogy mondják el, ki az, aki a legnagyobb hatással volt a tartomány erdőgazdálkodására.

Az ABCFP közzétette az általa jelöltek listáját, és kérte a lakosságot, szavazzon a listán szereplő nevek valamelyikére, illetve jelöljön más személyt vagy csoportot a rangos címre.

A közvélemény szerint MacMillan, Krajina és a Sopron Divisio tagjai Brit Kolumbia erdészetének legbefolyásosabb személyiségei.

A választadók túlnyomó többsége a szövetség által felállított listán szereplő jelöltek valamelyikére szavazott - mondta el Amadda Brittain az ABCFP kommunikációs igazgatója a Vancouver Sun című napilapnak.

A népszerűségi lista élére két nagy befolyású erdészeti vezető, H.R. MacMillan, Dr. Vladimir Krajina, valamint a Soproni Erdészeti Főiskola került.

A jelöltek között olyan személyek és szervezetek is voltak, akiknek, illetve amelyeknek neve tiszteletet ébreszt. Tartoznak közéjük környezetvédők, mint Betty Krawczyk, az őslakosok vezetője, mint Davis Walkem törzsfőnök, a RPF (Registered Professional Foresters) szervezetek közül a Styroblock Reforestation, valamint üzleti vezetők, mint Irving Barber.

- Miközben érdekes volt áttekinteni valamennyi jelölést, igazi célunk az volt, hogy Brit Kolumbia lakossága elgondolkodjék az erdőről, odafigyeljen azokra a személyekre és szervezetekre, akik és amelyek az erdők gondját viselik - mondta el a kommunikációs igazgató. - A jelöltek mindegyike nagyban hozzájárult az erdészet fejlődéséhez Brit Kolumbiában.

A nyertesek:

H.R. MacMillan az erdészeti szolgálat megalapításának kulcsfigurája Brit Kolumbiában. Szerepe volt abban is, hogy a világ piacain megismerték BC fáját, későbbi éveiben pedig meglehetősen haladó szemléletet képviselt az erdőgazdálkodásban, így a Vancouver-szigeten lévő saját erdőgazdaságában is. Jótékony, emberbaráti érzelmektől vezetve adakozott a Brit Kolumbia Egyetem MacMillan Épületének, az Erdészeti Kar és a MacMillan Planetárium létrehozásához Vancouverben.

Dr. Vladimir Krajina az ABCFP tiszteletbeli tagja volt. Dr. Krajina dolgozta ki és térképezte fel Brit Kolumbia biogeo-klimatikus zónáit, ami mára a tartomány valamennyi ökoszisztéma gazdálkodásának alapjául szolgál. A korának erdészeti igazgatása részéről megnyilvánuló kezdeti közöny - ha ugyan nem ellenállás - dacára is kitartón, végül sikerrel végezte munkáját. Úttörő munkája valamennyi erdészeti tevékenység alapja Brit Kolumbiában.

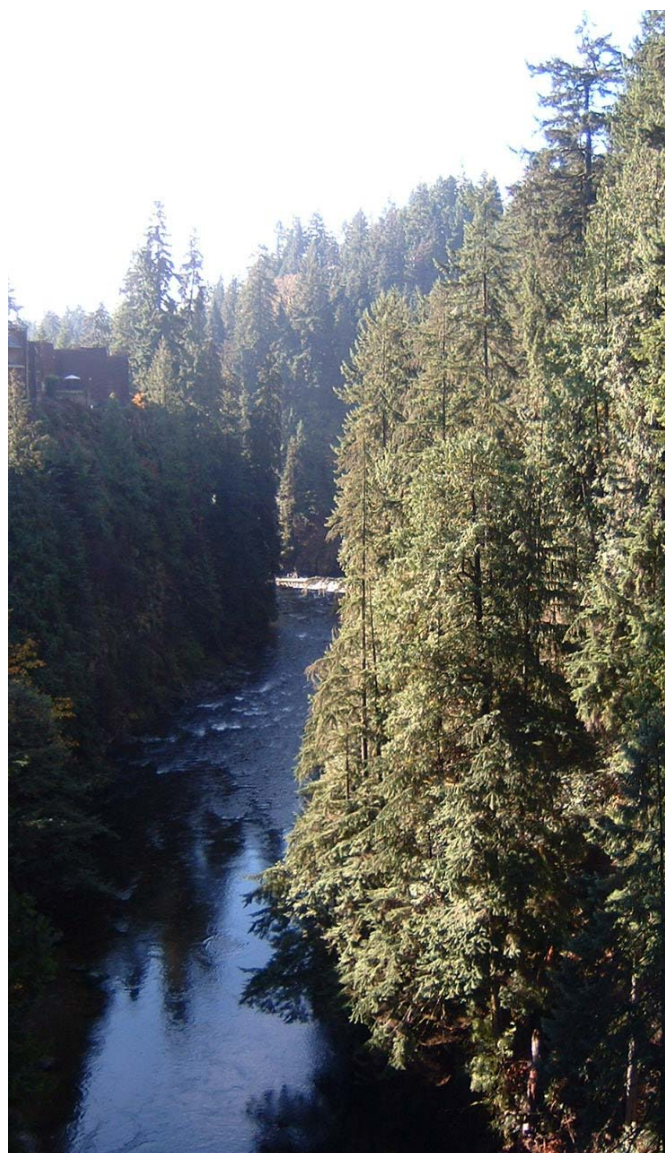
A Soproni Erdészeti Főiskola (Soproni Divízió): az 1956-os magyar forradalom után a magyarországi Sopron Egyeteméről

egy egész Erdészeti Kar érkezett Kanadába. A közösség partneri kapcsolatot alakított ki a Brit Kolumbiai Egyetemmel, s egyetemi intézetként (Sopron Divisio) alakult újra. A soproni tanárok és diákjaik teljesen új gondolkodásmódot vittek Brit Kolumbia erdőgazdálkodásába és az egyetem erdészeti karának szemléletébe.

(forrás: ForestPress)

fordította: Székelyné Silkó Erzsébet

közreadta: Dr. Varga Viktória

FIATAL GAZDÁK TOVÁBBKÉPZÉSE MOSONMAGYARÓVÁRON

Az elmúlt évben a Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kara adott otthont egy sajtószerű kurzusnak, a fiatal gazdák továbbképzésének. A képzés három napos turnusokban indult két alkalommal: november utolsó, illetve december első hetében.

A szervezők névsora tekintélyes: az Alma Mater egyetemi tanára Dr. Nagy Frigyes, mint a képzés kezdeményezője, s elindítója, Dr. Mikula Lajos a Fiatal Gazdák Magyarországi Szervezetének elnöke, illetve intézményként a kurzust finanszírozó Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium. A minisztérium képviselőjében Dr. Forgács Barnabás főosztályvezető tisztelte meg a résztvevőket az előadásaival.

Dr. Nagy Frigyes a képzés céljairól, magáról a képzésről, illetve annak lebonyolításáról a következőképpen vélekedik:

„A jövőben tervezett oktatási formák között prioritást élvez a gazdák képzése és szaktanácsadása. Gond, hogy a mezőgazdaságban dolgozóknak csak mintegy 12%-a tartozik a negyven év alatti, fiatal gazdának tekinthető korosztályhoz. A családi gazdaságok esetében ez az arány jobb, 30% körüli. A fiatalítás tehát társadalmi szempontból is felelősséggel jár. Mivel az Európai Unió is hasonló gondokkal küszködik, nem véletlen, hogy a Liszaboni Stratégia szellemében a 2007-2013. évekre kiemelten kezeli a humán erőforrás fejlesztését, különös tekintettel a fiatal gazdák megkülönböztetett támogatására.

Az Unióba történő belépésünk előtt, 1998-2003 között is részesültek állami támogatásban fiatal gazdák. Az FVM felmérései szerint ebben az időszakban 364 fiatal gazda jutott összesen 4,036 MD Ft támogatáshoz, amely átlagosan mintegy 11 millió Ft-ot jelentett gazdánként. Csatlakozásunk óta megnyíltak az EU-források is. Egyidejűleg az idősebb gazdák korábbi nyugdíjba vonulási lehetősége is lehetőséget nyújt fiatal gazdák számára birtokszerzésre és élethivatásszerű gazdálkodásra. A kiírt pályázatra 351-en jelentkeztek. Számukra az FVM az ország 19 helyszínén rendezett tájékoztatókat a tudnivalókról.

A fejlesztési elgondolások, a pályázatok elkészítése, a támogatások hatékony felhasználása elemi érdek. Sajnos ezen a területen nem a legjobbak a tapasztalatok. Fontos tehát a gazdák folyamatos és intenzív képzése, továbbképzése. Ennek szervezésére és lebonyolítására a Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karának EU Oktatási Központja vállalkozott. Messzemenő segítséget kapott a Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztériumtól, valamint az AG-RYA szövetségtől, mely a fiatal gazdák érdekvédelmét, összefogását szervezi.

Az előadások tartására az FVM, AGRYA, illetve MVH gyakorlati kérdésekben tapasztalt tagjait, egyetemi oktatókat kérünk fel. A gyakorlati konzultációkat mindenhol a tulajdonos gazda bevonásával végeztük. A burgenlandi konzultációkat az ottani agrárkamara segítségével szerveztük.”

A képzés három napos kurzusokon, mintegy ötven fős csoportokban folyt. Az első nap előadásokat és konzultációkat tartottak a területet jól ismerő, neves szakemberek. A második nap szakmai tanulmányúton hazai fiatal gazdák mutatták be tevékenységüket, adták át tapasztalataikat. A harmadik nap osztrák fiatal gazdákat látogatott meg a csoport, hasonló célból. A szakmai utak kimondottan gyakorlati jellegűek voltak, gondolatformálóak, valamint gondoskodtak a vitalehetőségről. Karunk a képzés valamennyi személyi és tárgyi feltételeit biztosította a Gazdász Hotelben, Mosonmagyaróváron.

A tanfolyamra külön tankönyv (oktatási segédanyag) készült, Dr. Nagy Frigyes „Tudnivalók az EU-ról fiatal gazdák számára” címmel. A résztvevők tanúsítványt kaptak a tanfolyam elvégzéséről.

Vincze Judit
PhD-hallgató

JÓ ÉVET ZÁRT A MEZŐGAZDASÁGI SZAKEMBEREK MOSONMAGYARÓVÁRI KLUBJA

A Mezőgazdasági Szakemberek Mosonmagyaróvári Klubja, az Agrártudományi Egyetemen – december hónapban – tartotta „évi közgyűlését”, ahol a megjelent szakembereket Dr. Schmidt Rezső egyetemi tanár, rektorhelyettes, a klub elnöke köszöntötte. Elégedettségének adott hangot, hogy ismételtelen ilyen nagy számban köszöntheti a klubtagokat. Reményét fejezte ki, hogy az idei év változatos rendezvényein is magas létszámban vesznek majd részt. A „közgyűlés” megnyitása után felkérte Dr. Kalocsai Renátó titkárt, hogy számoljon be a klub éves tevékenységéről.

A klub titkára is köszöntötte az egybegyűlteket, ezután felvázolta előadásának főbb pontjait, melyek a következők:

2006 májusában „IV. Agrármájális a Lajta-Hanság Rt. Lőterén”, júniusban „Fajtabemutató” a Kísérleti Telepen. Szeptemberben „A géntechnológia és a genetikailag módosított élelmiszerek fogyasztásának élelméztudományi kérdései” című előadás az egyetemen. Záróprogramként szeptember közepén „Borkirándulás, a Pannonhalmi Borvidék megtekintése”, borbírálattal egybekötve.

A Mezőgazdasági Szakemberek Mosonmagyaróvári Klubja 2007. évi tervezetében a következő programok szerepelnek:

- Agrármájális a Lajta-Hanság Rt. Lőterén május hónapban;
- június hónapban tanulmányút Szlovákiába, a duzzasztó megtekintése, látogatás mezőgazdasági szövetkezetekbe;
- Fajtabemutató és Szakember-találkozó Óváron;
- július hónapban tanulmányút Ausztriába, a biogáztermelés /Bruck/L/, majd októberben – ugyancsak Ausztriában – „Szőlőtermesztés és bortermelés” helyszíni tanulmányozása Gols/Gálos községben;
- novemberben záróprogramként a Pannonhalmi borvidék bejárása.

Befejező napirendi pontként Dr. Pálffy Loránd, az Ellenőrző Bizottság elnöke pozitívan értékelte a Mezőgazdasági Szakemberek 2006. évi munkáját, a további folytatás feltételeinek megteremtésével együtt. A közgyűlés jó hangulatban, baráti beszélgetéssel fejeződött be.

Dr. László László

A MAGYARÓVÁRI AKADÉMIA VENDÉG HALLGATÓJA VOLT GRÓF BETHLEN ISTVÁN

Százharminchárom éve, 1874-ben született a Maros-torda megyei Gernyeszegen Bethlen István gróf, jogász, mezőgazdász, politikus, miniszterelnök. a XX. századi magyar politika egyik legjelentősebb, s a konzervatív-liberális magyar politikai gondolkodás utolsó nagy alakja volt.

Régi erdélyi főnemesi család sarja, apja Bethlen István, anyja Teleki Ilona grófnő volt. A bécsi Theresianumban tanult (1883-1893), majd jogot végzett Budapesten. Angliai tanulmányútja és egy éves katonáskodás után a MAGYARÓVÁRI MEZŐGAZDASÁGI AKADÉMIA-ra járt (1898-1900). Vendég hallgatóként 1898-ban kezdte tanulmányait a MAGYARÓVÁRI AKADÉMIA-n. Gróf Bethlen István anyakönyvében - amely a Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszer-tudományi Kar Tanulmányi Osztályán található - a következők vannak bejegyezve:

- fölvétetett az 1898/99. tanévben;
- érettségi bizonyítványa: jeles;
- vallása: református;
- gazdasági gyakorlati előképzettségének helye: saját birtokán;
- szorgalma: 1. állatboncz- és élettan: szorgalmas;
- 2. általános állattenyésztés: igen szorgalmas;
- 3. szarvasmarha tenyésztés és tejgazdaság: igen szorgalmas;
- 4. gazdasági üzemtan és jószágkezelés: szorgalmas;
- 5. becsléstan: szorgalmas;
- 6. szőlőművelés és kertészet: igen szorgalmas;
- 7. lótenyésztés: igen szorgalmas;
- 8. juhászat és gyapjúismeret: igen szorgalmas;
- 9. sertésenyésztés: igen szorgalmas.

Tanulmányai befejezése után családi birtokain gazdálkodott Mezősámsondon, miközben sokat utazgatott Európa-szerte, s Amerikában is.

Politikai pályafutását 1901-ben kezdte, amikor a mezőszéki (erdélyi) kerület szabadelvű párti programmal országgyűlési képviselővé választotta. Szabadelvű programmal került az országgyűlésbe, de kezdettől fogva a függetlenségi mozgalomhoz vonzódott, s 1903 novemberében a katonai kérdés körül támadt bonyodalom során Apponyi Albert gróffal együtt ki is lépett a szabadelvű pártból. A következő év elején a függetlenségi és 48-as párthoz csatlakozott. 1910-ben, mikor a függetlenségi párt kettévált, Kossuth Ferenchez csatlakozott, s az ő pártjának programjával kapott mandátumot ugyancsak a mezőszéki kerületben. Amikor azonban Károlyi került 1916-ban a függetlenségi párt élére, többedmagával kilépett, s Mezőssyvel, Bottlikkal együtt Andrásyhoz csatlakozott.

Tekintélye már ebben az időben igen nagy volt. Tárgyalogossága, s puritán önzetlensége tekintélyes pozíciót biztosított neki a régi országgyűlés heves pártviszályai között, s gyakran kérték fel közvetítő szerepre. Ferenc József király kiváló érdemei elismerésül valóságos belső titkos tanácsosai sorába emelte. Szerepét és tekintélyét megőrizte a magyarságot ért súlyos katasztrófák idején is, s a nemzet bizalma fokozottan fordult feléje ebben az időben.

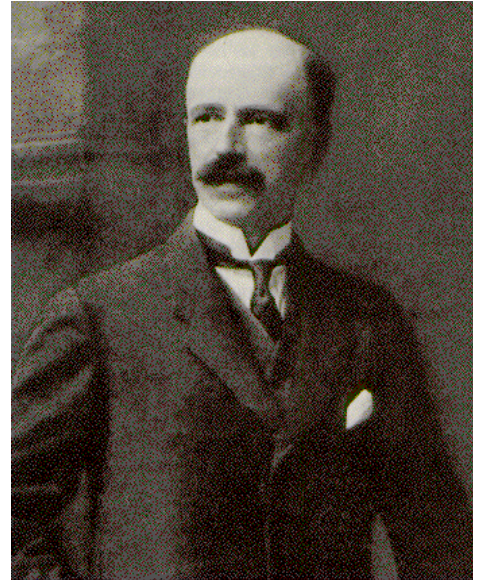
1918 őszén bírálta a Károlyi-kormány földreformtervezetét és a vagyon-

dézmát, majd korábbi nacionalizmusával szemben Jászi Oszkár nézeteihez közeledett. 1919-ben létrehozta a jobboldali konzervatív Nemzeti Egyesülés Pártját, majd az Antibolszevista Comité vezetője lett Bécsben. 1920-ban a párizsi magyar bék delegáció tagja.

1920-1939 között képviselő volt, 1921-31 között Magyarország miniszterelnöke. Rövid ideig más miniszteri posztokat is betöltött. Keresztény-nemzetinek nevezett kormányzata stabilizálta a Horthy-rendszert. Legitimista érzelmei dacára 1921 októberében a budaörsi csatával meghiusította IV. Károly második visszatérését, majd keresztülvitte a Habsburgok trónfosztását. 1921. december 14-16-án népszavazással döntöttek el Sopron és környéke hovatartozását. A népszavazás természetesen Sopron javára ütött ki. A külföldi és a hazai közvélemény Sopron visszaszerzését Bethlen István gróf kormányzatának legkiválóbb eredménye gyanánt fogta fel és Sopron város később (1928) pompás emlékművet emelt a népszavazás emlékezetére. (Húségkapu.)

A soproni népszavazás révén és a baranyai háromszög visszatérével sikerült csökkentenie a területi veszteségeket. A Bethlen-Peyer-paktummal lojális ellenzékké tette a szociáldemokrata pártot. A kisgazdapártra építve 1922-ben létrehozta a nagy többségű, ún. Egységes Pártot, majd rendeleti úton leszűkítette a választójogot, s a nagyobb városok kivételével visszaállította a nyílt szavazást. Ezzel kényelmes parlamenti többséget biztosított a kormányzó párt számára.

Az évtized közepén a gazdasági stabilitás volt a célja, 1924-ben létrehozta a Nemzeti Bankot és 250 millió korona népszövegségi hitelt szerzett. Rendezte az állam veszteségeit, új vámrendszert dolgozott ki, 1927-ben bevezette a pengőt. Helyzete a frankhamisítási ügy miatt 1926-ban megingott, de lemondását Horthy nem fogadta el. Kormányza ezután egy új szociális és kultúrpolitikát alapozott meg, kötelező beteg- és nyugdíjbizto-

Gróf Bethlen István

sítást vezetett be, a közegészségügy és a népiskolai hálózat fejlesztésébe kezdett.

Külpolitikája Trianon revíziójára, s a német és orosz veszély elhárítására irányult. Szerinte népszavazás nélkül kell visszakapni a szlovákoknak és ruszinoknak, akik dönthetnek hovatartozásukról, népszavazást javasolt a Délvidéken, ahol a magyarság kisebbségben van, s autonómiát akart Erdélyben, népei egyenjogúsága alapján. Dunai együttműködési tervei a magyar területi követelések, illetve a kisanant létrejötte miatt meghíúsultak, ezután Angliára és főleg Olaszországra próbált támaszkodni. 1927-ben magyar-olasz barátsági szerződést kötött, majd közeledett Németországhoz is. A világválság idején megpróbálta annak hatásait csökkenteni, hiteket vett fel, s megpróbált intézkedésekre kényszerülni. A növekvő elégedetlenség miatt 1931 augusztusában lemondott, de 1935-ig a kormánypárt vezetőjeként, később Horthy tanácsadójaként jelentős szerepet vállalt. 1935-ben Gömbös Gyulával a német politika kérdésében támadt ellentétei miatt kilépett az Egységes Pártból. Előadókörutakat tartott külföldön a magyar ügyről, 1939-ben a felsőház örökös tagja lett. A részleges revíziót hozó bécsi döntések után kivárt, ellenezte az egyoldalú német orientációt, a kapcsolatok megszakítását a Nyugattal. Hibának tartotta a belépést a háborúba, egyértelműen elítélte a zsidótörvényeket. 1941-ben a Kisfaludy-társaságban elsőként beszélt nyilvánosan a német vereség lehetőségéről. 1943-44-ben a kiugrást támogatta, s angolszász irányú különbéke-kísérleteket szervezett.

1944. március 19-én, a német megszállás után illegalitásba vonult, a nógrádi Herencsényben, majd egy somogyi vadászházban rejtőzött, bujkálása idején kétszer szenvedett agyvérzést. 1944 decemberében az oroszok kezére adta magát, s felajánlotta együttműködését, ám azok házi őrizetben tartották, majd 1945 áprilisában a Szovjetunióba vitték. 1946. október 5-én Moszkvában halt meg, a Butirszkaja-börtön kórházában, szívbénulásban. Hamvait egy közös sírból tárták fel, 1994-ben hazahozták, s a Kerepesi-temetőben helyezték el.

Bethlen István konzervatív politikus volt, némi liberális vonással. Kormányfői működése alatt sikerült az első világháború és a forradalmak alatt tönkrement országot mind gazdasági, mind politikai téren rendbe tennie. Igyekezett mindkét szélsőséget távol tartani a hatalomtól. Nem volt demokrata, de a Horthy-korszak legnagyobb formátumú politikusának mondható, aki többnyire felismerte a nemzet valódi érdekeit. Mindent megtett a náci veszedelem ellen, a világháborús anyagi és erkölcsi veszteségek csökkentéséért, s Horthyt is ebbe az irányba próbálta befolyásolni.

Főbb művei: A magyar birtokpolitika feladatai Erdélyben (1913), Magyarország az új Európában (1925), Bethlen István titkos iratai (1972).

Forrás: - Magyar Életrajzi Lexikon (1000-1990): Bethlen István gróf életútja;

- www.wikipedia.hu;
- www.ogyk.hu (Magyar Országgyűlési Almanach az 1931-1936. évi országgyűlésről);
- Romsics Ignác (1996): Bethlen István miniszterelnöksége.

MEGHÍVÓ

A „GAZDÁLKODÁS A KÖVETKEZŐ 50 ÉV FELÉ” RENDEZVÉNYRE

A Gazdálkodás Szerkesztő Bizottsága, Baráti Köre, a NYME-MÉK Gazdaságtudományi Intézete, valamint EU Oktatási Központja meghívja Önt a következő találkozónkra:

Első nap: 2007. április 25.

Délelőtti plenáris előadások:

1. Magyarország és az EU agrár- és vidékfejlesztése 2007-2013 között (Dr. Udovecz Gábor); 2. Átalakuló piacok a globalizációban (Dr. Markovszky György); 3. Zöldenergia a vidékfejlesztésben (Dr. Gergely Sándor)

Délutáni szekcióülések:

A délelőtti előadások és a globalizálódó világ kihívásai témakörökből (lásd a Gazdálkodás 2007. 1. számának írását Csete László tollából) eszmecsere a szekciókban.

Helyszín: NYME-MÉK, Mosonmagyaróvár

Második nap: 2007. április 26.

Ausztriai fakultatív szakmai tanulmányút

Indulás: 8.00 órákor (Mosonmagyaróvárról)

Látogatás: - Alternatív zöldségtermelő biogazdaságban
- Juhtenyésztő és juhtermékeket előállító és -forgalmazó gazdaságban

- Szőlő és bor-vendéglő vertikumú családi gazdaságban

- Ebéd

- 1 órás szabad program (élelmiszer hipermarketben vásárlási lehetőség)

Visszaérkezés: 15.30-16.00 óra között (Mosonmagyaróvár)

Résztvételi díj: (szállásköltség 25-én, utazás, ebéd, borkóstoló) 8-10 ezer Ft (35-40 euró)

A Gazdálkodás rendezvénye kapcsolódik az NYME-MÉK-en öt év óta megrendezésre kerülő WEU - Within the European Union - címet viselő konferenciához.

Tisztelt előfizetők, szerzőtársak, olvasók, barátok!

Kérjük, 2007. március 16-ig jelezzék részvételi szándékukat!

Tájékoztatjuk, hogy a Gazdálkodás a plenáris ülésen és a szekciókban elhangzottakat különkiadásban megjelenteti. Kérjük, hogy kéziratát március 16-ig - a Gazdálkodásban szokásos formai és tartalmi igényességnek megfelelően - küldje meg a csetel@mail.datanet.hu vagy a 1093 Budapest, Zsil u. 3-5. címre.

A jelentkezőknek részletes meghívót küldünk!

Menyhárt Csaba szerkesztő (Tel.: (1) 476-3295, Mobil: 70/286-286-6, E-mail: csetel@mail.datanet.hu)

Kalmárné Dr. Hollósi Erika egyetemi adjunktus (Tel.: (96) 566-643, Mobil: 30/414-0859, E-mail: hollosie@mtk.nyme.hu)

Dr. Tenk Antal egyetemi tanár (Tel.: (96) 566-634, Mobil: 30/378-7103, E-mail: tenka@mtk.nyme.hu)

TERÍTÉKEN A MAGYAR VADÁSZ ENCIKLOPÉDIA

Gyönyörű kiadvánnyal gazdagodott a magyar vadászati szakirodalom. Január 18-án tartották a Perkovátz-házban a Magyar Vadász Enciklopédia című könyv bemutatóját. Az egyedülálló kötet szerkesztője és társszerzője egyetemünk rektora, Prof. Dr. Faragó Sándor, akivel Dr. Kárpáti László beszélgetett.

-Nem mi vagyunk ennek a beszélgetésnek a főszereplői, hanem ez a könyv, de még csak nem is ez a könyv, hanem mindaz, amiről szól: az erdő, a vad, a természet. A könyv egy zöld, és egy barna részből áll. A zöld a vadászat elmélete, a barna pedig a gyakorlata. Milliós szép kép, rengeteg értelmes ábra, de miért van az, hogy két színre bontották ezt a könyvet?

-Ahhoz, hogy vadászható vad legyen, természetes és egészséges környezet is kell. Ezért nekünk ennek a könyvnek az első felében szólni kellett a vad környezetéről, majd folytatni ezt történeti áttekintéssel, megemlékezni mindazokról a híres vadász elődökről, akik ezt a „szerelmet”, ezt a hivatást megjelentik. Ebben a „zöld részben” beszélünk magáról a vadról is, mint a vadászat alfájáról és omegájáról. A vadászat nem vonatkozatható el a vadgazdálkodástól, mert ennek a tevékenységi sornak a végén van a „betakarítás”, a vadászat, ehhez nélkülözhetetlenek bizonyos alapökológiai információk, továbbá nem tekinthetünk el a vadászat zárttéri tenyésztéssel kapcsolatos kérdéseitől. Ezek együtt alkotják azt az elméleti alapot, amelyre építkezve lehet később egyáltalán magáról a vadászatról beszélni.

-A magyar történelemnek jelentős, néha tragikus eseményei kötődnek a vadászatokhoz. Az egyik legnagyobb szabású, a velencei-tavi vízivad vadászat, melyet Chernel István, meg mások is olyan gyönyörűen leírtak. Mit tudunk meg a könyvben ezekről?

-Ezeket a vadászatokat egy erre a célra alakult, az Esterházy grófok köré szerveződő nemesi vadásztársaság rendezte, és megfelelő stratégiával létrehozott, hatalmas, több órás, több száz embert mozgó vízi vadászatok voltak. E nagyvadászatok megszervezése kísértetiesen hasonlított a háborúk viselésére. Óriási logisztikai háttér kellett hozzá, több száz embert egyszerre mozgatni, tehát ugyanaz volt technikájában, mint a katonaságot irányítani. Ugyanilyen volt ez a velencei-tavi is, annak a specialitása viszont az volt, hogy nem szárazföldön történt, hanem vízen, alkalmasint több mint száz csónakkal hajtották az ún. bujárok és más madarakat. Amint Széchenyi Zsigmond korabeli, statisztikai részt is tartalmazó írásai-ból fény derül rá, nem egyszer több ezer madarat is lőttek.

-Ezt a részt követi a különféle vadfajok élőhelyének ismertetése, míg eljutunk ahhoz a részhez, ami Magyarország fás és fátlan társulásait mutatja be. Kinek a munkáját dicsérik ezek a madárfejekkel bemutatott élőhely ábrák?

-A grafikus ábrákat Kókey Szabolcs, vadgazda mérnök tanítványunk készítette, aki ma már Európa szerte elismert grafikus. Azt hiszem – és erről valamennyi szerzőtársam és a vadászok többsége is hasonlóképpen vélekedik –, hogy aki vadászik, és jár erdőn, mezőn, vízen, az csak ismerje pontosan, hogy hol jár. Ha meg nem ismeri, és előveszi ezt a könyvet, akkor élményeihez visszacsatolódik ez a sok információ. Így nem csak arról szól a vadászat – mert nem szabad, hogy csak arról szóljon – hogy valaki meghúzza a billentyűt, és elejti a vadat, hanem a „vadúzésről és az erdőzúgásról” is, a természet apró rezdüléseiről, arról, hogy szeretem a virágokat, szeretem az il-

Prof. Dr. Faragó Sándorral Dr. Kárpáti László, a Fertő-Hanság Nemzeti Park igazgatója beszélgetett.

latokat...

-A vadászat ökológiai alapjai, például az egyedszám, sűrűség, a diverzitás problémák, a ragadozás hatása a vadgazdálkodásra, a versengés hatása a vadállományra, ezek mind olyan ökológia alapeírásokat tartalmaznak, melyek egy enciklopédia esetében szinte csoda, hogy megtalálhatók a kötetben.

-Igen, ez a rész Náhlik professzor úr munkája, aki ezt a témát úgy írta meg, hogy megértse mindenki. Már-már a tudományos ismeretterjesztés határmezsgyéin mozogva, szakmailag színvonalas, de minden olvasó számára érthető nyelven született e fejezet. Ezzel zárul a „zöld rész”, de azt hiszem, hogy a közérthetőség a könyv egészének erénye.

-Így van, hát akkor térjünk rá a barna részre, a vadászat gyakorlatára! A vadászat írott és íratlan szabályai vezetik be ezt a részt. Miért fontos ez?

-Az életben minden cselekedetet, valamilyen szabályok szerint végzünk. Az autóvezetésnek, az emberekhez fűződő viszonyainknak, a családi- és párkapcsolatainknak is mind-mind megvannak a maga írott és íratlan szabályai. Előbbieket a törvények és jogszabályok vezérlik, utóbbiakat pedig az etika. Az etika pedig olyan kérdés, amely összefüggésbe hozható azzal a sok évezredes vadászati kultúrával, amelynek szellemisége végigkíséri ezt az egész könyvet.

-Ezt tartom az enciklopédia legnagyobb erényének, szinte a kötet egészét áthatja a téma kultúrtörténeti szemlélete.

-Pontosan így van, és ezért kezdtem a mondandómat azzal, hogy vad nélkül nincs vadászat, vadászat nélkül pedig valószínűleg az emberiség sem ilyen lenne, mint amilyen. Minden tudományos eredmény ezt igazolja. Ennek a kultúrhistóriai alapjait, a szellemi és tárgyi eszközrendszerét nem szabad szégyellnünk, nekünk vadászoknak különösen nem, de az embereknek sem, hiszen ez olyan, mintha valaki felemelkedne a szegény sorsból, aztán elfelejti, hogy honnan jött. Nem szabad elfelejtenünk, hogy többek között a vadászat formálta az embert emberré!

Tóth András

HAMVAS BÉLA: A RÁNTOTTLEVES (Patmos I.)

Ha az ember természeti lény lenne, az abszolút táplálék nem lehetne más, mint a gyümölcs. De tudjuk, hogy származásunk szerint nagyobbik felében a természetén túlról valók vagyunk, és igazi humánus ételeinket magunknak kell megcsinálni. Az ételek rafinált volta lépést tart életünk bonyolultságával, és bizonyosnak látszik, hogy életünkben sok szövevény első oka valamely szövevényes étel. Ezen az alapon nyugodtan lehetne szendvics, vagy desszert életről beszélni. Az ilyen szendvics és desszert ételeken élő emberek a normalitást teljesen elvesztették. Bizonyos határokon túl ez már nem is élet, csak hisztéria. Ha az ember útközben a normális élet felé az alaptételeket keresi, a józan és nyugodt táplálékot, alig talál néhányat. A normális élet az, ami az ételek között a rántottleves. Semmi különös. Szenzáció nélkül. Messze azon túl, hogy valaki szereti, vagy sem. Az ember a nap bármely szakában eheti, reggelire, ebédre, vacsorára, forrón, langyosan, vagy hidegen. Zsíron, vagy olajon pörkölt liszt és víz. A püthagóreusok kétféleképpen ismerték, sósan, esetleg köménymaggal, ahogy mi esszük, vagy a halványan pirított lisztet tejjel főleresztve, mézzel édesítve. A tibeti csámpá is ilyesféle étel, de a lisztet forró teával öntik fel, és néha faggyúdarabokat tesznek bele. A rántottleves mindenmű feszültség nélkül való étel; ami különösen szeretetreméltó benne, hogy szelíd és egyszerű. Magától értetődik, hogy a csecsemő első étele az anyatej után a rántottleves. A rántottleves kristálytisza éhség-étel, ami körülbelül azt jelenti, hogy nem ínycség, és nem torkoskodni való, vagyis nem izgalom, hanem az éhes ember számára készült, és kenyérrel a legjobb, ha pedig a kenyeret megpirítják, vagy különösen ha azt apró kockákra vágva forró zsírban kicsit megsütik, gazdag, tömény és laktató, annyira, ha az ember két tányérral megeszik, semmit sem kíván utána, csak egy pohár félédes bort. A normális étel, mint a kenyér, a krumpli, a főzelék, a főtt rizs, a szalonna, megunhatatlan, mert nem akar mást, mint táplálni. A konyha nagy művei, mint a franciasálda, vagy a birsalmával töltött sült kacska, esetleg a pástétom, tele van hátsó gondolattal; komplex művek, sok rétegű ételek, nem is tudják magukat egyszerre kimondani. Rántottleves-től gyomrát még senki sem rontotta el. Mindenesetre van asszony, elég ritka, aki annak, hogy mit főz, teljes tudatában van; az ilyen asszony rántottlevesében a földanya íze határozottan felismerhető. Ilyesmit meleg szív nélkül készíteni nem lehet. Legtöbbször, ha a leves durva, azzal védekeznek, hogy csak rántottleves. Mintha nem a közhely lenne a legtöbb, mintha az, ami közönséges, nem az értékek felső foka lenne. A rántottleves íze a leginkább rokon a tejes búza ízével. Ha az ember ezt megkóstolta, az élet kedvességéről mindent megtudott.

A bűncselekmények között kétségtelenül a legsúlyosabb az élelmiszer hamisítás. Ebben bizonyos tekintetben együtt van az árulás, a káromlás, a mérgezés, a csalás, a hazugság, mindez alattomosan és rejtve; gyűlöletes nyereségvágyból visszaél azzal, hogyha az ember megéhezik, ennie kell. Akármilyen rettenetes, de úgy van, ahogy dosztojevszkij mondja: rugdaljatok, püföljete, alázzatok meg, köpdössetek le, csak adjatok enni, enni. Az ételhazugságnál csak egy még súlyosabb van, a hamis próféta, amely az embert hazug gondolatokkal mérgezi meg. A nemes és a valódi kenyeret már csaknem elvesztettük. Alig van ennél nagyobb hiány, s ezért ennél mélyebb fájdalom. A rántottleves olyan egyszerű és szerény, hogy azt hamisítani még senkinek sem jutott eszébe. Talán azért is, mert olyan olcsó, és nem érdemes. Helyzetünk mindenesetre nem reménytelen; még van Bach-zenénk és Palazzo Pittink, van Velázquezünk és Hölderlinünk, a normalitás még nem tűnt el teljesen, amíg van rántottlevesünk, krumplink és főtt rizsünk.

(Hamvas Béla: Patmos I. Életünk Könyvek 1992)

(Az írás Hamvas Béla örököseinek szíves hozzájárulásával jelenhetett meg lapunkban. Köszönet érte.)

„Hagyománynak a valóságról szóló hiteles és univerzális információt nevezik.”

Hamvas Béla Collegium 2007. tavaszi szemeszter A MŰVÉSZETEK ÚTJA II.

Az Ars & Vita Alapítvány szervezésében 2007. január 26-án indul a Hamvas Béla Collegium előadás-sorozatának következő szemesztere, amelyben folytatjuk a művészetekben rejlő megszabadító és gyógyító lehetőségek keresését. Különösen fontosnak érezzük ezt abban a korban, amelyet Hans Sedlmayer szavaival élve a közép elvesztése jellemez, és amelyben talán éppen emiatt egyre nehezebb eligazodnunk.

A művészet segíthet visszatérni teljesebb és valódibb önmagunkhoz, ami pedig - ugyancsak Sedlmayer szerint - az egész világunk gyógyulásához is hozzájárulhat.

Hamvas Béla Collegium soron következő előadásai:

► március 23.

Hamvas és a zene - Szabados György előadása

► március 30.

Esztétikum és etikum Hamvas B. írásaiban - Thiel Katalin előadása

► április 13.

„Sebed a világ”- József Attila verseinek spirituális olvasata - Odorics Ferenc előadása

Előadások pontos kezdete: 17.15 (érkezés, jegyváltás 16.45-től)

Előadások helyszíne: 1056 Budapest, Váci utca 40. I.em/7. (23-as kapucsengő)

Érdeklődés és jelentkezés: kedden 16-18 óráig, pénteken 9-12 és 15-17 óráig, Telefon: 06-1-33-77-353

E-mail: arsetvita@arsetvita.hu, Honlap: www.arsetvita.hu

Részvételi díj : alkalmanként 1.500,- Ft, bérlet 13 alkalomra 15.000,- Ft.

A bérlet barátokra átruházható!

Bár az előadások egy téma köré csoportosulnak, egy-egy előadás önmagában is értelmezhető, ezért azokat is szívesen látjuk, akik csak alkalmanként tudnak részt venni a Hamvas Béla Collegium rendezvényein.

KELL EGY LUSTA NAP

A minap úgy alakult, hogy egész nap szinte semmit sem csináltam: nem volt kedvem semmihez, és ezt kivételesen megengedhettem magamnak.

Fáradt voltam, később keltem a megszokottnál, aztán egy ideig ténferegtem a lakásban, kényelmesen megfürödtem, megcsináltam a reggelit.

Igazából semmit sem akartam csinálni, sehová nem menni, nem szervezni, intézkedni, telefonálgatni, ügyet bonyolítani, céllal rohángálni a városban és a vakvilágban... Csak úgy eltölteni ezt a napot - ez volt minden vágyam.

Hogy mit csináltam végül? Nem tudom igazán, alig történt velem valami, de azért jó nap volt.

Emlékszem, belenézgettem az újságokba, olvastam a legújabb szerzeményemből (Németh László: A minőség forradalma két kötetben, 980 Ft!), régi újságokat pakoltam, a leveleimet rendezgettem a szobámban. Közben hosszan kibámultam a lakás ablakain... bámultam, szemlélődtem, gondolkodtam, álltam egy kicsit ebben az önveszejtő rohángálásban...

Éltem egy napig, mint egy görög poliszlakó, egy szabad polgár, egy ember... aki az idejét - a legnagyobb érték! - magára szánta.

Főztem egy ízletes marhapörköltet, vörösbort öntöttem hozzá, és ittam is egy-két pohárral.

Aztán beszélgettünk, kártyáztunk, malmoztunk a gyerekekkel, estefelé sétáltam, és később megnéztem egy régi Hitchcock-filmet.

Szóval jó nap volt, egy prima nap.

Mindenkinek ajánlhatom, iktasson be "csak úgy", egy-egy lusta napot, ha nem akar korán és értelmetlenül eltávozni ebből a reménytelen szép világból...

Másnap aztán sokkal jobban megy a verkli is, jobban a mi mindennapi mókuskerekerekezésünk, mindannyiunk végállomása felé, amelyet úgy hívunk: temető.

Borbély József

Albert Levente: Te voltál a forrás

Nyílik még a virág a szívedben?

Csillagsugárban fürdik még?

Betölt-e bódító illatával?

A színét látod még?

Ha szomjas voltam

Te voltál a forrás,

Ha csillag voltam

Te voltál az ég,

Ha énekeltem

Te voltál a zsoltár,

Ha haza mentem

Te vártál rég.

Tudom, a színek halványodnak,

Az illat elszáll, jön a tél,

Tudom, a csillag sem örököltű,

De a fénye mindig jönni fog feléd.

Ha éhes leszel

Én leszek a kenyér,

Jókedvedben leszek

Kacagás,

Ha fáradt leszel

Én leszek az álom,

Utad végén leszek

Állomás.

SELMECBÁNYÁRÓL SOPRONBA - EGY KERT RÖVID TÖRTÉNETE -

Magyarországon a patinás Alpok-aljai kisváros, Sopron az erdő- és faipari mérnök-képzés egyetlen helyszíne. A Nyugat-magyarországi Egyetem azonban nemcsak nagy múltjára, gazdag hagyományaira lehet büszke, hanem európai viszonylatban páratlanul gazdag botanikus kertjére is.

Történeti előzmény: Selmecbánya 1808-1918.

Az erdészeti felsőoktatásnak nélkülözhetetlen kelléke a kor színvonalán álló, az oktatott tananyaggal egybehangoltan fejlesztett, s a tudományos kutatást is segítő botanikus, illetve dendrológiai kert. Nem véletlen, hogy 1808-ban Wilckens Henrik Dávid - az első erdészstanár Selmecen - előterjesztést tett a császári és királyi udvari kamarának egy botanikus kert engedélyezésére. Az engedélyt végül nem ő, hanem 1835-ben Feismentel Rudolf kapta meg. Így jött létre 3,5 katasztrális hold területen a hazai erdészeti felsőoktatás első botanikus kertje. 1838-ban az akadémia megvásárolta Selmecen az ún. „Fortuna házat” és annak kertjét. Ez lett a Bányászati és Erdészeti Akadémia kertjének egyik része, az „alsó-kert”. A rendszeres telepítés 1868-ban indult meg, Illés Nándor, később pedig Fekete Lajos irányításával. 1880-ban, itt - és a később vásárolt „felső-kert”-ben - már 264 fenyő, közel félezer lombfa-féleség, 110 hidegházi és 38 melegházi növény volt. /Az egykori telepítés erdővé záródott növényzetének egy része ma is megtekinthető Selmecbányán./

1919: költözés Sopronba

A világháborús vereség következtében 1918-ban az Osztrák-Magyar Monarchia, s vele a történelmi Magyarország összeomlott. A Kárpát-medencében élő nemzetiségek sorra nyilvánították elszakadási törekvésüket, melyet a győztes antanthatalmak politikai és katonai érdekből támogattak. 1918. október 30-án a Szlovák Nemzeti Tanács bejelentette az elszakadást Magyarországtól. Szlovákia kiürítése és a folyamatban lévő cseh megszállás a Selmecbányán működő Bányászati és

Erdészeti Főiskolát sorsforduló elé állította. Az ifjúság, a tanári karral egyetértésben - az intézmény elköltözését határozta el 1918. telén. A selmeci főiskola 1919. tavaszán költözött Sopronba, ideiglenesen a Károly laktanyába, majd 1922-től immár végleges otthonába, a volt Honvéd Főreáliskola épületeibe.

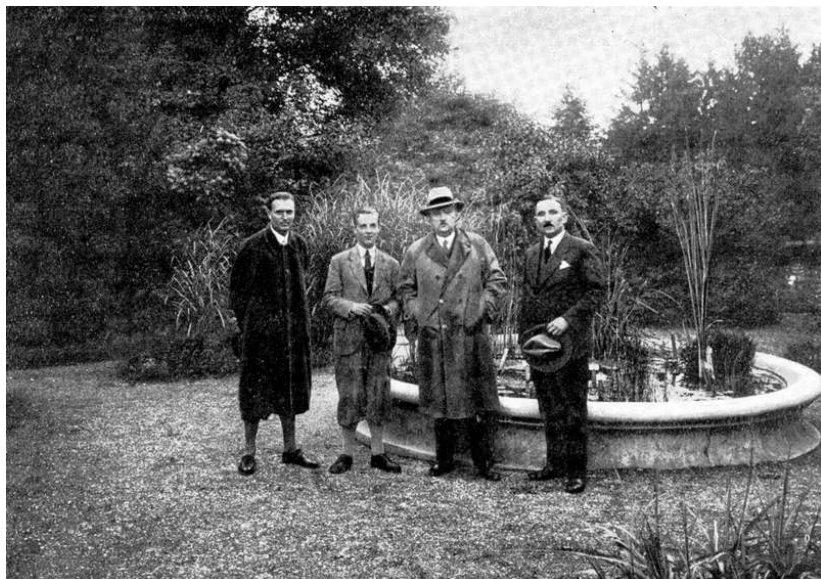
A főiskola újjászervezésével egyidőben a katonaiskolához tartozó 17,2 katasztrális hold területű kertben megkezdődött egy új erdészeti botanikus kert létesítése, a növénytani tanszék akkori vezetője, Fehér Dániel professzor tervei alapján, amint a krónika feljegyzi: "...nagy ambícióval, de csekély anyagi segítséggel." Hét év leforgása alatt mintegy 1300 új növényfajt megtelepíteni, melyek egyharmada fás növény volt. Kezdetben a csemeték nagy részét helyben nevelték, később a külföldi cserekapcsolatok /Bécs, Berlin, Finnország, Norvégia, Japán/, és vásárlás útján is sok növény került a kertbe. Ettől kezdve szinte évente szerveztek gyűjtő utakat a Schneebergre, a Raxra, az Irottkörre, ahonnan minden alkalommal gazdag havasi növénykollekcióval tértek vissza. Ezidőtájt minden tenyésztett növényfajra kiterjedő törzskönyvet fektettek fel, majd a növényeket jeltáblákkal látták el. A növénytani tanszék /1925-ben intézett alakult/ széles körű kutatómunkát végez, köztük jelentősek az erdei- és lucfenyővel beállított származási kísérletek. A második világháború előtti évek krónikájához tartozik még, hogy a meleg égövi növények teletetésére három üvegházat szereltek fel.

A második világháborús pusztítás

A soproniak számára szomorú emlékeztető 1944. decemberi amerikai bombázások - amelyek tragikus veszteségeket okoztak a polgári lakosságnak - a kertet is súlyosan megrongálták.

/A botanikus kertre négy nagy bomba hullott, ezek megrongálták a főépület homlokzatát, de pusztítottak a fák között is./ a közel másfél esztendősen kényszerű munkaszünet következtében a kert nagy része elvadult, a biológiai csoportok tönkrementek. A rendbehozatalt 1948. őszén kezdték meg. A növénytani intézet 1948-ban újra beindíthatta a külföldi magcserét és kiadta Index Seminum-át /magjegyzék/. 1948-ban a háború utáni első növényileltár szerint 2.263 névtáblával megjelölt fát, 1.539 cserjét és 1.820 lágyszárú növényt ápoltak.

Másfél százados együttműködés után az Erdőmérnöki Kar a bányász-kohász felsőoktatásból és 1952-ben önálló Erdőmérnöki Főiskolává lett. A megnövekedett oktatási feladatok a botanikus kert átalakítását is megkívánták, mely munka meg is indult Tuskó Ferenc vezetésé-

Balról a harmadik, Dr. Fehér Dániel egy. tanár a Kert tervezője és alapítója

HÍRÜNK A VILÁGBAN

Bécsi építész folyóirat cikke Sobó Jenő építész professzorról

Külföldi fenyők osztálya a D épület mögött 1928-ban ...

... és 1948-ban

vel.

1956. forradalmas őszén a nyugati határ melletti városból több ezren – a főiskoláról több százan távoztak nyugatra.

1959-ben a botanikus kert közel négy hektárral gyarapodott, 1961-ben pedig elkészült egy kutatási célokra is alkalmas, 470 négyzetméter üvegfelületű üvegház.

1962-től a főiskola elhunyt, neves tanárainak mellszobrai a kert forgalmasabb részein állítják fel. Ezekben az években a botanikus kert új vezetője főleg a kert parkszerű átalakítását szorgalmazza: a fákat alaposan megritkítja, majd a ritkítást intenzív telepítési munka követi. Ennek során közel 500 fenyő, 200 lombfa és 3.371 cserje kerül kiültetésre. Az 1959-es területgyarapodást 1965-ben újabb követte: ezzel a kert területe 14,5 hektárra nőtt.

A Nyugat-magyarországi Egyetem botanikus kertjét az országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal természetvédelmi területté nyilvánította.

/borbély/

Sobó Jenő – német nevén: Eugen Staudner – (1853-1920), intézményünk elődjének, az egykori m. kir. Bányászati és Erdészeti Akadémiának volt tanára. A híres professzor 1853. március 15-én a felvidéki Hodrusbányán született. A selmecbányai evangélikus líceum sikeres elvégzése után 1880-ban a Bányászati és Erdészeti Akadémia Vaskohászati Szakosztályán szerzett vaskohómérnök oklevelet. Munkásságának első szakasza tanult szakmájához, a vaskoháshoz kapcsolódott: a zólyombrezói kincstári vasgyárban fontos, új technológiai módszerek egész sorát kísérletezte ki, majd részt vett az ottani Martin-acélgyár építésében. Itt ismerkedett meg közelebbről az építész mesterséggel: szakmai tapasztalatait később más, nagy építkezések terveinek elkészítésénél és az építési munkák irányításánál tökéletesítette.

A „szerkesztési és építési szakmában jártas” szakembert 1892-ben professzorának hívta a Selmeci Akadémia, melynek Építéstani Tanszékét egész haláláig vezette. Számtalan cikkét és tudományos közleményt írt. Kétkötetes „Középítéstan” című könyvét 1898-ban adta közre, melyet 1900-ban az Út, Vasút- és Hídépítéstan c. kötet követett. A Középítéstan első kötete 755, a második 800 oldalt tartalmazott. A két vastag könyvet 2494 saját készítésű ábrával illusztrálta.

A hatalmas munka az önálló, magyar nyelvű építészeti szakirodalom egyik legkorábbi, becses dokumentuma. Hazai építészeti irodalmunk a kiegyezés utáni években, szerény keretek között bontogatta szárnyait. Ez időben jelentek meg az első magyar nyelvű építészeti szakkönyvek és folyóiratok. Mivel az építész szakma mindaddig szinte kizárólag német vagy német eredetű szavakat használt az építészeti fogalmak megjelölésére, legelőbb a megfelelő magyar nyelvű szakkifejezéseket kellett megalkotni. Az akkori szakmai kamarák pályázatot hirdettek. Nagy sietve közreadták a nálunk használt, német eredetű szakkifejezéseket: ezek magyar megfelelőjére bárki tehetett javaslatot. A német szavak azonban még sokáig uralták a szaknyelvet, közülük sokat még ma is használunk. Sobó Jenő bátorságára jellemző, hogy ilyen körülmények között vállalkozott hatalmas terjedelmű magyar nyelvű építésmérnöki szakkönyvének megírására. Munkája során hazai szakirodalomra aligha támaszkodhatott: forrásai – megközelítőleg hatszáz különböző kiváló szakkönyv – kizárólag idegen nyelven íródtak.

Sobó professzor több kötetes könyvét első sorban a m. kir. Bányászati és Erdészeti Akadémia hallgatói számára írta, megkönnyítve ezzel az erdész hallgatók ismerkedését az építész szakmával. A kétkötetes, hatalmas munka azonban hamarosan ismertté vált és nagy népszerűsége tett szert építészeti és mérnök körökben is. Hosszú ideig ez volt az egyetlen, a teljesség igényével íródott magyar nyelvű építész szakkönyv, ezért sokan, akik az építész szakmát felső szinten tanulták, ismerték és előszeretettel használta. Köszönhető volt ez annak is, hogy a könyv teljes körű képet adott a korszak hagyományos és korszerű szerkezeteiről. Sobó Jenő, a mű szerzője hosszabb ideig a Párizsi Világkiállítás magyar előkészítő bizottságának tagjaként a francia fővárosban tevékenykedett, így művének hatalmas irodalomjegyzéke a német nyelvű irodalom mellett a francia és angol könyvcímeket is tartalmazta.

Sobó professzor műve már régóta keresett könyvritkaságnak számított, míg az 1990-es évek végén Egyetemünk Építészeti Tanszéke az elsővel megegyező, hű – reprint – kiadásban másodszor is kiadta. Európa szakközönségének figyelmét az újonnan megjelent kötetekre dr. Bölcskey Elemér, a Bécsi Műszaki Egyetem Magasépítési és Technológiai Intézetének professzora, egyetemünk magántanára terjedelmes tudományos cikkben hívta fel. Írása – melynek összeállításában munkatársnője, Elke Thelesklav is segített – a legnépszerűbb, leginkább olvasott német nyelvű osztrák szakfolyóirat, a „BauMagasin” – népszerűen „BM” – 2006. évi harmadik számában jelent meg.

Bölcskey professzor, az építési szakma egyik legnevesebb osztrák szakértője, írásának bevezetőjében hangsúlyozta, hogy Sobó Jenő könyve nem csak a történészek számára lehet érdekes, a mű hatalmas segítséget nyújt a 19. századi épületek megtartásával és megújításával foglalkozó építészeknek is. A német nyelvű cikk megismerteti olvasóit a Selmeci Akadémia történetével és felhívja a figyelmet az ott megindult építészeti oktatás európai jelentőségére. Ismerteti Sobó Jenő munkásságát és értékeli azt a hatalmas munkát, melyet a professzor könyv e megírására fordított.

A Közép-Európa településeinek élőknek – önkormányzatoknak és épülettulajdonosoknak – egyaránt nagy gondja a 19. századból – az ún. „Gründerzeitből” – származó, nagy értékű, hatalmas épületállomány helyreállítása. Ezeket az épületeket a legnagyobb gondossággal, magas szakmai szinten, jó minőségben építették fel: szakszerű helyreállításuk figyelemremélően nehéz feladatot jelent. Bölcskey professzor ezért is irányította a német építészek figyelmét Sobó Jenő enciklopédiájára. Bár maga a könyv magyar nyelven íródott, több ezer ábrája, táblázata és számításai mindenképpen hathatósan segíthetik a magyarul nem értő szakembereket is.

A német nyelvű cikk megkülönböztető figyelmet szentel a Sobó-féle könyvben ismertetet kötetanyagoknak, így nagy részletességgel foglalkozik a cement használatával. A beton és vasbeton szerkezetek ez időben még kevésbé terjedtek el Közép-Európában. Bölcskey Elemér ezért is tulajdonít nagy jelentőséget Sobó könyvének, melynek fejezetei kiemelkedően pontos, korában meglepően nagy tájékozottságot és korszerűséget mutatnak e témában is.

A bécsi megemlékezést gyönyörű, színes ábrákkal illusztrálták. A német olvasók nem csak Selmecbánya látképével, Sobó professzorunk arcképével ismerkedhetnek meg, hanem a Sobó-féle könyvből átvett szép ábrákkal is. A szöveget korabeli folyóiratokban megjelent szakmai hirdetések teszik hangulatosá.

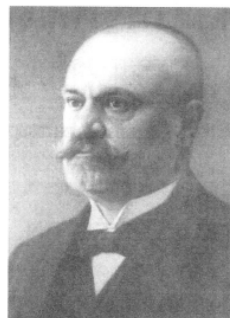
Bölcskey professzor és munkatársnője, Elke Thelesklav asszony cikke széles szakmai körökben teszi ismertté intéz-

ményünk múltját és jelentőségét – egyben a szakma mai művelői számára is fontos eligazítást ad. A bécsi professzor már az elmúlt évtizedekben is – elsősorban konferenciák, előadások szervezésével, tudományos üléseken tartott előadásaival – sokat tett Egyetemünk megismertetéséért, európai hírének erősítéséért. Mostani cikke is ezt a célt szolgálja.

Winkler Gábor
egyetemi tanár
az MTA doktora.

Vom Handwerk zur Industrie

Das im Original wieder veröffentlichte K. u. K. Baukunde-Lehrbuch von Eugen Staudner ist nicht nur für Historiker interessant, es ist auch hilfreich für die Erhaltung bzw. Erneuerung typischer Gebäude aus der Gründerzeit.

Jenő Sobó, 1853–1920

Will man die Entstehungs- bzw. Entwicklungsgeschichte der (Massiv-)Bautechnik bzw. die historischen Ursachen unseres Technik- und Architektur-Verständnisses besser verstehen und gleichzeitig den korrekten, zeitgemäßen Umgang mit der (reichlich vorhandenen) wertvollen Altbausubstanz erleichtern, so ist es auch hilfreich, die in den vergangenen letzten Jahrhunderten in handwerklicher Tradition entstandenen Konstruktionslösungen, Technologien, Tragwerksformen bzw. die diesbezüglichen alten Planungsunterlagen (Abbildungen, Plandokumente, Fachbücher, Zeitschriften, Hochschulschriften usw.) zu betrachten bzw. studieren.

Ganzheitliche Betrachtung

So gesehen stellt das fast in Vergessenheit geratene Hochschul-Lehrbuch des damaligen (Berg-)Baukunde Hochschulpromotors K. u. K. Bergrates Eugen Staudner (ungarisch Jenő Sobó), eine wahre Fundgrube hinsichtlich der Entwicklungsgeschichte der K. u. K. Bau-Technik/Baukunst dar. Die drei Bänder mit 2.494 (!) detaillierten Abbildungen werden dabei auch durchaus dem Anspruch auf eine fach- und länderübergreifende, ganzheitliche Betrachtung gerecht. Ein Blick in das wissenschaftliche Umfeld des Buchautors: 1724 wurde von Kaiser Karl III. in Schemnitz, der ehemaligen Bergbaumetropole der Donaumonarchie in der heutigen Slowakei, eine Lehranstalt für Metallur-

gie und Bergbau gegründet. Sie erhielt 1782 von Kaiserin Maria Theresia die Würde einer Akademie verliehen. Ab 1834 wurde „bürgerliche Architektur und Wasserbau“ als Lehrfach zwei Stunden pro Woche von Zeichenlehrern unterrichtet, 1872 wurde ein selbständiger Lehrstuhl für Baukunde eingerichtet, an dem 1892 Jenő Sobó ordentlicher Professor wurde.

Eugen Staudner (ungarisch Jenő Sobó), Sohn einer deutschsprachigen Bergbaufamilie absolvierte das Studium des Hüttenwesens in Schemnitz mit einem Diplom 1877, war anschließend Chefingenieur in Oberungarn und hat in dieser Funktion die bestehende Stahlkocher-Industrie zu modernen Stahlwerken umgewandelt, mit einer in Europa damals einzigartigen Stahlrohrfertigung. Er war der letzte Professor in Schemnitz, 1920 wurde die Akademie nach Budapest verlegt, und von dort kurz später nach Sopron. Professor Dr. Gábor Winkler,

Zeitgenössische Werbung als Zeichen für die Mathematisierung des theoretischen Bauwesens: Rechenmaschine als Vorläufer der heutigen EDV-Bearbeitung.

Vorstand der dortigen Architekturabteilung entriß Professor Sobó's Buch der Vergessenheit und hat es 1998 im Original wieder veröffentlicht. Das Buch bietet eine umfassende schriftliche und zeichnerische Behandlung aller Aspekte der Architektur von der Planung bis zur Projektierung, Kostenermittlung, Ausführung.

Relevante Inhalte für die Gegenwart

Von aktuellem Interesse ist auch die Tatsache, dass im heutigen Mitteleuropa viele Bauobjekte aus der „Gründerzeit der Donaumonarchie“, (oft als repräsentative Öffentliche Gebäude, Universitäts- oder Verwaltungsgebäude usw.) denken als „erhaltenswürdige“ bzw. denkmalgeschützte Altbausubstanz anerkannt bzw. gewürdigt werden. Für die Erhaltung/ Erneuerung solcher Gebäudetypen sind die ausführlichen, detaillierten Abbildungen des Buches wertvolle Dokumente, fast „Bestandspläne“ der zur ursprünglichen Errichtungszeit praktizierten Planungs-, Berechnungs- und Bemessungs- sowie Ausführungsmethoden.

Bölcskey professzor cikke a Bau Magasin 2006. évi harmadik számában

SÚLYPONTI ORSZÁG

- mai magyar mese -

Túl a brennbergi hegyeken, a Pláza meg a Tesco parkolóján innen, volt egyszer egy ország, ahol súlypontivá kezdett válni az élet. A közjogi méltóságok konvergálni kezdtek, s lettek vala a kórházaink egy részéből súlypontiak. Nosza, felbátorodtak a kormányozók és az élet minden területén kezdtek súlypontoszni. Hamarosan elérkeztek az ideális ország modelljéhez, amelyben egy kórház, egy egyetem, egy középiskola, egy laktanya, egy vasútállomás, egy posta, egy templom, egy tsz-major, egy erdő, egy gyár, egy szemétegető lesz 2007. február 56-a után. Az élénk bizonyítási kényszer miatt újabb kiegészítések láttak napvilágot, mert ebben a monolitikus modellben még hiányzott néhány elem: egy temető, egy mentőállomás, egy szupermarket és egy élelmiszer átcímkező mellett határoztak. Ehhez a gigantikus tervező- és szervezőmunkához szervesen kapcsolódott a súlypontok keresése, az ágyak, a tanszékek, a tanulók, a katonai fegyverek, a vonatok, a sekrestyék, a szénaboglyák, az esztergagépek és a kukák elosztása. Regionális tervek készültek, s megkezdődött a lázas egyeztetés.

Különösen az egyetem - mentőállomás - kórház - vasútállomás konvergenciája mutatott nagy sikergyánúságot, hiszen képzelmük csak el: Az utazástól elcsigázott hallgató nagy nehezen odaér az egyetlen egyetem közelébe, ahol egy karon, egy szakon, egy professzor, egy tanársegéd és egy takarítónő társaságában elkezd tanulni. Ez a dicsőséges tevékenység felemelő érzést ad, mert a nagy hazafit idézve „a nemzet egyeteme egy egykarú óriás”.

Amikor aztán a többciklusú, modulrendszerű képzés során elszenvedett agykárosodás olyan mértékűvé válik, hogy a hallgató a fizika szigorlaton azt mondja a professzor úrnak, hogy a vasaló azért meleg, mert a ruhához dörzsölik, akkor riasztják a mentőket, és irány az egyetlen kórház. Közben a közúti mentő összeütközik egy téves riasztáshoz siető mentő helikopterrel. Ezért azonnal el kezdik építeni a Fertő tó partján a vízi mentőállomást

Az egyetemen Bolognáról beszélnek, és közben spagettit esznek, PPP-t építenek, kínai nyelven oktatják a tantárgyak nagy részét. A mezei poloskák párási ciklusához igazított vezetői létszámot meghatározó rendeletek végrehajtásaként tanszékeket és intézeteket vonnak össze. Az egyetlen nappali tagozatos hallgató kórházi kezelése miatt az összes többi jelentkezőt felveszik távoktatásos képzésre, mert a vasútállomásokból csak egy fog működni. Ez sem helyhez kötött épületben, hanem mobil formában, vagyis az állomás mozog az utasok felé, mivel még a vonatok is állni fognak. Az elégedetlen utasok sztrájkolni kezdenek, de biztosítani próbálják a minimális szolgáltatásaikat. Ennek négy fokozata lesz. 1. Az utas ki sem megy az állomásra. 2. Kimegy, de nem vesz jegyet. 3. Jegyet vesz, de nem száll fel a vonatra. 4. Visszakéri a lekésett IC-pótjegy árát. Megoldódik az egyetemi oktatók életpálya modelljében bekövetkezett sűrűlódásos feszültség is, mert most már nem csak néhány IC professzor lesz, hanem mindenki utazni fog, viszont az egy egyetem miatt „megélhetési professzor” címre igényt tarthatnak.

A középiskola osztott lesz. Gimnázium, szakmunkásképző és szakközépiskola is működik majd egy ilyen multifunkcionális iskolában. A szakiskola egyetlen TISZK-ben lesz megszervezve. Milyen szakmákat oktatnak majd a szakiskolában? Az én elképzelésem szerint a legnagyobb sikere az ún. „komple-

menter” szakmáknak lesz, mint pl.: tűzoltó - gyűjtogató, tünetető - feloszlato rendőr, betörő - foglár, hulladék eldobáló - hulladékgyűjtő, élelmiszer- gyártó - élelmiszer átcímkező. Ezzel nagy lépést teszünk a munkanélküliség leküzdése terén is, hiszen, ha elfogy az egyik munkája, áttérhet a másik foglalkozásra.

A hadsereg is modernizálódik. Némi koalíciós vita alakult ki abból, hogy a három fegyvernemet hogyan fogja egyetlen katona képviselni. Ezért úgy döntöttek, hogy hetente váltják egymást a légierőt helyettesítő zenész katona, a tűzérseget szimbolizáló gulyásagyús, valamint a flottilla helyett vízminőséget vizsgáló laboráns katona, vagy katonina. Már folynak az építkezések, és a NATO-bővítés kapcsán Vnukovóról Varbóra költöztetnek egy repülőteret.

Érték és mértéktartó körökből kiszivárgott a legújabb hír, hogy a súlypontivá lett ország még hatékonyabban fog működni, ha a geográfiai adottságainkat is átalakítjuk kissé. Tervbe veszik hát, hogy Szeged környékére lecsúsztatják a Bükk hegyseget. A Balatonhoz integrálják a Fertő tavat, s innen csatornát építenek Hamburgig, az ősi magyar városig.

A súlyponti ország - melynek határa Pufferlandtól Söderlandig terjed majd -, új alkotmányának kihirdetésekor katonai tiszteletadással felvonják a zászlókat és a renitens polgárokat, megkoszorúzzák az egyetem kertjében az ismeretlen tanuló sírját, végül a zenekar elénekli a himnuszt.

Ha a vizsgaidőszak le nem telt volna, az én mesém is tovább tartott volna.

Dr. Lükő István

foto: mettem - www.morguefile.com

NYOMORULTAK – KICSIT MÁSKÉPPEN

Igazán szívbe markoló történet a Sopronban színpadra állított Nyomorultak című musical. A nézők meghatottságát csak fokozza, amikor látják, hogy fogyatékos és ép színészek együtt játsszák ezt az érzelmekkel teli darabot. A színrevitel munkálataiból kiveszi részét a NYME-BPK szociálpedagógus hallgatója, Kalányos Tamás is.

Könnyes szemmel, zsebkendőjüket szorongatva szoktak távozni a nézőtérrel a Komédiás Magyar Integrált Színház (KOMISZ) előadásaira látogatók, miközben könnyeikkel küszködve csak annyit tudnak kérdezni egymástól, hogy: „Jó volt, nem?” Ez így történik minden egyes előadás után. Talán azért, mert egyformák vagyunk. Egyformán törnek fel belőlünk az érzelmek, szembesülve a fogyatékos emberek őszinteségével, elszántságával, önzetlen szeretetével. Ezt látván mindannyiunkban felvillannak azok a képek, amikor a mindennapokban sajnálattal és szánalommal nézünk rájuk. És lám, mennyi ragaszkodás, akarat, kitartás lakozik bennük! Talán több is jutott ezekből az értékekből nekik, mint nekünk, egészségeseknek. Életigenlésüket látva elszégyelljük magunkat, és már az első felvonás vége előtt nyúlunk a zsebkendőnkért...

Mindezek után mondhatjuk, hogy az ország egyetlen integrált színháza teljesítette küldetését. A Soproni Líceum Társulat fiatal tagjaiból és a zsirai Értelmi Fogyatékosok Otthonának lakóiból 2002-ben verbuválódott társulat, Bartokos Tamás vezetésével nem kevesebbre vállalkozott, minthogy áthidalja a fogyatékosok és az épek között tátongó szakadékot. Azzal szeretnének szembesíteni minket, hogy nincsenek köztünk egészségesek és fogyatékosok, csupán egyenlő emberek.

- Nem a másság jellemez minket. Sokkal inkább az azonoság, ami a színház szeretetében, az alkotás örömeiben és az egymás iránti alázatunkban nyilvánul meg – hangsúlyozza Kalányos Tamás, a kar másodéves szociálpedagógus hallgatója, amikor a fogyatékos színészkegályához fűződő viszonyukról kérdezem. Tamás három éve csatlakozott a KOMISZ-hoz. Ekkor kezdett el a színjátszással kacérkodó fiatalember Sopronban egy olyan társulatot keresni, ahol szívesen fogadják az amatőr, ámde lelkes fiatalokat.

- Ma már elmondhatom, hogy a társulathoz való csatlakozással kétszeresen jól jártam. Úgy fejleszthetem színészi kvalitásaimat, hogy közben szembesülhetek a tanulmányaim egyik célcsoportjával, az értelmi fogyatékos embertársainkkal. Elfogadás és tolerancia – a szociálpedagógusi hivatás legfőbb alapelvei. A próbák és előadások folyamatában nagy szükség van mindkettőre – vallja Tamás, miközben azt is elmeséli, hogy bár nagyon tartott az első találkozástól, ma már kellemes emlékként őrizi. A társulat értelmileg sérült tagjai kedvességükkel, közvetlenségükkel hamar rácsapoltak a sokszor hangoztatott sztereotípiákra.

- Minden egyes találkozáskor kölcsönösen sokat tanulunk egymástól. Példa értékű, hogy egyéni teljesítőképességükhöz mérten, mennyit tesznek bele egy-egy karakter megformálásba. Ők mindenféle sallang nélkül, szívvel-lélekkel játszanak, repülnek a szerepükkel. Ez a lelkesedés, tisztaság sugárzik a színpadról, amikor a deszkákra lépnek – összegzi a titkot a szociálpedagógus hallgató, aki a Nyomorultak musicalben ugyan nem szerepel, de a 80 szereplőt felvonultató darab fénytechni-

káját és látványtervét irányítva, bőven kiveszi részét a munkából.

A társulat az elmúlt években sikerdarabokkal, - köztük a Légy jó mindhalálig, a Valahol Európában és a Nyomorultak musicallel - az ország több pontján fellépett már. Mindenhol telt ház előtt. Elhivatott fiatalok, fogyatékos társaikkal karöltve, a művészet nyelvén hirdetik a tolerancia fontosságát, és azt, hogy ez nem csak elméletben hangoztatva, de a gyakorlatban, a mindennapokban is megvalósítható. Tamásnak jó lecke mindez, amit később minden bizonnyal okosan hasznosít. Kérüljön akár színház közeli, akár szociálpedagógusi pályára.

Takács Judit
főiskolai tanársegéd
(NYME-BPK)

FELHÍVÁS EGYETEMI SZÍNJÁTSZÓ KÖR ALAPÍTÁSÁRA

Szeretettel várunk minden színészi, táncművészi, díszlettervezői vagy bármilyen más alkotói vággyal, tudással rendelkező hallgatót a 2006. február 14-én megalakítandó egyetemi színjátszó kör első találkozójára.

Alakuló összejövetelünkön felvilágosítást kaphat minden érdeklődő, bemutatkoznánk egymásnak, és megbeszelnénk közös terveinket, teendőinket.

A 2007. esztendőre tervezett előadásunk: Fazekas Mihály: Ludas Matyi c. zenés játék.

Valamennyi karról várjuk azokat a hallgatókat, akiknek eddig még nem volt lehetőségük arra, hogy magukat megmutassák, és szeretnének egy jó alkotó közösségbe tartozni.

Célunk: a valamikor sikeresen működő egyetemi színpad újjáélesztése, egy színvonalas, szakmai szempontból is elismerést kivívó, fiatal alkotói közösség létrehozása, megfelelő szakemberek segítségével, koordinálásával.

Alakuló ülés: 2007. február 14. 17.00 óra

Helye: Egyetemi Ifjúsági Ház Sopron, Béke u. 2.

Felvilágosítás, információ: Kalányos Tamás III. évf. hallg. (BPK) a Komédiás Magyar Integrált Színház tagja.

E-mail: kalinka@freemail.hu; Tel: 06/30 538-90-59

A MAGYAR KULTÚRA NAPJA EGYETEMÜNKÖN

Január 22-én ünnepeltük nemzeti himnuszunk születésének 184. évfordulóját, a Magyar Kultúra Napját. A Nyugat-Magyarországi Egyetemen Tanácsstermében ünnepi összejövetellel tisztelegtek a jeles nap előtt. Ezen az alkalmon került sor

az egyetem hallgatói számára Kultúra Napja alkalmából kiírt pályázat eredményhirdetésére és a díjak átadására. A tavalyi esztendőben hagyományteremtő szándékkal, közös kulturális örökségünk feltárására létre hozott pályázatra az idén 30 pályamű érkezett a Nyugat-Magyarországi Egyetem szinte valamennyi karáról, elsősorban szépirodalmi és különféle képzőművészeti alkotások, illetve zenemű. A legjobban sikerült pályamunkákból rendezett bemutatón közreműködtek az egyetem karait képviselő versmondó hallgatók, valamint az Ürmös Néptáncegyüttes. Az egyetem művész tanáraiból erre az alkalomra felkért szakmai zsűri az alábbi hallgatók pályamunkáit díjazta pénzü-

talommal, illetve ajándékkal:

Képzőművészeti alkotások:

-Plasztikai, térbeli alkotások kategória:

Imre Eszter: „...Senki nincs otthon...” (forrasztott acél) NYME-FMK

-Hagyományos technikák kategória:

Hatvani Miklós: Régi épületek, Épület geometriák NYME-FMK

-Kísérleti technikák kategória:

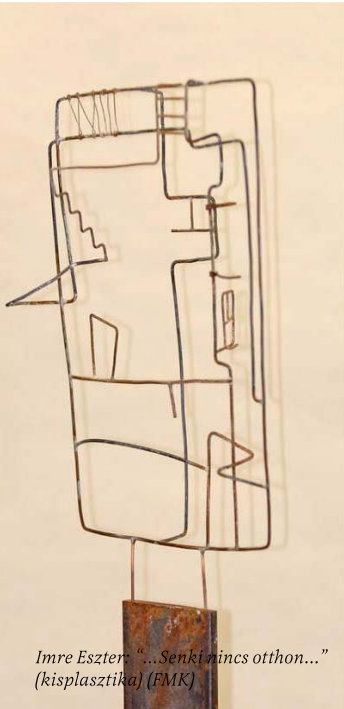
Bitó Ildikó: Valóság és Valóság nélkül (elektrográfia) NYME-BPK

Szépirodalmi alkotások:

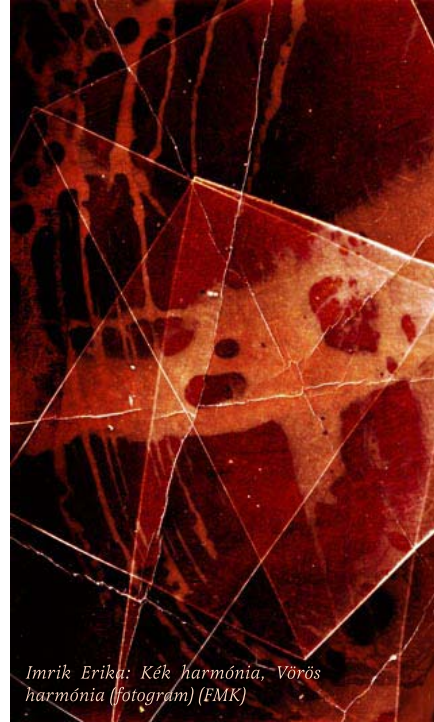
-Berger László: Hazátlanul /novella/ NYME-BPK

-Rozsnyainé Borbély Gabriella: Backwards In Memoriam J. A. /vers/ NYME-AK

-Németh Zsolt: Magyar-nak lenni, Örömhálasz /vers/ NYME-BPK

Imre Eszter: „...Senki nincs otthon...”
(kisplasztika) (FMK)

Imrik Erika: Kék harmónia, Vörös harmónia (fotógram) (FMK)

Diákhitel Életre való!

DIÁK HITEL
www.diakhitel.hu
06-40-24-00-24

illegális
Ne maradj ki semmi jótól!

AZ AMI HALLGATÓJA FŐDÍJAS AZ ARTZEPT NEMZETKÖZI PÁLYÁZATÁN

Tomay Katalin díjnyertes alkotása teljesen hagyományos fehér porcelántálak feldarabolásából született. A fiatal művész üveglapokat illesztve közéjük, rakta újra össze a darabokat, és ezzel szokatlan formájú, több rekeszből álló egyedi tartóedényt hozott létre.

A hallgató, aki jelenleg a Kar kecskeméti kihelyezett tanszékén, a Nemzetközi Kerámiastúdióban tanul, elmondta: alkotásában a zsűri a kézi készítésű porcelán és az üveg anyagtársítását értékelte, de ő személy szerint műve tartalmát tartja fontosnak; azt hogy egy meglévő tálat lerombolt és azt a maga módján újjáépítette.

Az alapgondolat adta a formát és az anyagtársítás ötletét - tette hozzá. A fődíjas mű mellett a többi díjnyertes alkotást is kiállítják a Zepter budapesti márkaboltjában.

Tomay Katalin, az Alkalmazott Művészeti Intézet hallgatója nyerte el a Zepter International idei design-nagydíját december 7-én Párizsban.

Az Artzept nevű alapítvány harmadik alkalommal hirdette meg nemzetközi designpályázatát, mely a hétköznapi élethez köthető „asztali művészet” tárgyainak művészi megformálását célozza meg. A szervezők ebben a pályázati fordulóban snack-tálakat vártak a formatervezőktől. A pályázaton indult formatervezők alkotásaiból nyílt párizsi kiállítás megnyitóján a szerb nemzetiségű alapító, Madlena Zepter és a zsűri elnöke, Borek Sipek cseh építész és designer nyújtotta át a fődíjat a magyar alkotónak.

A pályázatra tízen nyújtottak be munkákat Magyarországról; ők nagyrészt a soproni formatervező szak és a budapesti Moholy-Nagy Művészeti Egyetem hallgatói.

